

Glasilo Mestne občine Ljubljana, letnik XVII, številka 3, marec 2012, ISSN 1318-797X

Ljubljana

4
Živo izročilo
8. marca

17
Predstavitve
volilnih programov
za župana/županjo

30
Državni prostorski
načrt za Ljubljansko
železniško vozlišče

5
Razpis za
Župančičeve
nagrade

Spomladanska čistilna akcija

Za lepšo Ljubljano 2012

Mestna občina Ljubljana se je v okviru vsakoletne tradicionalne akcije *Za lepšo Ljubljano 2012* pridružila tudi akciji Ekologov brez meja *Očistimo Slovenijo 2012*. Za odvoz in odlaganje zbranih odpadkov v akciji *Očistimo Slovenijo 2012* je Mestna uprava namenila 240.000 evrov.

Sodelavci Mestne uprave in javnih podjetij in zavodov Mestne občine Ljubljana se bodo v okviru te akcije 24. marca pridružili čistilni akciji Ekologov brez meja in čistili območje Tivolija in Rožnika, sodelavci javnih zavodov in podjetij pa bodo očistili okolico svojih ustanov. Če bodo po končani akciji na zemljiščih v lasti MOL ostali gradbeni ali azbestni odpadki (teh v čistilni akciji ne bodo zbirali), bodo na Oddelku za varstvo okolja MOL te odpadke odstranili v okviru rednega odstranjevanja azbestnih in gradbenih odpadkov z zemljišč Mestne občine Ljubljana.

- **Oddelek za varstvo okolja MOL** je društvu Ekologi brez meja ob tem omogočil tudi dostop do podatkovne baze nelegalnih odlagališč odpadkov MOL. V bazi so zbrane tudi vse informacije o »zgodovini« odlagališč.
- Akcijama *Za lepšo Ljubljano* in *Očistimo Slovenijo 2012* se pridružujejo tudi četrtne skupnosti MOL, ki večino čistilnih akcij pripravljajo ravno 24. marca 2012. Akcije koordinira **Služba za lokalno samoupravo MOL**, sodelujoči pa bodo vrečke in rokavice lahko prevzeli na sedežih četrtnih skupnosti.
- **V Javnem podjetju Snaga** udeležencem akcij tudi letos od 19. marca delijo vreče za ločeno zbiranje odpadkov. **Z odvozi odpadkov bodo začeli 24. marca ob 10. uri - odpadke bodo odvažali do večera, nadaljevali pa še v tednu po čistilni akciji.** Na zbirnem centru odlagališča Barje bo Snaga brezplačno prevzemala vejevje, medtem ko je odvoz vejevja plačljiv.
- **Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet MOL** bo zagotovil sredstva za ekipe s tovornimi vozili in delavci, ki se bo odzivala na pozive udeležencev čistilnih akcij, ki bodo potekale v okviru akcije *Za lepšo Ljubljano 2012*. Oddelek bo zagotovil tudi 6.000 plastičnih vreč ter 8.000 parov rokavic za enkratno uporabo, ki jih organizatorji čistilnih akcij lahko prevzamejo na sedežu izvajalca čiščenja. Vzporedno z akcijo na oddelku vodijo in usmerjajo tudi potek rednih programov vzdrževanja, intenzivneje pa izvajajo:
 - čiščenje mestnih ulic, podhodov, pasaž in arkad,
 - mokro čiščenje oz. spiranje cest, platojev in trgov,
 - struganje robov cestišč,
 - odstranjevanje grafitov in nedovoljenega plakatiranja.
 Za akcijo je na oddelku predvidenih 44.379 evrov.

- V akcijo *Za lepšo Ljubljano* se vključujejo tudi partnerji evropskega projekta za čistejši in boljši promet CIVITAS ELAN, ki bodo 20. aprila na Kongresnem trgu predstavili dejavnosti, s katerimi bodo prikazali, kako povzdigniti kakovost življenja v mestnem središču.

Obiskovalci bodo med drugim lahko preizkusili različna kolesa, otroci pa se bodo zabavali s sodelovanjem v »klasičnih« uličnih igrah.

- **Javni zavod Turizem Ljubljana** bo tudi letos pri čiščenju slovenske prestolnice in njene okolice združil številna društva, organizacije in posameznike. Akcija bo potekala do 22. aprila, svetovnega dneva Zemlje, vključuje pa tudi množično udeležbo vseh turističnih društev 24. marca na vseslovenski akciji *Očistimo Slovenijo 2012*.

- Tudi letos bo dogajanje zaznamovala akcija čiščenja Ljubljanice med Špico in Zmajskim mostom 21. aprila, v kateri sodelovali potapljači, člani društva za podvodne aktivnosti Vivera in člani drugih potapljaških društev Slovenske potapljaške zveze ter člani drugih društev. Nesnaga, dvignjena iz vode, bo na ogled na Čevljarskem mostu od 10. ure naprej. Delili bodo brezplačne sadike cvetic. Med 11. in 13. uro se bo na Čevljarskem mostu ter na Hribarjevem in Cankarjevem nabrežju odvijala tradicionalna prireditev **Urška in Povodni mož**.

- **Javno podjetje Vodovod-Kanalizacija** je ob svetovnem dnevu voda, ki letos poteka pod geslom *Voda in varnost hrane*, izdalo informativno zloženko z naslovom *Pitna voda v letu 2011*. Iz nje je razvidno, iz katerih vodnih virov priteče pitna voda v naše domove. Zloženka je v tiskani obliki na voljo v upravni stavbi javnega podjetja Vodovod-Kanalizacija na Vodovodni cesti 90 ter v skupni glavni pisarni Mestne občine Ljubljana in Javnega holdinga Ljubljana na Mačkovi 1, lahko jo tudi naročite po e-pošti na naslov voka@vo-ka.si. JP Vodovod-Kanalizacija 21. aprila pripravlja tudi prireditev na Špici, na kateri bodo javnosti predstavili svoje dejavnosti.

Ljubljana

Ljubljana, mesto po meri ljudi

Za lepšo Ljubljano, Očistimo Slovenijo 2012	2
Ana Nuša Kerševan: Ljubljana, mesto po meri ljudi	3
Prof. dr. Zora Konjajev: Živo izročilo 8. marca	4
Razpis za Župančičeve nagrade	5
Tanja Hodnik: Nič nasilja!	6
Tanja Hodnik: Pogovor s Katjo Zabukovec Kerin	7
Nepremičninski sejem MIPIM 2012	9
Nada Breznik: Pisatelj iz mreže ICORN na Festivalu Fabula	10
Dr. Martina Vovk: Pregledna razstava Metke Krašovec	11
Emi Vega: Temelji kulturne četrti Šiška, II. del	12
Staša Cafuta Trček: »Ljubljana te napolni z novo energijo«	16
Vito Rožej: Moj program za Ljubljano	17
Jože Drnovšek: Kandidiram za župana Ljubljane	18
Mojca Kucler Dolinar: Moj program	19
Dr. Matjaž Glavan: Kandidatura za župana Ljubljane	20
Zoran Jankovič: Delo za glavno mesto najlepše države na svetu	21
Miha Jazbinšek: Volilni program za Ljubljano	22
Gregor Škerl: Obljube in vizije za Ljubljano	23
Jožef Jarh: Program mojega dela	24
Vita Kontič: Trajnostna mobilnost v slovenskih občinah	25
Stane Jagodič: Nagrajena fotografija Lotarja B. Piltza	27
Nada Breznik: LUKATARINA.NET	28
Vesna Kos Bleiweis, mag. Lenča Šolar: Državni prostorski načrt za Ljubljansko železniško vozlišče	30
Četrtni razgledi	32
Ljubljanske novice	36
Okoljske meritve	39
Povabilo JP Vodovod-Kanalizacija	40

Fotografiji na naslovnici:

Zgoraj: Vadba mamic z dojenčki na Koseškem bajerju, foto: arhiv Aktivna mamica

Spodaj: Čistilna akcija Za lepšo Ljubljano, foto: Dunja Wedam

Fotografije na strani 2:

Akcija Očistimo Slovenijo 2010, foto: Dunja Wedam

Fotografija na strani 3:

Častna meščanka Ana Nuša Kerševan, foto: Miha Fras

Avtorica nepodpisanih besedil je odgovorna urednica Nada Šumi.

Izdajatelj: Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1. Zanj: podžupan v začasnem opravljanju funkcije župana Aleš Čerin. Uredniški odbor: Mitja Meršol (predsednik), Tjaša Ficko, Vesna Kos – Bleiweis, mag. Anže Logar, Stanka Ritonja. Odgovorna urednica in lektorica: Nada Šumi, kontakt: 041/737 863, glasilo.ljubljana@ljubljana.si. Avtorica logotipa: Petra Černe Oven, Studio ID, Oblikovalska zasnova: Miljenko Licul. Naslov uredništva: Glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, Ljubljana. Tisk: Set d.o.o., Grafična priprava: Lupa design. Naklada: 119.800 izvodov. Natisnjeno na okolju prijaznem papirju. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Mestni občini Ljubljana.

Eden mojih najljubših pesnikov Janez Menart je v svoji Romanci zapel: Ljudje rode se in svoj bežni čas / žele čimbolj popolno preživeti, / zato se najdejo, kot ti in jaz, / zato so srečni, če jim mesec sveti. Ljudje si resnično želimo preživeti svoje življenje tako, da bi bilo kar najbolj popolno, da bi bilo v njem veliko lepega in čim manj tegob in neprijetnih dni in dogodkov.

Tako je moj spomin na čas v okupirani Ljubljani predvsem spomin na mojo mamo in njene prijateljice, ki so kljub življenjski nevarnosti demonstrirale proti okupatorju zaradi zapiranja in življenja v zaporih in taboriščih njihovih očetov, mož in sinov. Spominjam se tudi otrok, ki so se kar naenkrat našli v sosednjih prijateljskih družinah, kjer jih prej ni bilo. To so bili »ilegalčki«, katerih starši so bili v partizanih ali v okupatorskih zaporih in taboriščih. Zanje so skrbele številne »nove« mamice in v njihovem skrbnem varstvu so dočakali svobodo.

V tem prvem pomladnem mesecu, ko praznujemo v začetku tudi dan žensk in ob koncu meseca materinski dan, je treba posebej izpostaviti kruto dejstvo, da nobene vojne niso povzročile ženske, vendar pa so v vseh vojnah največje žrtve prav ženske in otroci. To smo v Ljubljani občutili tudi po razpadu nekdanje Jugoslavije, ko so pri nas iskali zavetje begunci iz Hrvaške, Bosne in Kosova. Tudi med njimi je bilo največ žensk, otrok in starejših ljudi. K sreči je bilo pri nas veliko ljudi, predvsem v humanitarnih organizacijah in nevladnih civilnih združenjih, ki so jim bili pripravljeni pomagati v njihovi nesreči.

V povojnem času so se v večjem številu začele zaposlovati tudi ženske. Takrat je nastal problem varovanja zlasti predšolskih otrok, saj je bilo v tem času še malo vrtcev. V Ljubljani smo tudi v teh časih dokazali svojo solidarnost, saj so za izgradnjo vrtcev in šol prispevali s samoprispevkom vsi, tudi tisti, ki niso imeli svojih otrok, a so razumeli stiske svojih sosedov in sodelavcev. Otroci, ki so zrastle v teh vrtcih in šolah, so danes odrasli in morajo skrbeti za svoje otroke, velikokrat pa tudi za ostarele starše. Problemov v mladih družinah ni malo, v zadnjih letih ostaja vse več ljudi nezaposlenih, to prinaša v družine nove, velikokrat tudi psihične obremenitve. Nekateri včasih srečne družine razpadajo. Neurejena stanja v družinah žal prehajajo tudi v nasilje, zlasti nad ženskami in otroki.

Ljubljana je za te matere z otroki, ki so postali žrtve nasilja, poskrbela z varnimi hišami. Moram opozoriti, da so to mame in otroci iz heteroseksualnih družin ali pa mame samohranilke, ki so jih očetje njihovih otrok zapustili takrat, ko jim je bilo v življenju najteže. Teh problemov ne bo mogoče reševati samo s humanitarnimi akcijami, temveč sistemsko.

V mestu srečujemo tudi vse več starejših ljudi, ki si sami le težko pomagajo. Res je bilo v zadnjih letih zgrajenih kar nekaj varovanih stanovanj, urejena pomoč na domu, negovalna bolnišnica. Potrebe kažejo, da bo treba v naslednjih letih zagotoviti še več takšnih možnosti. Zato močno zbuja skrb predlogi zdravstvenih oblasti o omejevanju solidarnosti in zmanjševanju pravic pri koriščenju nujnih zdravstvenih pomoči. Veliko zdravstvenih delavcev glasno opozarja, da bi morali ob teh predlogih biti plat zvona. Resnično pričakujem, da se bo Ljubljana izkazala, tako kot se je že nekajkrat doslej, tudi na tem področju.

V evropsko gibanje zdravih mest se je Ljubljana vključila že leta 1988 in prav v lanskem decembru je dobila za ta večletna prizadevanja visoko evropsko priznanje. To nas Ljubljancane zavezuje, da bomo tudi v bodoče ohranili solidarnost v skrbi za tiste svoje someščanke in someščane, ki tako pomoč potrebujejo. Ko smo sprejeli program vključitve v gibanje zdravih mest, smo posebej poudarili tudi pomen zdravih medčloveških odnosov. To je tisto, kar v teh kriznih časih lahko v največji meri ublaži težave ljudi, ki v svojih stiskah ne smejo ostati sami.

Morda preveč omenjam vlogo žensk pri zmanjševanju socialnih problemov, saj je v to dejavnost vključenih tudi mnogo moških, a socialni problemi se v največji meri lomijo na plečih žensk. Za zmanjševanje tega problema si je zadnjih 20 let uspešno prizadeval tudi Urad za enake možnosti. Ali pomeni njegova ukinitve prav na dan žena, da bodo v prihodnje ukinjene tudi enake možnosti? Tega prav gotovo ne bomo dovolile.

Ana Nuša Kerševan, častna meščanka in županja Ljubljane v letih 1986 – 1990

Živo izročilo 8. marca

Prof. dr. Zora Konjajev

Foto: Nik Rovar

Prof. dr. Zora Konjajev, slavnostna govornica na letošnji slovesni počastitvi 8. marca v Cankarjevem domu.

Danes praznujemo 8. marec, od leta 1977 tudi mednarodni praznik žensk, ki nas vsako leto spomni na dolgoletno borbo naših predhodnic za večje pravice žensk v družbi. V 19. stoletju so se prve Slovenke zbirale v prosvetnih in dobroteljskih društvih in gojile narodno zavest, ki je bila ogrožena v germanskem okolju. V 20. stoletju so se Slovenke v zahtevah pridružile mednarodnemu gibanju in terjale enakopravnost pred zakonom, splošno volilno pravico, pravico do izobrazbe in enako pravico do zaposlovanja. Do 2. svetovne vojne se učiteljice niso smele poročati in pravnice niso smele opravljati sodniškega poklica. Gibanje je zajelo velik krog meščank, delavk, kmetic in tedaj še posameznih socialistk in komunistk.

Hrabre borke v narodnoosvobodilnem boju

V 2. svetovni vojni in okupaciji so se slovenske ženske odzvale pozivu za svobodo in boljše življenje v času, ko je narodu grozil genocid. Ženske so se vključile enakopravno z moškimi v vse dejavnosti osvobodilnega boja. Bile so hrabre borke (imamo šestnajst narodnih herojnj), na Notranjskem so imele celo svojo četo, bile so kurirke, obveščevalke, tiskarke v skrivnih tiskarnah itd. V posebnih tečajih so se izučile za učiteljice številnih osnovnih šol na osvobojenih ozemljih in na Primorskem prvič poučevale v slovenščini. V njihovih rokah je bila sociala in razdeljevanje dobrin, pridobljenih s solidarnostjo. Po vaseh so delovale priučene bolničarke in higieničarke in tudi njim gre zahvala, da so preprečile pojav pegavca v Sloveniji. Kmetice, zlasti Belokranjice, so na osvobojenih ozemljih obdelovale zemljo, saj moških ni bilo, in prehranjevale svoje družine, vojsko, številne begunce in skrite partizanske bolnišnice.

Ženske so se uveljavile v partizanskem zdravstvu

Med 200 zdravniki, ki so sodelovali v NOB, je bilo 20 zdravnic in štiri so izgubile življenje. Med 196 medicinci je bilo 55 medicink in od teh jih je izgubilo življenje šest, da ne govorimo o desetinah bolničark, ki so izgubile življenje v prvih bojnih vrstah. Legendarni zdravnici Pavla in Franja živita v spominu Primorcev, v pozabo se žal izgublja zdravnice Ruža Šegedin, Boža Ravnika, Emica Kraigher in Boža Grossman, ki so upravljale v Kočevskem Rogu in na Snežniku

skrite partizanske bolnišnice, in medicinki Pavla Kavčič in Marta Šavel. 8. marec je priložnost, da se spomnimo na edinstven pojav v zgodovini gverilskega vojskovanja in tudi v zgodovini medicine, ki potrjuje veliko skrb v NOB za bodoče matere, tj. lično urejena porodnišnica v Kočevskem Rogu, ki jo je vodila Božena Grossman, kjer se je rodilo 54 novorojenčkov.

Ustvarjalke množične kulture

Preproste ženske so bile med ustvarjalci množične kulture, zlasti silovitega izbruha pesništva, ki je danes ohranjeno kot dokument, ki vsebuje na tisoče pesmi in je dokaz splošnega kulturnega gibanja v partizanih, ki je pomagalo pri preživetju v najtežjih razmerah. Česa podobnega evropska antifašistična gibanja niso poznala. Partizanske pesnice so bile Majda Peterlin oz. Vida Brest, Nada Dragan Živa in Pavla Leban Ljubinica ter desetine t. i. zalednih, med drugim Lili Novy. Med ustanoviteljicami Slovenskega narodnega gledališča so bile Ema Starc, Vladoša Simčič in operni pevki Bogdana in Nada Stritar, nastopale pa so tudi tečajnice dramske igre: Ivanka Mežan, Draga Ahačič, Slavka Glavina in Vida Levstik. Znamenite umetnice so bile plesalka Marta Pavlin Brina ter likovni umetnici Mara Kralj in Alenka Gerlovič.

Politične aktivistke in vplivne političarke

Prvič v zgodovini so se ženske prav v NOB množično vključile v politično delo. Stotine političnih aktivistk je prepričalo množice, da so se vključile v OF, na osvobojenem ozemlju so delale kot odbornice prvih ljudskih odborov, vodile so različne komisije in dejavnosti. Nikakor ne moremo mimo najvplivnejših političark, ki so opravljale visoke politične funkcije in enakopravno odločale o temeljnih usmeritvah za tedanji in bodoči čas. Spomnimo se vsaj nekaterih: Vide Tomšič, Zdenke Kidrič – Marjete, Mare Osolnik, Lidije Šentjarc. Med njimi vsekakor izstopa Vida Tomšič, ki je v jugoslovanskem merilu začrtala družinsko politiko in zakoličila 55. člen naše slovenske ustave ter v Združenih narodih vodila socialno politiko z načrtovanjem družine in dala temelje svetovnim ženskim konferencam, pa tudi temu, da je danes 8. marec svetovni dan žensk.

Delu žensk v NOB je Mara Rupena dala čudovito priznanje na Kočevskem zboru: »Slovenske ženske so pretkale osvobodilni boj tako kot zlate niti vezenino.«

Za enake možnosti zastopnosti žensk v politiki in na vodilnih položajih se morajo ženske še vedno boriti

Z dejavnostjo v NOB so si ženske, ne da bi se tega zavedale, pridobile pravice, za katere so se desetletja v preteklosti zamažale borile. Že na osvobojenem ozemlju so dočakale, da so prvič v zgodovini volile na splošnih volitvah. Med bojem pridobljene pravice žensk z dodatnimi pravicami v zvezi z materinstvom so bile uzakonjene 1946 in veljajo še danes. Doseženo pa vendarle ni bilo vse. V nasprotju z NOB, kjer so ženske pomembno posegale v politiko, danes ni tako in se za enake možnosti zastopnosti žensk v politiki in na vodilnih položajih še moramo boriti. Pri nas je več izobraženih žensk kot moških in priporočila EU za 40-odstotno zastopnost žensk v parlamentu in vladi še dolgo ne bodo uresničena. Pri nas zaenkrat ženske lahko vplivamo na politiko po zakoniti poti le z množično udeležbo na volitvah in na referendumih za pravilno odločitev. Če se volitev ne udeležimo, podpremo zmago onih, ki mislijo in čutijo drugače od nas.

V krizi so prvenstveno na udaru ženske

Živimo v hudi gospodarski krizi, ki je pljusnila tudi čez Slovenijo, zato lahko govorimo o trumah revnih in brezposelnih tudi pri nas, pri tem pa so ženske prvenstveno na udaru: prej bodo odpuščali ženske, teže bodo dobile posel, tudi zaradi materinstva in tako ali tako so manj plačane.

Po osamosvojitvi smo izgubili veliko imetja v državni lasti, ki je bilo ustvarjeno v socializmu s trdim delom in solidarnostjo ljudi. Izgubili smo ga s privatizacijo, tajkunizacijo, z razprodajo in z vrnitvijo prejšnjim lastnikom, čeprav je bilo z delom oplemeniteno in povečano. Precejšnji del pogače si je vzela Rimskokatoliška cerkev, ki je dobila nazaj veliko premoženje s posestvi, ki so bila pridobljena v fevdalizmu s tlačanskim delom, kar je moralno, če že ne pravno, sporno. Rešitve iz krize ni videti. Kapital jo rešuje z neprizanesljivim varčevanjem pri nepremožnem sloju, kar bo poglobilo revščino, in ob nizki potrošnji ter nizki davčni bazi onemogočalo gospodarsko rast in razvoj. Prihranjeni denar se seveda vrača bankam.

Ženske ne smemo dopustiti diskriminacije in ogrožanja pravic otrok

Hudi časi ohromijo ljudi in jih pehajo v neaktivnost, brezbržnost, apatijo in strah. Tega si ne smemo ženske dovoliti, saj smo se vselej odlično znašle v najhujših razmerah. Pred nami je za bodočnost otrok izredno pomemben referendum. Sprejetju družinskega zakonika, ki je dober, silovito nasprotuje Rimskokatoliška cerkev, del civilne iniciative in nekatere stranke, ki z napačno interpretacijo in potvorbami izkrivljajo osnovni namen družinskega zakonika, da zavaruje vse otroke in omogoči vsem otrokom enake pravice in možnosti, ne glede na to, v kakšni družinski ali partnerski skupnosti živijo. Če nam je prav ali ne: svet se je zelo spremenil in veliko je družin, ki so drugačne kot t. i. tradicionalne, danes jedrne družine, in danes prevladujejo otroci, ki so rojeni v drugačnih skupnostih. Absurdna so moraliziranja, da družinski zakonik ogroža v zakonu nastalo družino in splošno moralo. V strahu za narodovo moralo pa se cerkev ne zaveda, da je s kopičenjem bogastva, z neuspešnimi borznimi špekulacijami z denarjem vernikov, s TV-kanalom, ki je prikazoval pornografijo, in s pedofilijo, krepko skrhala svojo moralno avtoriteto.

V deželah, kjer imajo urejeno družinsko zakonodajo, že dalj časa opazovanja potrjujejo, da se otroci enako dobro razvijajo v različnih skupnostih. Ženske ne smemo dopustiti diskriminacije in ogrožanja pravic otrok in zabetoniranja naše družbe na konservativnih in neživljenjskih zasnovah, ki ne upoštevajo današnjega resničnega stanja v družbi. Otrok potrebuje za svojo srečo ljubezen staršev in skrbno vzgojo – vse drugo je zanj manj pomembno. Z odločitvijo na referendumu bomo odločale o usodi naših otrok, zlasti hčera, vnukinj in pravnukinj.

(Slavnostni govor prof. dr. Zore Konjajev na letošnji praznični slovesnosti ob 8. marcu, ki jo je v Cankarjevem domu priredila Zveza združenj borcev za vrednote NOB.)

Komisija za podelitev Župančičevih nagrad na podlagi Odloka o priznanjih Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 116/08 in 107/09) objavlja

JAVNI RAZPIS ZA PODELITEV ŽUPANČIČEVH NAGRAD ZA LETO 2012

Župančičeve nagrade so najvišja priznanja Mestne občine Ljubljana za izjemne stvaritve s področja umetnosti in kulture, ki pomembno oblikujejo kulturno življenje prebivalcev Mestne občine Ljubljana, kakor tudi za stvaritve, za katere so ustvarjalci prejeli mednarodna priznanja oziroma so s svojim delom pomembno prispevali k upodobitvi, predstavitvi in ugledu mesta Ljubljane doma in v svetu.

Mestna občina Ljubljana bo podelila največ štiri (4) Župančičeve nagrade.

Mestna občina Ljubljana razpisuje eno (1) Župančičevo nagrado za življenjsko delo za izjemne kulturne stvaritve iz daljšega obdobja, ki trajno bogatijo kulturno zakladnico Mestne občine Ljubljana in so lahko izjemen kulturni dosežek tudi v mednarodnem merilu, in tri (3) Župančičeve nagrade za dveletno obdobje za izjemne kulturne stvaritve, ki so bile javnosti predstavljene v obdobju preteklih dveh let (od konca marca 2010 do vključno marca 2012).

Župančičevo nagrado lahko prejmejo ustvarjalci z območja Mestne občine Ljubljana.

Pobudo za podelitev Župančičevih nagrad lahko podajo posamezniki in pravne osebe, ki imajo stalno prebivališče oziroma sedež v Mestni občini Ljubljana.

V skladu z razpisom lahko za podelitev Župančičevih nagrad predlagajo druge kandidate po svoji presoji tudi člani Komisije za podelitev Župančičevih nagrad.

Predlagatelji ne morejo predlagati posmrtnih nagrade.

Dobitnik lahko prejme nagrado samo enkrat in v tekočem letu največ eno priznanje Mestne občine Ljubljana.

Pobuda za podelitev Župančičeve nagrade mora vsebovati:

- podatke o kandidatu: ime in priimek oziroma naziv pravne osebe, rojstni datum v primeru fizične osebe, naslov, telefon ter v primeru pravne osebe še kontaktno osebo, če je to mogoče;
- podatke o pobudniku: ime in priimek oziroma naziv pravne osebe, naslov, telefon ter v primeru, da je pobudnik pravna oseba, še kontaktno osebo;
- navedbo vrste nagrade: A/ Župančičeva nagrada za življenjsko delo, B/ Župančičeva nagrada za delo iz obdobja preteklih dveh let;
- utemeljitev pobude ter morebitna dodatna mnenja tistih, ki pobudo podpirajo.

Komisija za podelitev Župančičevih nagrad bo pozvala kandidata, da poda soglasje h kandidaturi, ter v primeru, da je kandidat fizična oseba, tudi soglasje za uporabo osebnih podatkov. Če kandidat ne bo podal soglasja, bo pobuda izločena iz nadaljnje obravnave.

Javni razpis za podelitev Župančičevih nagrad 2012 in razpisni obrazec bosta od dneva objave v Uradnem listu RS in v glasilu Ljubljana dosegljiva tudi na spletni strani Mestne občine Ljubljana (www.ljubljana.si).

Dodatne informacije lahko dobite na Oddelku za kulturo Mestne uprave Mestne občine Ljubljana, Ambrožev trg 7, pri sekretarki Komisije za podelitev Župančičevih nagrad Manji Ravbar po tel.: 01/ 306 48 38 in 01/ 306 48 45 ter po e-pošti: manja.ravbar@ljubljana.si.

Uradne ure po telefonu so vsak dan od 9. do 11. ure.

Pobude za podelitev Župančičevih nagrad 2012 pošljite na razpisnem obrazcu na naslov:

Mestna občina Ljubljana – Sprejemna pisarna, Komisija za podelitev Župančičevih nagrad za leto 2012, Adamič Lundrovo nabrežje 2, p. p. 25, 1001 Ljubljana do vključno 16. aprila 2012 (datum poštnega žiga) kot priporočeno pošiljko v zaprti ovojnici s pripisom na sprednji strani: »Za razpis: Župančičeve nagrade 2012 – ne odpiraj!«

Pobudniki bodo o izboru obveščeni v roku 14 dni po izboru.

Komisija za podelitev Župančičevih nagrad

Številka: 094 3/2012 -1

Datum: 16. 3. 2012

Nič nasilja!

Tanja Hodnik

Foto: arhiv MOL

Ozaveščevalna majica z zaprisego o nenasilju nad ženskami in otroki.

Foto: arhiv MOL

Nevladne organizacije vsako leto z javnimi prireditvami javnost opozarjajo na nujnost ničelne tolerance do nasilja nad ženskami in otroki.

Organizacija združenih narodov je v 1. členu Deklaracije o odpravi nasilja nad ženskami leta 1992 nasilje nad ženskami opredelila kot »vsako dejanje nasilja, temelječe na spolu, ki ima za posledico ali bi imelo za posledico fizično, spolno ali psihično škodo ali trpljenje žensk, vključno grožnje s takšnimi dejanji, odvzem ali samovoljno omejitev prostosti, ne glede na to, ali se dogodi v zasebnem ali javnem prostoru«. Pri nasilju nad ženskami gre za eno najbolj razširjenih oblik kršitev človekovih pravic, ki je hkrati najbolj prikrito in s tem težko prepoznano. Nasilje nad ženskami temelji na neenakovredno porazdeljeni družbeni moči med ženskami in moškimi, kar vodi v diskriminacijo žensk v družbi. Dolgotrajno nasilje je najbolj pogosto v domačem okolju, povzročitelji pa so večinoma moški, ki jih ženske dobro poznajo.

Nasilje se dogaja danes

Prva nacionalna raziskava o nasilju v zasebni sferi in partnerskih odnosih, ki je bila izvedena leta 2010 v okviru raziskovalnega projekta CRP V5-0464 z naslovom *Pojavnost nasilja in odzivnost na nasilje v zasebni sferi in partnerskih odnosih* je tudi uradno pokazala, da je v Sloveniji vsaka druga ženska od dopolnjenega 15. leta doživela eno od oblik nasilja. Najpogosteje so doživljale psihično nasilje, sledijo fizično nasilje, ekonomsko nasilje, omejevanje gibanja in spolno nasilje. Podatki so pokazali, da se lahko nasilje začne kadarkoli v življenju, od zgodnjega otroštva, do pozne starosti. Pri nekaterih ženskah lahko traja nasilje vse življenje. Omenjena raziskava je pokazala, da so ženske, ki doživljajo nasilje, manj zdrave od žensk v splošni populaciji in večkrat doživljajo stres, tesnobo, depresijo, prebavne motnje in vrsto drugih zdravstvenih težav. Pomembno sporočilo raziskave je, da se nasilje dogaja danes, saj je polovica žensk, vključenih v raziskavo, povedala, da so nasilje doživele v zadnjem letu. Povzročitelji nasilja so v več kot 90 odstotkih moški. Raziskava je pokazala, da postanejo nasilni že zelo zgodaj in nekateri ostanejo nasilni do visoke starosti.

Psihično nasilje

so dejanja, ki najpogosteje potekajo na verbalni ravni in negativno vplivajo na samozavest, samopodobo in samozaupanje druge osebe. Sem sodi grobo kritiziranje človekove osebnosti, žaljenje, zmerjanje, poniževanje, ustrahovanje in grožnje z besedami, kričanjem, telesno držo, ustvarjanje negativnih mnenj o osebi na podlagi predsodkov in stereotipov, ignoriranje, molčanje, da bi dosegli svoj cilj, širjenje negativnih govoric o osebi, da bi zmanjšali njen ugled v družbi, izoliranje osebe od ljudi, s katerimi bi želela ohraniti stik, ipd.

Telesno ali fizično nasilje

je zloraba fizične sile ali grožnja z uporabo fizične sile. Usmerjeno je na človekovo telo ali njegovo življenje. Fizično nasilje je izrazitejša stopnja nasilja v procesu, ki se začne s psihičnim nasiljem. Nekatera dejanja fizičnega nasilja so klofutanje, brcanje, ožiganje kože, udarci z roko ali predmeti, metanje predmetov proti osebi ali v osebo, odrivanje, dotikanje, če človek tega ne želi, zvijanje rok, polivanje s tekočino, neželjeno striženje las, omejevanje gibanja, odrekanje ali siljenje s hrano, umor, napadi z orožjem ipd.

Spolno nasilje

so vsa spolna dejanja, povezana s spolnostjo, ki jih oseba čuti kot prisilo. O spolnem odnosu govorimo, kadar si osebe želijo spolnosti oziroma aktivnosti, povezane s spolnostjo, in se zanje odločijo brez fizične, psihične, ekonomske ali druge prisile. V nasprotnem primeru govorimo o nasilju. Spolno nasilje so na kratko vsa dejanja, povezana s spolnostjo, v katera druga oseba ne pristane oziroma pristane pod prisilo.

Ekonomsko nasilje

so vse oblike nadvladovanja oziroma poniževanja žrtve s pomočjo sredstev za preživetje ali odrekanja pravic, povezanih z zaslužkom. Na primer omejevanje pravice do zaposlitve, preprečevanje žrtvi, da razpolaga s svojim ali skupnim denarjem, siljenje druge osebe v finančno odvisnost, zahteva po pokorščini, ker so žrtvina finančna sredstva nižja, in podobno. Ekonomsko nasilje je tudi situacija, ko je žrtev nasilja prisiljena, da sama prevzame celotno finančno breme za povzročitelja nasilja.

Opredelitve nekaterih vrst nasilja so objavljene na spletni strani Društva za nenasilno komunikacijo.

KATJA ZABUKOVEC KERIN:

»TEŽAV SE NIKOLI NE REŠUJE Z NASILJEM«

Tanja Hodnik

Mestna občina Ljubljana soustvarja in podpira programe za potrebe žensk, ki doživljajo nasilje

V Mestni občini Ljubljana skrbno spremljamo problematiko nasilja nad ženskami in skupaj z nevladnimi organizacijami spodbujamo in ustvarjamo programe, ki odgovarjajo na potrebe žensk, ki doživljajo ali so doživljale različne oblike nasilja. Pri tem moramo poudariti, da so v Ljubljani in tudi drugod po Sloveniji predvsem nevladne organizacije najpomembnejši steber, ki nudi neposredno podporo in pomoč žrtvam nasilja pri reševanju težav zaradi doživljanja nasilja. Prav tako imajo nevladne organizacije izjemno pomembno vlogo pri razvoju programov pomoči, zakonodaje in politike na področju boja proti nasilju nad ženskami.

V Mestni občini Ljubljana si prizadevamo zagotoviti stabilno financiranje programov na lokalni ravni, zato prek javnih razpisov sofinanciramo veliko različnih vrst pomoči, namenjenih ženskam in otrokom, žrtvam nasilja. Programi segajo vse od skupin za samopomoč do individualnih svetovalnih programov ter varnih hiš in kriznih namestitev. V letu 2012 za omenjene programe namenjamo več kot 600.000 evrov.

V Ljubljani že šest varnih hiš za ženske in otroke, žrtve nasilja

Varne hiše ženskam in otrokom, žrtvam nasilja, pomenijo varen prostor bivanja po umiku iz nasilne situacije. Delujejo na skrivnih lokacijah, kjer je poudarjena varnost. Ženske, nastanjene v varni hiši, morajo upoštevati predvidene varnostne

Foto: Miha Fras

Katja Zabukovec Kerin

Zakaj ljudje najpogosteje pridejo v Društvo za nenasilno komunikacijo?

V naše društvo pridejo ljudje, ki doživljajo nasilje, in tisti, ki ga povzročajo. Žrtve nasilja so večkrat ženske in otroci, ki doživljajo nasilje v družini, včasih pa tudi na delovnem mestu ali znotraj neke institucije. Včasih potrebujejo le informacije in podporo, večkrat pa se dogovorijo za osebno svetovanje, vključitev v vodeno skupino ali odhod v varno hišo. Storilci nasilja prihajajo k nam, ker jih v program napoti sodišče ali center za socialno delo in so za delo različno motivirani. Nekateri so pripravljani spreminjati prepričanja, zaradi katerih povzročajo nasilje, drugi pa bi raje spremenili svojo partnerico ali taščo, ker mislijo, da so one krive za nasilje, ki ga izvajajo.

Kdaj ženske spregovorijo o nasilju, kaj se mora zgoditi, da rečejo – dovolj?

Za vsako je drugače, pomaga pa, da ženske dobijo informacije o tem, da za nasilje niso same krive, da ga niso dolžne trpeti, da je za otroka bolje, da živi varno, kot da stanuje z obema staršema, in da je ustrezna pomoč na voljo. Mnoge trpijo leta, celo desetletja, zato je pomembno, da jim takrat, ko zmorejo spregovoriti, verjamemo. Da ne verjamemo manipulacijam storilcev, ki večinoma trdijo, da so si ženske nasilje izmislile, da bi zase dosegle določene privilegije. Take trditve so naravnost smešne, saj vsak, ki je kdaj stopil v varno hišo, ve, kako težko je življenje žrtev, to ni nikakršen privilegij.

V medijih pogosto spremljamo poročanja o pravih družinskih tragedijah in včasih se zdi, da je ukrepanje različnih institucij le redko učinkovito. Kaj pravijo ljudje, ki se obračajo na vas, so zadovoljni z delom policije, centrov za socialno delo, sodišč?

Vse več je takih, ki so zadovoljni. K temu zagotovo pripomorejo številna usposabljanja, ki so sledila sprejemu Zakona o preprečevanju nasilja v družini leta 2008. Naše uporabnice pa se še vedno pogosto pritožujejo nad odnosom nekaterih sodnic in sodnikov, ki enostavno ne razumejo, da žrtve nasilja ne izzivajo in niso nikoli odgovorne za dejanja storilcev! Včasih se v kakšni sodni dvorani res zdi, da se je čas tam ustavil in da strokovna dognanja niso tako pomembna kot subjektivna osebna prepričanja in vrednote sodnice ali sodnika. Za žrtve nasilja so to zelo težke izkušnje, počutijo se ponovno travmatizirane.

A pomembno se mi zdi, da žrtve nasilja pogosto povedo, da so bile na policiji obravnavane človeško, da so dobile informacije, ki so jih potrebovale, da so jim pogovori s socialnimi delavkami pomagali pri odločitvi, da poskrbijo za svojo varnost. Da se lahko reši, mora vedeti vsaka žrtev, ni vse brezupno. Večina žensk dobi pomoč, kot je potrebuje, in uspe zaživeti varno, seveda pa o teh mediji ne poročajo, zato njihovih zgodb ne poznamo.

Kako lahko mi, vsak izmed nas pomaga, da bi bilo nasilja manj?

Pomembno je, da vsakdo sprejme svoje del odgovornosti za ustavljanje in preprečevanje nasilja. Da pokličemo policijo, če slišimo ali vemo, da se zaprtimi zidovi dogaja nasilje. Da ponudimo informacije in pomoč prijateljicam, žrtvam nasilja. Da storilec postavimo meje, da jasno povemo, da morajo prenehati uporabljati nasilje in odgovornost za svoje nasilno vedenje prenašati na druge. Da svoje otroke naučimo, da smo vsi ljudje enako vredni in da se težav nikoli ne rešuje z nasiljem. Da jih spodbudimo, naj nam takoj povedo, če bo kdo do njih ravnal nasilno, da jim bomo verjeli in pomagali. In seveda, zahtevajmo od politikov in političark, da ustavljanje nasilja postavijo med prednostne naloge svojega delovanja, ne dovolimo, da zaradi krize zanemarijo tako pomembno temo.

Nič nasilja!

Foto: Arhiv MOL

Pentlja, ki simbolizira pojav nasilja.

ukrepe. Bivanje v njih je omejeno na največ eno leto.

Do leta 2004 je v Ljubljani delovala le ena varna hiša, ki je bila vzpostavljena leta 1997 v okviru Društva SOS telefon za ženske in otroke, žrtve nasilja. Na Mestni občini Ljubljana smo si močno prizadevali, da bi omogočili varno bivanje čim več ženskam, ki doživljajo nasilje, in tako deluje danes v Ljubljani šest varnih hiš. Dve sta namenjeni posebni skupini uporabnic: tistim, ki doživljajo nasilje in so hkrati tudi uživalkе nedovoljenih drog, ter uporabnicam z različnimi oviranostmi, ena varna hiša pa je namenjena uporabnicam in uporabnikom, ki so žrtve trgovine z ljudmi.

Krizni center za ženske in otroke, žrtve nasilja

Krizni center za ženske in otroke, žrtve nasilja, ki deluje v Ljubljani, je edini v Sloveniji. Deluje v okviru Društva ženska svetovalnica, v njem imajo ženske možnost takojšnjega in varnega umika iz nasilja, medtem ko je vstop v varno hišo mogoč šele po določenem postopku. Krizni center deluje na skrivni lokaciji 24 ur na dan vse dni v letu in omogoča namestitve za 16 žensk z otroki.

Psihosocialna pomoč za ženske, žrtve nasilja

Nevladne organizacije izvajajo tudi programe psihosocialne pomoči za ženske, ki so v preteklosti doživljale nasilje ali ga doživljajo danes. Pomoč nudijo po telefonu, osebno in prek spleta. Ženskam je na voljo podporno terapevtsko delo, socialno zagovornišvo in spremljanje, celostna pomoč in podpora ob spolnih zlorabah ter drugih oblikah nasilja, skupine za samopomoč in druge oblike podpore.

Foto: Jasna Klančičar

Ozaveščevalna akcija Društva za nenasilno komunikacijo.

Programi za povzročitelje nasilja

Kot prvi v Sloveniji so programe za povzročitelje nasilja razvili v Društvu za nenasilno komunikacijo in jih izvajajo že 15 let. Osnovni cilj tovrstnih programov je povečati odgovornost povzročiteljev nasilja za svoja dejanja in s tem povečati varnost ljudi, ki nasilje doživljajo.

Za ničelno toleranco do nasilja

Kljub pozitivnim spremembam zakonodaje, odličnemu delovanju nevladnih organizacij ter vedno večji ozaveščenosti glede nasilja nad ženskami, je nasilje nad ženskami in otroki še vedno močno razširjeno v družbi. Na Mestni občini Ljubljana si bomo zato tudi v prihodnje prizadevali, da zagotovimo stabilno financiranje programov, ki blažijo posledice nasilja, in hkrati v družbo pošiljati sporočilo, da se zavzemamo za ničelno toleranco do nasilja. Čeprav smo veseli, da smo v zadnjih desetih letih v Ljubljani odprli šest varnih hiš, si želimo, da v naslednjem desetletju te ne bodo več potrebne.

Kako prijaviti nasilje?

Nasilje v družini lahko prijavite na katerem koli centru za socialno delo, pri nevladnih organizacijah, na vseh policijskih enotah, na telefonski številki 113 in na anonimni telefonski številki 080 1200. Nasilje pa lahko prijavite tudi z anonimno e-prijavo. Anonimna e-prijava je nova možnost za tiste, ki se bojijo za lastno varnost, ne zaupajo v delo institucij in bi sicer o nasilju molčali. Če želite anonimno prijaviti nasilje v družini, to lahko storite na: <http://www2.gov.si/e-uprava/prijavdn.nsf>.

Kontaktne naslove organizacij s programi, ki jih sofinancira Mestna občina Ljubljana

- **Društvo Ključ - Center za boj proti trgovini z ljudmi**
P. p. 1646, 1000 Ljubljana
T: 080 17 22
Dežurni GSM: 031/ 613 000 - vsak dan od 18. do 9. ure nasled. dne
E: info@društvo-kljuc.si, www.društvo-kljuc.si
- **SOS - Društvo SOS telefon**
P. p. 2726, 1001 Ljubljana
T: 01/ 544 35 13
E: društvo-sos@društvo-sos.si, www.društvo-sos.si
SOS telefon za ženske in otroke, žrtve nasilja, in zatočišče/varna hiša (tudi za osebe z oviranostmi)
T: 080 11 55
- **DNK - Društvo za nenasilno komunikacijo**
Miklošičeva 36, 1000 Ljubljana
Individualno svetovalno in podporno terapevtsko delo, informativno svetovanje
T: 01/ 434 48 22, 01/ 430 10 87
E: društvo.dnk@društvo-dnk.si, www.društvo-dnk.si
Zatočišče/varna hiša
T: 031/ 736 726
- **Društvo Ženska svetovalnica**
Langusova 21, 1000 Ljubljana
Psihosocialna pomoč ženskam, žrtvam nasilja
T: 01/ 251 16 02
E: zenska@svetovalnica.org, www.društvo-zenska-svetovalnica.si
Krizni center za ženske in otroke, žrtve nasilja
Dežurni GSM: 031/ 233 211 - vse dni v tednu 24 ur
E: kc@svetovalnica.org
- **STIGMA - Društvo za zmanjševanje škode zaradi drog**
Štihova 12, 1000 Ljubljana
T: 01/ 430 12 00, GSM: 041/ 919 981
<http://www.društvo-stigma.si/>
Zatočišče za uporabnice prepovedanih drog - žrtve nasilja
Dežurni GSM: 030/ 696 398 - vse dni v tednu 24 ur
E: zatosisce.stigma@telemach.net
Uporabnice lahko z zatočiščem navežejo stik še:
• v dnevnih centrih društva Stigma (Štihova ulica 12 in Petkovškovo nabrežje 29 v Ljubljani), • v okviru terenskega dela društva Stigma
- **Združenje proti spolnemu zlorabljanju**
Masarykova 23, 1000 Ljubljana
Celostna pomoč in podpora uporabnikom in uporabnicam ob spolnih zlorabah, drugih oblikah spolnega nasilja
T: 080 2880 - brezplačni
E: spolna.zloraba@siol.net, <http://www.spolna-zloraba.si/>

MIPIM 2012:

Šport kot razvojna priložnost

Peta predstavitev Ljubljane na nepremičninskem sejmu v Cannesu

Projekti iz predstavitvene publikacije na sejmu MIPIM 2012

1. Športni park Bežigrad (Plečnikov stadion). Investitor: BŠP Športni marketing d.o.o., projektant: GPM – von Gerkan, Marg in partnerji, Partners Architects, Berlin, vrednost naložbe: 225 mio evrov, izvedba do leta 2016. 2. Park Tivoli. Plavalni in gimnastični center Ilirija. Investitorji: MOL, Plavalni klub Ilirija, ŠD Narodni dom, projektant: Peter Lorenz Atelier, Dunaj, vrednost naložbe: 73 mio evrov, izvedba do leta 2013. 3. Mestno kopališče Koleszija. Investitorja: MOL in zasebni vlagatelj, projektant Arhitekturni atelje Ravnikar-Potokar, vrednost naložbe: 15,6 mio evrov, izvedba do 2014. 4. Smučarski center Podutik. Investitorja: MOL in zasebni vlagatelj, vizualizacija: Peter Hafner, vrednost naložbe: 73 mio evrov, izvedba do 2015. 5. Atletska dvorana ŽAK v Ljubljani. Investitorja: MOL in zasebni vlagatelj, projektant: Strle&Nabernik, FA, vrednost naložbe: 15 mio evrov, izvedba do 2015. 6. Gimnastični center Petkovšek & Pegan. Investitorja: MOL in Gimnastična zveza Slovenije, projektanti: Tjaša Vrečko, Danilo Rakoše, Igor Vintar, vrednost naložbe: 12 mio evrov, izvedba do 2012.

V Cannesu je med 6. in 9. marcem 2012 potekal največji mednarodni investicijsko-nepremičninski sejem v Evropi MIPIM 2012, na katerem se je, že peto leto zapored, predstavila tudi Mestna občina Ljubljana, letos že drugič skupaj z Javno agencijo Republike Slovenije za podjetništvo in tuje investicije (JAPTI). Sejma se je udeležilo 19.000 razstavljalcev. Na slovenskem razstavnem prostoru, ki je bil letos najbolj reprezentativen doslej, saj so se na istem delu sejmišča predstavili tudi največji nemški razstavljalci (City of Berlin, Nürnberg, Stuttgart ...), sta Ljubljana in Slovenija pod sloganom *Slovenija: Razvoj s pomočjo športa. Vlaganje v človeške vire (Slovenia: Development Through Sports, Investing in Human Resources)*, prikazali svoje velikopotezne infrastrukturne načrte v športu. »Ljubljana, glavno mesto Slovenije, želi postati v prihodnjem desetletju vsestransko mesto športa, prepoznavno v Evropi in svetu. Udejanjala bo šport kot kakovostno prvo zdravega načina življenja z raznoliko športno ponudbo za vse starostne skupine in v vseh življenjskih obdobjih,« je v predstavitveni publikaciji, ki je spremljala tokratni nastop na sejmu, citirano iz strateškega dokumenta o razvoju športa v Ljubljani. Vsakdo, ki se skupaj s športniki in športnimi navdušenci veseli največje pridobitve v mandatu župana Zorana Jankovića, Centra Stožice z novo športno dvorano s 12.500 sedeži in najlepšim nogometnim stadionom po ocenjevanju UEFA za leto 2010, s 16.400 sedeži, nagrajenima z Župančičevo nagrado 2011, ve, da so ti načrti ob podpori Liste Zorana Jankovića v Mestnem svetu začrtani kot realno izvedljiva zaveza. Tovrstna vlaganja namreč med drugim pomenijo tudi ohranjanje delovnih mest in zagotavljanje novih.

Poleg večjih slovenskih projektov, Nordijskega centra Planica in Športne hale Portoval v Novem mestu, so bili predstavljeni naslednji ljubljanski športni infrastrukturni objekti:

- Smučarski center Podutik,
- Atletska dvorana ŽAK v Ljubljani,
- Športni park Bežigrad (Plečnikov stadion),
- Plavalni in gimnastični center Ilirija,
- Kopališče Koleszija in
- Gimnastični center Petkovšek & Pegan.

Vsi projekti so v publikaciji opremljeni z idejnim načrtom, načinom in višino financiranja ter časovno projekcijo izvedbe.

Športne objekte Ljubljane so 6. marca na sejmu predstavili podžupan prof. Janez

Koželj, vodja Oddelka za urejanje prostora mag. Miran Gajšek in vodja Oddelka za šport Marko Kolenc, 7. marca pa sta se prof. Janez Koželj in mag. Miran Gajšek udeležila okrogle mize z naslovom *Kako alocirati javni prostor (How to allocate public space)*. »Športne projekte mnogi razlagajo kot strošek in zapravljanje. Nasprotno je res, vlaganje v športno infrastrukturo ima poleg socialnega in zdravilnega učinka tudi pomembno vlogo za razvoj gospodarstva. To so potrdili tudi na enem od spremljajočih tematskih predavanj na sejmu MIPIM 2012. O tem govorijo tudi odlomki iz UN in EU deklaracij o vsestranski

vlogi športa, ki smo jih pripeli k besedilom v publikaciji, pripravljene za predstavitev na sejmu. V publikaciji so predstavljeni projekti Mestne občine Ljubljana in drugi aktualni projekti v Sloveniji, ki naj nadomestijo velike zaostanke oz. manke v izgradnji športne infrastrukture. Ljubljana namreč nima pokritega olimpijskega bazena, nima dostojne gimnastične dvorane, nima atletske dvorane itd. Predstavitev na sejmu MIPIM naj bi imela tudi spodbuden motivacijski učinek na izvedbo teh projektov,« je o nastopu Ljubljane na sejmu povedal podžupan prof. Janez Koželj, umetniški direktor predstavitve.

»Pripadnost poeziji je pripadnost Pisatelji iz mreže ICORN na mednarodnem festivalu

Nada Breznik

Foto: arhiv Fabula 2012

Ali Amar in Zineb El Rhazoui, maroška pisateljica, nastanjena v Ljubljani v okviru mednarodne mreže mest zatočišč za preganjane pisatelje ICORN, preganjana iraška pisateljica Manal Al-Sheikh in preganjani jemenski pisatelj Mansur Rajih na okrogli mizi Festivala Fabula 2012 v prostorih Slovenske matice.

Ljubljana je eno izmed 38 mest zatočišč za preganjane pisatelje, združene v mednarodno mrežo ICORN. V mrežo se je Ljubljana vključila v letu, ko je bila svetovna prestolnica knjige. Mednarodni Festival Fabula, ki je letos potekal od 27. februarja do 10. marca, je svoj strokovni festivalski fokus namenil družbeno angažirani literaturi. Tako so bili v okviru Fabule in v sodelovanju s Slovenskih centrom PEN in Oddelkom za kulturo Mestne občine Ljubljana na Slovenski matici predstavljeni štirje književniki, ki zaradi svojega nasprotovanja vladajočim režimom v domovini živijo in ustvarjajo v tujini. Na Norveškem že več let bivata Manal Al-Sheikh, novinarka in pesnica, ter Mansur Rajih prav tako pesnik in novinar. V Ljubljani sta v stanovanju za preganjane pisatelja nastanjena Zineb El Rhazoui in Ali Amar, oba književnika in novinarja. Pri nas bosta ostala dve leti. To je doba, ki jo je ICORN predvidel za začasno zatočišče. Govorili so o svojem izgnanstvu in o svojem delu, na okrogli mizi, ki jo je moderirala Zineb El Rhazoui, pa so poskušali odgovoriti na vprašanje, ali so pisatelji lahko glasniki sprememb. Dogodek sta s pozdravnima nagovoroma uvedla izvršni direktor mreže ICORN Helge Lunde in vodja Oddelka za kulturo Mestne občine dr. Uroš Grilc. Helge Lunde iz Norveške je izrazil zadovoljstvo in se obenem zahvalil, da se je Ljubljana pridružila mreži, pri tem pa poudaril, da je večina mest članic v skandinavskih državah. ICORN se želi širiti tudi zunaj Evrope, pri čemer je pomembno, da mesta pokažejo potrebno senzibilnost in dodelijo pisateljem status in pogoje za ustvarjanje.

Okus poezije Manal Al-Sheikh iz Iraka in Mansurja Rajiha iz Jemna

Pesnica Manal Al-Sheikh iz Iraka in pesnik Mansur Rajih iz Jemna pišeta v arabskem jeziku, nekaj njunih pesmi smo na predstavitvi slišali tudi v slovenskem prevodu (prevedene so iz angleščine). Manal je ob poslušanju slovenskih prevodov svojih pesmi menila, da pri vsakem prevodu pesem nekaj izgubi. Pri prevajanju je pomembno ohraniti rimo in ritem pesmi, ki ga ta ima, četudi je napisana v prostem verzu, kakor piše včasih tudi sama, ter dodala, da ji njene pesmi v slovenščini zvenijo najlepše oz. lepše kot v drugih jezikih. Mansur Rajih je poudaril, da gre pri poeziji za občutek in harmonijo. »Ptica je ptica,« je dodal, »prevod poje enako.« Nam, slovenskim poslušalcem, pa je v ušesih ostal

topel zven arabskega jezika, ki nam je že pred prevodom z melodijo in mehko pripovedoval, da gre za stvari srca in duha.

Okrogla miza o angažiranosti v literaturi

Za svet brez diktature v Jemnu

Da ima vsak književnik svoj osebni pogled na ustvarjalnost in angažiranost v literaturi, so potrdili tudi sogovorniki v predstavitvi in dialogu za okroglo mizo. Vsak argument je imel svoj prav.

Mansur Rajih je bil 1983. leta obtožen umora in obsojen na smrt. Po petnajstih letih je bil izpuščen iz zapora v Jemnu in takoj prepeljan na Norveško, kjer živi in ustvarja že 12 let. Literaturo piše v arabščini, članke pa tudi v norveščini. Pregarjan je bil in po krivem obtožen, ker je v časopisih objavljaj resnice o položaju v Jemnu. O njegovem življenju je bil posnet

tudi film. »Ostal sem pokončen, ker pripadam poeziji, pripadnost poeziji je pripadnost svobodi. To je bakla v moji notranjosti. Nosil sem jo v sebi ves čas proti temačnosti totalitarizma.« Zapor je spremenil v prostor za pisanje, v kraj z občutkom svobode. Tako se je izognil trpljenju zapora in tujine. Spremembe v Jemnu, na katere je sam aktivno vplival, so osrednja os v njegovem pisanju. V Jemnu je tiha revolucija potekala od leta 2007. Bil je z njo ves čas v stiku in neposredni interakciji. Z revolucijo je začutil globlji smisel svojega življenja kot človek in kot pesnik. Njegovo delo proti diktaturi v Jemnu je namenjeno svetu brez diktature, za osvoboditev človeka. »Prepletenost politike in literarnega ustvarjanja je kompleksna, v politiki sem pesnik, v pesništvu sem politik.« Angažiranost je po njegovem mnenju visoko moralna

REKA

Silno
je reka
jokala
tako silno,
da smo mislili,
da je reka!

Manal Al-Sheikh

SVET

Par golobic
in rob zidu
kako široko je srce sveta!

Manal Al-Sheikh

UPANJE

Mojih dragih ni
A ljubezen ostaja
Mojih prijateljev ni
A prijateljstvo ostaja
Telo se poslavlja
Ko je tu v ječi -
Tako torej duh
Razvnama prostost

Mansur Rajih

Pesmi je iz angleščine prevedel Venko Taufer.

nuja. Ko piše, ne misli na to, kako bo njegovo pisanje doseglo bralce. To ni njegova skrb, za to obstajajo mediji, z njihovo pomočjo postane njegovo pisanje angažirano. »Drevo ne pričakuje nič, ko se olista in cveti, ptice ne pričakujejo ničesar, ko pojejo.«

Za svobodo besede v Iraku

Za pesnico Manal Al-Sheikh, ki je tudi borka za človekove pravice, je pesnjenje intimno, sebično dejanje. Svojega pesnjenja ne uporablja v politične namene. Če bi vodila množice, bi jih lahko vodila le s slogani. V času, ko v njeni domovini namenijo branju le 4 ure na LETO, zapisana beseda ne more vplivati na razmere, besedo je treba izreči na glas, z besedo je treba med ljudi, na ulico. Besede potrebujejo posrednike, da jih prenesejo do množic. Sama je v stiku s tistimi, ki so na ulici. Revolucija ji je

svobodi«

Fabula 2012

približala ljudi, pred njo je bila v književni samoti, kot se je izrazil. Norveška je zanjo nadomestna domovina, začasno zatočišče. »Tu sem našla tisto, kar sem doma pogrešala. To je bila moja izbira, nihče me ni vanjo silil. Izgnanstvo je občutek, ki ga lahko imamo tudi v lastni domovini,« je poudarila. »Občutek odtujenosti ni odvisen od samega kraja, temveč od mojega odnosa do prostora.« Pred časom se je opredeljevala samo kot ženska, ko piše, opredelitev po spolu ni več pomembna. Ko je začutila pritisk, jih je začutila kot človek, zato se svoboda ne more deliti na kose. Moški ni nič bolj svoboden. Svobodo, dostojanstvo in pravičnost morajo imeti vsi državljani. To so pravice in ne sanje. Tega ne more nihče podariti. Te pravice so ji bile odvzete in če je potrebno, si jih je treba vzeti tudi s silo. »Ne zanikam, da je več zatiranja žensk kot moških, a ko govorim o svobodi besede, govorim o vsakem človeku,« je poudarila.

Mladi intelektualci upanje za Maroko

Ali Amar, avtor dveh del o Maroku: *Mohamed VI, veliki nesporazum ter Pariz Marakeš, blišč, oblast in mreže*, ki jo je napisal z Jeanom Pierrrom Turquoijem, zadnjega je predstavil v Društvu slovenskih pisateljev 15. februarja letos, je pripovedoval o močni frustraciji pri pisanju, saj je v Maroku več kot polovica ljudi nepismenih, ljudje, ki se izobražujejo, pa nimajo kulture branja. Ustno izročilo in prenašanje informacij s pomočjo medijev so do ljudi, zlasti do mladih ljudi v starosti okoli 20 let, prenesle ideje intelektualnih elit njegove generacije na način, da so jih sprejeli, kljub kompleksnosti pojmov, ki so bili predstavljeni. Ti mladi ljudje so upanje za Maroko. Imajo ideje, pogum, fizično moč, obvladajo nove tehnologije in si želijo demokracijo in svobodo.

Če povzamemo pričevanje Alija Amarja na okrogli mizi in predstavitev raziskovalnih izsledkov v knjigi *Pariz Marakeš*, je slika turobna. V Maroku vlada svojevrsten paradoks. Medtem ko

razkazuje svoje turistične kraje, za barvitostjo in luksuzom skriva bedo svojih prebivalcev. Je edina diktatura, ki jo zahod priznava za demokracijo. Velja za uspešno tranzicijsko državo, za kar je zaslužna zvita oblast. Hilary Clinton je ob nedavnem obisku v Maroku izjavila, da pozdravlja reforme, ki jih zadnjih 10 let izvaja Mohamed, in poziva Sirijo, da se po njih zgleduje. V resnici so v državi na dnevnem redu prepovedi, cenzure, zapiranja in grožnje. Državljeni Maroka so podložniki. Novinarji v Maroku so bojovníki. Šolstvo in zdravstvo nazadujeta, pokojnino prejema zelo malo ljudi, v vojski vlada korupcija. Ali Amar je bil lastnik in urednik prvega neodvisnega časopisa, ki je bil januarja 2010 prepovedan, novinarji so ostali brez služb ali so pristali v izgnanstvu. Maroški kralj, ki je bil pred kratkim posvečen, izvaja diktaturo na osnovi religije. Njegovo bogastvo ocenjujejo na 2 milijardi dolarjev, s svojimi podjetji je popolnoma vpet v maroško gospodarstvo. Marakeš, maroški Pariz, 21. pariško okrožje, kakor ga radi imenujejo, kaže svetu obraz bogastva, uživanja in lagodja, a za njegovim bliščem številni živijo v revščini. Maroške vladajoče elite so dekadentne in tesno povezane s francoskimi elitami, ki izvajajo v Maroku politiko vsiljenih poslovnih odločitev, nepotrebnih in škodljivih investicij, ki se v poslih v Maroku ne držijo ne etičnih ne moralnih načel, same pa so deležne številnih privilegijev in podkupnin, vse za ceno podpore kralju Mohamedu. Ali Amar označuje vladajoči režim v Maroku za mafijski, korupcijo za prevladujoči način delovanja države in njenih institucij.

Zineb El Rhazoui, ki je moderirala okroglo mizo in je bila izčrpno predstavljena v prejšnji številki glasila, je pritrdila besedam sogovornikov, da izgnanstvo lahko živiš ali nosiš v sebi. Poudarila je, da je vsem sogovornikom skupna ranjena domovina. Ali Amar se na svojih nastopih z velikim spoštovanjem in iskrenostjo vedno zahvali Ljubljani in Ljubljančanom za gostoljubje, v katerem vidi upanje in nov začetek.

PREGLEDNA RAZSTAVA METKE KRAŠOVEC

MODERNA GALERIJA 31. 1. - 29. 4. 2012

Dr. Martina Vovk

Foto: arhiv Moderne galerije

Žrtvovanje, 2006, akril na platnu, 117 x 180 cm, last avtorice (objavljeno z dovoljenjem avtorice)

V Moderni galeriji je od konca januarja odprta pregledna razstava del Metke Krašovec, umetnice, ki ji je stroka že pred časom namenila mesto najpomembnejše slovenske slikarke po Ivani Kobilca. Obenem je to posebna priložnost tudi v razstavnici zgodovini Moderne galerije, saj prvič po ustanovitvi gosti tako obsežno predstavitev dela kakšne slovenske slikarke. Izbor del na razstavi predstavlja dva najpomembnejša in izrazno popolnoma različna medija v opusu Krašovec, predstavljen je izbor 68 slik večjih formatov, ki reprezentativno predstavljajo razvoj kvalitativno vrhunskega in poetično samosvojega slikarskega sveta Metke Krašovec, in izbor 120 risb, ki je prvim po značaju in atmosferi povsem nasproten, vendar komplementarno dopolnjuječi delež slikarskega ustvarjanja. V sprehodu skozi razstavo sledimo trem sklenjenim vsebinsko-časovnim sklopom, ki so značilno zaznamovali delo Krašovec: »rdeče slike« arhitekturnih zunanjščin, interierov, oblačil in postelj iz sedemdesetih let, obdobje »nove podobe« z eruptivno in povsem osvobodeno motiviko v risbah in slikah na papirju iz osemdesetih let. Osrednji in najboljšežnejši delež razstave smo namenili slikarstvu iz zadnjih dvajsetih let, ki kaže najbolj pretanjen izdelan, do popolnosti izbrušen slikarski svet Metke Krašovec: ta sega od iskanja idealne, klasične lepote v sugestivnih podobah spokojnih ženskih poprsij in dvojic, ki sčasoma razkrijejo, da živijo v prostoru idealne, z eteričnim sijem presvetljene (nad)realnosti. Prav ta izjemna duhovna pretanjenost, metafizični dih, ki sugerira prisotnost resničnosti nekega drugega reda, ki ga Metka Krašovec tako brezkompromisno zvesto zasleduje v svojem delu, je gotovo ključna za čar njenega slikarstva. Zapeljevanju s podobami v slikarstvu Metke Krašovec se od odprtja razstave odziva številno občinstvo. Izjemna priložnost za kar najbolj neposredno srečanje z delom Metke Krašovec bo v aprilu, ko napovedujemo vodstvo umetnice po njeni razstavi.

(Dr. Martina Vovk je kustosinja pregledne razstave Metke Krašovec.)

Temelji nove Kulturne četrti Šiška

II. del

Emi Vega

Photo: Vladimir&Vladimir

Plastic Bag Monster, okoljsko in potrošniško ozaveščevalna pošast, ustvarjena iz 40.000 plastičnih vrečk in 7.500 plastičnih kozarcev, zbranih v vrtcih in šolah v središču Ljubljane.

Galerije v pritličju šišenske upravne stavbe že delujejo s polno močjo. Razstava ene največjih sodobnih hrvaških umetnic fotografije – Sandre Vitajlič, se je zaključila z javnim pogovorom o temah, ki jih njena *Neplodna tla* v sebi lastnem jeziku prenašajo od galerije do galerije in med ljudi: *Neplodna tla* ob pejsažih beležijo nemalokrat zamočlano preteklost Hrvaške. Fotografije šepetajo zgodbo o tem, kako modeliranje resnic za vsakokratne politične potrebe otežuje izoblikovanje nacionalne identitete. Splošna nezmožnost soočanja z duhovi preteklosti pa zavira napredek. Namesto odkritega soočenja neprestano vrtenje v istem krogu medsebojnega sovraštva in obtoževanja.

Kaj pa prinaša nova razstava umetniške fotografije v organizaciji Društva Photon? Pod naslovom *Vsakdanji prostori – nenavadni pogledi* se predstavlja mladi fotograf, filozof in japonist Matija Brumen. Tema: Izsledki nekih antropoloških danosti se primerjalno postavljajo v medsebojne odnose in iščejo pomenske povezave med univerzalnim in partikularnim. Zavedajoč se globalizacijskih procesov v vseh segmentih kolektivnih in individualnih stvarnosti velike večine sveta, so Brumnove podobe pronicljivo zavezane preizpraševanju uveljavljenih arhetipov in različnih danosti bliskovito spreminjajočih se družb. In še kaj, še več ... Treba bo tja, na ogled.

Mi pa si oglejmo še drugo deveterico mladih ustvarjalcev, ki bodo v prihodnje s svojim delom v Šiški bogatili naš prostor in čas. Pa naj se tega zavedamo ali ne.

Dejan Sluga, ustanovitelj in programski vodja Galerije Photon

Društvo Photon je bilo ustanovljeno leta 2004, vendar Photon obstaja in deluje že od leta 2003. V tej formalno pravni obliki prijavljamo naše dejavnosti na različne razpise. Vse bolj uspešni smo na evropskih, kar nam v zadnjih letih prinaša vse večji delež sredstev za mednarodne projekte, pri katerih združujemo tuje partnerje z našimi akterji na evropski sceni. Gradimo mrežo in se uveljavljamo kot vodilni organizatorji mednarodnih dogodkov v Sloveniji in v regiji. S pomočjo evropskih sredstev smo izpeljali projekt *Tension Feeld – Polje napetosti*, kjer smo raziskovali problematiko fotoklubov na področju

srednje Evrope v 70. in 80. letih prejšnjega stoletja. Lani smo uspeli s projektom *Aftermath*, v katerem obravnavamo spremembe v urbani in ruralni krajini nekdanje Jugoslavije po letu 1991. Tudi sicer je program galerije in festivala osredotočen predvsem na fotografijo srednje in jugovzhodne Evrope.

Delujemo kot ožja strokovna skupina, ki pa povezuje večje število aktivnih strokovnjakov in avtorjev. Izoblikovali smo neko širšo platformo, zato uporabljamo naslov Center za sodobno fotografijo, vendar se prav tako pojavljamo kot Galerija Photon – zlasti kadar se predstavljamo na umetniških sejmih. Predstavljamo tudi starejše avtorje, s katerimi je domača

in tuja javnost premalo seznanjena, kot sta recimo Branko Lenart ali multimedijški umetnik Stane Jagodič, ki je ustvaril odličen opus tudi v fotografiji.

Za nas pomenijo novi prostori v Šiški ustvarjanje zanimivega konteksta, ki so si ga zamislili na Mestni občini in ki se nam zdi dovolj posrečen. Mislimo, da bomo na novi lokaciji deležni neke nove sinergije, zato s pozitivnimi pričakovanji gledamo v prihodnost Kulturne četrti Šiška.

Maja Delak: Zavod Emanat

Sem koreografinja, plesalka in plesna pedagoginja. Zavod EMANAT sem ustanovila leta 2006 in v njem aktivno delujem.

Osrednja skrb zavoda velja produkciji umetniških del. Izvajamo tudi izobraževalne programe in založniško dejavnost v zbirkah *Prehodi in Prehodi XS*. Naša umetniška produkcija zajema ustvarjanje in poustvarjanje plesnih, gledaliških in večmedijskih predstav kot tudi koncertov ter video- in avdiologodkov. Delujemo Sloveniji in v tujini. Najvidnejši predstavniki naših produkcij so Matija Ferlin, Luka Prinčič, Urška Vohar, Jasmina Križaj, Nina Fajdiga, Irena Tomažin, Petra Pikalo, Eric Dean Scott, Marijs Boulogne in Matej Kežžar. V izobraževalne namene prirejamo različne delavnice in javne predstavitve delavnic. Sodelujemo s Srednjo vzgojiteljsko šolo in Gimnazijo

Foto: Emi Vega
The Miha Artnak

Foto: Domen Pal
Razstava Fundacije Brumen v Galeriji Photon.

Foto: osebni arhiv
Dejan Sluga

Ljubljana in z mednarodno mrežo IDCODE. Ta mreža je bila ustanovljena za razvijanje in digitalno arhiviranje pedagoških procesov ter za pripravo simpozijev na to temo. V okviru založbe izdajamo avtorska in prevodna dela, ki plesno umetnost prepletajo z različnimi ustvarjalnimi praksami.

Letos kljub izpadu deleža financ načrtujemo precej gostovanj in štiri nove produkcije. Izvedli bomo tudi nekaj zanimivih delavnic. Poleg redne vokalne, ki jo vodi Irena Tomažin, bomo organizirali delavnico Maje Delak, v sodelovanju z Mestom žensk bo oktobra potekala delavnica Marie Hassabi, v okviru mreže IDOCDE in v sodelovanju z JSKD pa delavnica za pedagoge plesa.

Prostor v Šiški je kljub trenutno neurejenemu stanju zelo dobrodošla pridobitev za naš zavod. Vsi smo ga bili zelo veseli. Upam, da se bo na Trgu prekomorskih brigad izoblikovala pozitivno stimulatívna in sodelovalna skupnost.

The Miha Artnak

Sem človek. Po nekih naključjih sem diplomiral na Akademiji za likovno

umetnost kot grafični oblikovalec. A oblikovanje sem sprejel kot orodje. Oblikujem lahko tudi misli. Problemi potem niso več problematični. Sprememim jih v »brief«. Ob koncu dneva sem nekdo, ki bi se rad še več naučil in kaj spremenil. Med mojimi poskusi izstopa *Plastic Bag Monster*. Iz 40.000 plastičnih vrečk in 7500 plastičnih kozarcev, zbranih v vrtcih in šolah v centru mesta, smo ustvarili »pošast«. Ta je raztegnila svoje plastične lovke skozi ljubljanske ulice in s tem simbolizirala širjenje potrošništva ob kopičenju odpadkov. Sporočilnost, ki jo nosi ta projekt, je bila toplo sprejeta. Verjamem, da samoaktivacija s povezovanjem lahko spremeni družbo. In pozornost zahteva odgovornost.

Upam, da naša generacija ne bo razpadla na pole v smislu ideologij in sebičnih ciljev. Nujno je potrebno razumeti, da živimo v družbi, ki jo sami oblikujemo. Moramo se povezovati v dobrem. Stremim k večji aktivnosti nas mladih, da začnemo spreminjati, kar je treba spremeniti. Zanima me celostni motor. Zavedam

se, da sem del tega, in iščem poti, kako prispevati. Kako razumeti sodobno ekonomijo. Kako tvorno vključiti potencialne, ki jih imamo, pa ni videti prostora zanje. Mi delamo za majhna podjetja – za neke uspešne module, kjer je zbujanje pozornosti vredno vsebine. Trčimo pa na številne poskuse posameznikov, da bi si zagotovili existenco brez resnega vsebinskega koncepta. Formalizem kot prazna lupina se bo izpel v poplavi kitajske industrije. Če nameravamo kot država preživeti, bo kvalitetna vsebina – izdelek, ki traja in varuje okolje, morala stopiti v ospredje. Za nas je pisarna v Šiški pomembna pridobitev. Bo centrala za zbiranje in razglabljanje o zadevah družbe. Ves Center pa vidim kot nov motor kulturne industrije v navezi z mestom. Povezovali se bomo in gradili prihodnost v sedanjosti.

Zvonka T. Simčič: Zavod CCC

Po izobrazbi sem magistra slikarstva, vendar se ukvarjam predvsem z intermedijško umetnostjo. Zavod CCC, kar v angleščini pomeni

Cross Community Creation, sem ustanovila leta 2001. Zdaj povezuje ustvarjalce različnih profilov. Vsi smo individualisti, a skozi različne naveze govorimo povezane forme. Rdeča nit našega ustvarjanja je zavezanost raziskovanju. Raziskujemo na dveh področjih. Zato nastajajo projekti, ki so družbeno angažirani, in taki, ki iščejo nasprotja dogajanjem v zunanjem svetu. Ti so asketski, na videz minimalistični, obrnjeni navznoter. Če se poslužujemo tehnologije, je ta uporabljena le kot orodje, zelo natančno in premišljeno. Pogosto se oboje med seboj prepleta. Teme mi ponujajo lastno življenje. Včasih vsakdan tako »reže«, da ga ni mogoče pustiti zunaj. Vse nas rešuje notranje življenje. Prav tega želimo izmeriti, ga zaslišati v vsej subtilnosti, ga prevesti v zvočno in vizualno podobo. Radi smo v naravi. Tudi v naravi nastopamo. In se prek tehnologije pogovarjamo z drevesi, z zemljo. Da bi ugotovili, kaj nam govori.

Najbolj kritična med kritičnimi je zagotovo kantavtorica Ksenija Jus. Marina Gržinič je tista, ki se najgloblje dotika razpadanja zdajšnjega globalnega sveta. Franci Cegnar je naš režiser in filozof. Borut Savski in Miha Tomšič sta programerja in taka umetnika, ki znata prisluhniti. Celu zahtevam, ki so videti povsem neuresničljive. Na primer: kako vizualizirati spreminjanje stanja telesa, ko se med seboj dotikamo. Ko se podamo na pot. Počasi, proti zgoščanju svetlobe. Bogdana Herman nas uglašuje s svojim glasom ... Z našimi produkcijami smo navzoči na različnih odrih kot tudi na prostem. Vse bolj se umeščamo v Evropo in v svet.

V Šiški me je pritegnil najmanjši prostor. V njem bomo snovali projekte, vadili bomo in nastopali in imenoval se bo *XXL – Extra Large*; v nekem drugem smislu. Če stroški ne bodo preveliki, bo popolnoma super.

Foto: Nada Žgank
Projekt Transmittance#2.

Foto: Tone Stojko
Maja Delak

Temelji nove Kulturne četrti Šiška

II. del

Foto: arhiv Zavoda CCC

Projekt Obračanje časovnih sledi.

Foto: Emi Vega

Zvonka T. Simčič

Tomo Barić Ravbar: Zavod Kultipraktik

Kultipraktik deluje od septembra 2009. Ustanovitelji smo Katra Kozak, Bojan Albahari in jaz. Pokrivamo štiri sekcije – literaturo, gledališče, glasbo in likovno umetnost. Drugo so spremljajoče dejavnosti. Moja podlaga za zdajšnje delo je študij politologije, pa tudi pet let predsedniškega staža pri podmladku Društva pisateljev. Osredotočam se predvsem na družbeno politična vprašanja, ki zadevajo Slovenijo, ozemlje nekdanje Jugoslavije in Bližnji vzhod. Začeli smo s tematskimi dogodki, nadaljevali pa z izdajo knjig. Tako knjiga *19,30* Kemala Kursbahića obravnava vlogo medijev ob razpadu nekdanje Jugoslavije. *Refleksije* Mirta Komela spremljajo tok dogajanj pred padcem Mubarak in sledijo revoluciji. *Obleganje Gaze* je delo Erika Valenčiča in je izšlo v sodelovanju s tednikom Mladina in založbo Pasadena. *Pokopališče kriminalcev* Tomaža Kukovice je kriminalni roman, ki govori o vlogi cerkve in politike. Vse naše knjige oblikuje arhitekt Tomaž Dobravc. Sodelujemo s KUD France Prešeren, kjer smo imeli bazo za dogodke na temo nacionalizma, novinarske etike in podobnega. Letos spet načrtujemo novinarske večere.

Zanima me tudi prostor – ali oblike intervencij, ki degradiranim okoljem pridajo dušo. In zanima me družbeno konotirano gledališče. Sicer naša gledališka sekcija dobro deluje. Zaobsega produkcijo dramskih, plesnih in lutkovnih predstav, organizacijo delavnic, teoretičnih seminarjev in festivalov,

pa tudi sodelovanje v mednarodnem merilu. Naša režiserka je Tatjana Peršuh. Glasbena sekcija pa podpira izvedbo koncertov in promocijo mladih neujavljenih skupin. Tudi izobraževanje o estetiki, ideji in tehnikah glasbenih praks ter povezovanje z našimi in tujimi organizatorji koncertov.

Novi prostori za nas pomenijo bistveno boljše možnosti delovanja. Lokacija poleg CUK Šiška je fantastična. Zelo me veseli, da bodo v hiši ustvarjalci različnih zanimanj in se bomo lahko dopolnjevali. Res sem hvaležen Mestni občini za to možnost, ki jo bomo seveda maksimalno izkoristili v dobro mesta in ljudi.

Žiga Aljaž

Sem grafični oblikovalec in član skupine ZEK. Razvijam mobilne aplikacije za smart telefone. Delamo za večji trg. Zame je to eden resnejših projektov doslej, ob njem se učim. Zadeve so tako nove, da jih na šoli še ni. Gre za to, da mobilni

telefoni postajajo vse pametnejši in bodo sčasoma nadomestili prenosne računalnike, ki že uspešno nadomeščajo stacionarne. Vsekakor se fokus grafičnega oblikovanja seli na splet in na digitalne naprave – kar koli to že bo.

Razvil sem tudi spletno orodje za izdelavo stripov, ki ga predstavljajo že narejeni liki objektov, figur in scen – ilustracij, ki so moje delo. Iz tega majhnega projekta je zrastle velika skupnost ljudi, ki komunicirajo prek stripa. Dostopajo v program in iz mojih likov ustvarjajo svoje stripe. Teh je že več kot pol milijona, uporabnikov pa okrog 120.000. V Ameriki moj Strip generator nekje že uporabljajo pri likovni vzgoji v osnovni šoli. Del tega bom ob novi celostni podobi oddal za diplomu. Potem me bo zanimala ta plat – orodje za učenje. Prehod od fizičnega gradiva na digitalno. Zmanjšanje porabe papirja. Ve se, da so otroci zelo osvojili računalniške igrice. Če bi jih učili v smislu, da je računanje igra, bi bili verjetno bolj motivirani. Koncept šol se bo moral tako ali tako popolnoma spremeniti. Apple že prodaja šolske vsebine prek iPadov. Verjetno jih bodo kmalu delili po šolah in si tako zagotovili kupce, ko bodo otroci šole zapustili.

Sam imam rad stvari ločene. Eno je, kar delam profesionalno, drugo pa, kar po novem delam v svojem bandu *Loudspeaker Alience* – to je rock s primesmi elektronike, in predvsem kar nastane v skupini ZEK. Zekovci obstajamo že dobrih 11 let. Svoje delo povezujemo z zabavo in smo se prek zabave dejansko učili svojega

poklica. Zdaj bomo za mesec dni stopili skupaj, vsak z novimi znanji, in pripravili razstavo pod Argentinskim parkom. Prostor v Šiški bo naša prva baza. To mi veliko pomeni. Rad bi še gojil to svojo drugo, manj poslovno, a zelo kreativno plat. To sta dva svetova, ki ju želim ohranjati v ravnovesju. Da ne zakrknem v glavi. Da ne postanem preveč racionalen, preračunljiv.

Irena Pivka in Brane Zorman: Cona

Brane Zorman je intermedijski umetnik in skladatelj, avtor številnih glasbenih del, jaz pa sem po izobrazbi arhitektka. Vrsto let sem ustvarjala scenografije za gledališče in ples, zdaj pa delujem predvsem kot intermedijska umetnica in producentka. Zavod Cona sva z Branetom ustanovila leta 2007. Zavod deluje na intermedijskem in glasbenem področju. Med pomembnejšimi aktivnosti je radioCona. To je večletni umetniški projekt, ki ga s stalnima sodelavcema – Jasmino Založnik in Markom Trstenjakom ter številnimi občasnimi sodelavci razvijamo od leta 2008. Razlog? Potreba po reartikulaciji uporabe frekvenčnega prostora. Zloraba politične in gospodarske narave namreč vztrajno zajeda ta javni prostor. Agencija Apek je na podlagi apela radioCone v Ljubljani vzpostavila nezasedeno frekvenco 88.8Mhz, ki se lahko uporablja tudi za občasne umetniške projekte. V sklopu radioCone produciramo, procesiramo in razstavljamo dela sodobne umetnosti, ki prenesejo radiofonsko distribucijo. Vsebine so tudi pogovori, okrogle mize in vodstva po razstavljenih projektih. V našo

Foto: arhiv Zavoda Kultipraktik

Predstavitve knjige Erika Valenčiča in Mirta Komela v KUD-u France Prešeren.

Foto: Emi Vega

Tomaž Dobravc in Tomo Barić Ravbar

Foto: arhiv Žige Aljaža

Portret Žige Aljaža, ki je oblikoval celostno grafično podobo za festival Druga godba.

Foto: arhiv radioCone

Studio radioCone.

Foto: Emi Vega

Brane Zorman in Irena Pivka

Foto: Miha Bratina

Teritorij 1995 projekta Atol.

Foto: Emi Vega

Uroš Veber

Foto: arhiv P74

Prostor knjigarne knjige umetnika KAPSULA.

Foto: Dejan Habicht

Tadej Pogačar

produkcijo sodi lanskoletna razstava Radio Arts Space, ki je predstavila 42 mednarodnih umetnikov s področja radioart in soundart delovanja.

Povezujemo se s sorodnimi mednarodnimi radijskimi projekti. Pred kratkim smo zaključili triletni projekt in izdali DVD z naslovom *Zbirka ZVO.ČITI (So.und.ing)*, ki združuje slovenske avtorje sodobne elektronske in elektroakustične glasbe. Na DVD-ju je 22 podcastov. V teh so intervjuji, je glasba in so spremni teksti. Arhiv radioCone je na voljo na spletu na www.radiocona.si.

Glede Šiške: Prav je, da se center mesta širi navzven, da se krepijo nova jedra. Upam, da se bo parkirišče enkrat premaknilo pod zemljo in bo na tem mestu zaživel mestni trg kot javni prostor. In upam, da bo Mestna občina Ljubljana nevladnim kulturnim organizacijam in posameznikom ponudila celotno stavbo. Pomembno je, da ustvarjalci lahko nekje delujemo, se povezujemo in pretakamo ideje.

Uroš Veber: Zavod Projekt Atol

Po izobrazbi sem kulturolog. V kulturni produkciji delam že več let, zdaj za Atol. Zavod je bil ustanovljen leta 1994, sam Projekt Atol pa deluje že od leta 1992. Atol je v razmeroma kratkem času dosegel veliko mednarodno vidljivost svojih projektov. Tako še danes številna naša dela najhvaležnejšo publiko pogosto najdejo v tujini in prav močna vpetost v mednarodne vode je za naše delovanje ključna.

Sicer pa je Atol s povezovanjem različnih praks v Sloveniji odigral pomembno vlogo pri oblikovanju področja intermedijskih umetnosti. A to seveda še ne pomeni, da ne ustvarjamo tudi številnih umetniških projektov s področja gledališča, likovnih in glasbenih umetnosti ali literature.

Atolovo delovanje zaznamuje povezovanje umetnosti in znanstvenega raziskovanja. Zato nas poznajo tako v smislu umetniške refleksije in kritičnega pojmovanja različnih rab tehnologije, pa tudi kot razvijalce tehnologij za potrebe umetnosti in družbe. Tak primer je povsem samostojen razvoj brezpilotnega letala – sistema, ki ga je mogoče opremiti z različnimi senzornimi sredstvi za opazovanje zemlje.

V umetniškem svetu so najbolj znani projekti Marka Peljhana. Projekt *Makrolab*, za katerega je prejel nagrado Prešernovega sklada, je bil lani obširneje predstavljen tudi v Moderni galeriji. Vpeti smo v številne srednjeročne in dolgoročne mednarodne projekte. Tudi sicer se kot producenti z veseljem lotevamo dolgoročnega razvoja posameznih vsebin in vsebinskih sklopov. Tako se v zadnjem času intenzivno udejstvujemo znotraj Iniciative za arkično perspektivo, kjer sodelujemo z avtohtonimi ljudstvi cirkumpolarnega območja. Velik poudarek namenjam o kontinuiranemu sodelovanju

s tamkajšnjimi prebivalci ter skupnemu osmišljanju in razvoju posameznih projektov.

Pod našim okriljem deluje tudi manjša založba rx:tx, ki se osredotoča predvsem na založniške projekte s področja sodobne elektronske glasbe in na organizacijo tovrstnih glasbenih dogodkov.

Veselim se, da bomo po nekaterih manjših zapletih kmalu končno lahko začeli uporabljati prostore v Šiški.

Tadej Pogačar: Zavod P.A.R.A.S.I.T.E., o Centru in Galeriji P74

Galerija P 74 je bila ustanovljena pred petnajstimi leti. Že otvoritveni projekt *Za kvaliteto življenja* (1997) je problematiziral svoj institucionalni okvir ter odnos umetnik–kustos in od publike zahteval aktivno sodelovanje. Vseskozi nas je torej zanimalo premikanje ustaljenih meja in raziskovanje. Že na samem začetku smo razvijali izobraževalne programe, ki so temeljili na odprtosti in medgeneracijskem povezovanju. V naslednjih letih smo razvili več interdisciplinarnih diskurzivnih projektov na temo mikrolokalnosti, jezika in ideologije, neposredne participacije, samoorganizacije, neformalnih modelov ekonomije ipd. Spremljala so jih predavanja, predstavitve, okrogle mize in pogovori, ki so privabili širok krog strokovne in splošne javnosti. Več generacij mladih vizualnih, intermedijskih in glasbenih

umetnikov je v P74 uspešno pripravilo svoje prve projekte. V desetletju in pol se je v P74 zvrstilo več kot 300 razstav, predavanj, pogovorov, delavnic in koncertov, na katerih je sodelovalo več kot 700 umetnic in umetnikov, kustosov, predavateljev in strokovnjakov. Leta 2006 je P74 v sodelovanju z ameriški in evropski partnerji ustanovila *Nagradno skupino OHO*. Ta je del širše mednarodne mreže *Young Visual Artist Award* in podpira mlade vizualne ustvarjalke in ustvarjalce do 35. leta. Del nagrade je šesttedensko bivanje umetnika v ateljejih v New Yorku in odkup dela, ki ga zagotavlja sponzor nagrade KD Group.

Leta 2003 smo zasnovali *Zbirko knjig umetnika Zavoda P.A.R.A.S.I.T.E.* – ta danes obsega okoli 300 del domačih in tujih avtorjev –, kmalu zatem pa še izobraževalni program *Seminar knjige umetnika* s predavanji, delavnicami in razstavami. P74 podpira domačo produkcijo knjige umetnika, redno pa se tudi udeležuje najpomembnejših mednarodnih sejmov knjige umetnika v Parizu, Bruslju, Londonu, Berlinu in New Yorku. V letu 2008 smo odprli KAPSULO, edinstveno tovrstno specializirano knjigarno knjige umetnika v Ljubljani.

Center in Galerija P74 sta v letu 2006 prejela nagrado zlato gnezdo za dolgoletno inovativno in uspešno delovanje na področju sodobne umetnosti.

»Ljubljana te napolni z novo energijo«

Staša Cafuta Trček

Paolo Calamita

Susanna Rivera

Rafael Rivera

Cristine Kleewein

Mark Hamilton

Natalija Cvjetković

Andreja Črljenec

Gau Vincent

Ljubljanski turistični barometer kaže, da je februarja v Ljubljani število nočitev naraslo za 11 odstotkov, naročena vodstva po mestu za 32 odstotkov, Turistično informacijski center pa je obiskalo 5.554 obiskovalcev. Zavod Turizem Ljubljana je v svojem enajstem letu delovanja dosegel vse zastavljene vsebinske cilje, končna bilanca za leto 2011 pa kaže, da je bilo preteklo leto po vseh fizičnih kazalcih rekordno. Pa ne le to: obiskovalci so vselej nad Ljubljano navdušeni in nam zagotavljajo, da bodo v prihodnjih letih turisti še bolj kot danes iskali mesta, ki utripajo s tako značilno dušo in prepoznavno lokalno kulturo, kot jo ima Ljubljana danes.

Paolo Calamita, marketing Viennale, Dunaj, Avstrija

V Ljubljani dobi človek prijeten občutek. Je mesto, ki ni pretirano obnovljeno. Stavbe imajo dušo in te podzavestno vodijo po zgodovini mesta. Vaše manjše trgovine imajo karakter. V vseh prestolnicah po svetu me najbolj moti to, da so videti enake, saj so na najboljših lokacijah ene in iste trgovine – globalne blagovne znamke, ki počasi, a vztrajno uničujejo raznovrstnost kultur. Torej naj bo tale moja izjava tudi sporočilo vašemu županu, naj zaščiti značaj mesta, saj sem prepričan, da bomo čez nekaj let turisti iskali natanko takšne kraje, ki niso »onesnaženi« z globalnimi, dolgočasnimi blagovnimi znamkami, ki nas vsakodnevno preplavljajo. Ljubljana bi bila lahko v tem vzorčni primer dobre prakse.

Susanna Rivera, prevajalka, Barcelona, Španija

Trenutno bivam v Švici. Čisto po naključju sem se odločila, da z vlakom obiščem Ljubljano. Ne vem sicer, kakšno vreme imate druge dni, a že od ponedeljka pa vse do petka je sončno in prijetno spomladansko. V Švici pa je bilo doslej ves čas oblačno in mrzlo. V Ljubljani sem se dobesedno »odtalila« (smeh). Ljubljana je kot igračka. Je majhna, prikupna, čista, lepo pobarvana. Ostala mi bo v lepem spominu.

Rafael Rivera, bančni referent, Badalona, Španija

Najbolj so mi všeč vaše cene. S tem mislim, da so v *fer* razmerju s servisom. Všeč mi je tudi vaša arhitektura, še posebej Tromostovje in vrvež na njem, pa park Tivoli in terase pred lokali, na katerih je veliko ljudi, ki uživajo v sončnih žarkih. Vse znamenitosti so na dosegu roke. Ljubljana te ne utruji, ampak napolni z novo energijo.

Cristine Kleewein, zdravnica, Innsbruck, Avstrija

S prijatelji smo prišli na včerajšnji koncert glasbenice Merrill Garbus s projektom - tUnE-yArDs. Kljub temu, da bo nastopila čez nekaj dni v meni bližjem Münchnu, me je prijatelj prepričal, da moram priti z njim in videti Ljubljano. Seveda se ni zmotil, navdušena sem. Tukaj sem prvič, mislim, da ne zadnjič.

Mark Hamilton, glasbenik, Calgary, Kanada

V Ljubljani sem že tretjič. Ko človek obišče Ljubljano, se vanjo tudi zaljubi. Je mesto, ki ti daje občutek, kot da je samo tvoje in da vanj lahko skrivnostno pobegneš pred vsakdanostjo. Prvič sem jo obiskal pred osmimi leti. Ostal sem ves teden in dobil tako inspiracijo, da sem v tem času napisal knjigo. Drugič sem jo prišel pogledat lani, novembra, in zdaj. Naj ostane takšna. Ne ravno 100-odstotno obnovljena. To ji daje šarm, dušo in patino.

Natalija Cvjetković, študentka gozdarstva, Zagreb, Hrvaška

S kolegico sva se že nekaj časa pogovarjali, da bova obiskali vaše glavno mesto, in naleteli na ugoden paket. Če primerjam Zagreb in Ljubljano, lahko rečem, da je veliko manjša, vse deluje zelo blizu. Všeč mi je tudi to, da je ogromno kolesarjev, kar je pri nas v Zagrebu prava redkost, pa tudi to, da nisi na vsakem koraku bombardiran z nepotrebnimi informacijami – oglasi. Tako mesto deluje neodvisno od velikih oglaševalskih informacij. Ogled Ljubljane bom vsekakor priporočila svojim prijateljem.

Andreja Črljenec, študentka novinarstva, Zagreb, Hrvaška

Ljubljana pri nas v Zagrebu ni ravno priljubljen turistični kraj, saj je po mojem mnenju preblizu. Saj veste, kakšni smo ljudje, vedno so nam izziv oddaljeni kraji, na našo okolico pa kar pozabimo. V Ljubljani sem prvič, ni me razočarala. Lepa je. Romantična. Všeč so mi majhne, »sladke« uličice, ki se vijejo po Stari Ljubljani.

Gau Vincent, turistični vodič, Taipei, Tajvan

Slovenija je postala priljubljena turistična točka med Tajvanci. Ljubljana za nas pomeni simbol Slovenije. Kar zadeva arhitekturo, so naši turisti vedno navdušeni, saj ima res veliko pokazati. Tudi vreme nam je vedno zelo naklonjeno. Samo hrana nam ni preveč všeč, saj veste, naša kulinarika in vaša evropska sta si preveč različni, da bi vedno zadovoljila vse okuse. Vse dobro vam želim in se kmalu spet vidimo.

Volilni programi kandidatov za župana/županjo Ljubljane

Foto: arhiv stranke Zares – socialno liberalni

Vito Rožej

Vito Rožej, roj. 9. 5. 1974,
Ulica Vide Pregarčeve 27, Ljubljana
Poklic: lutkar in igralec, **delo:** nekdanji poslanec
Državnega zbora Republike Slovenije
Predlagatelj: Zares – socialno liberalni, Svet
Mestnega odbora Ljubljana

VITO ROŽEJ

Moj program za Ljubljano:

Vzemimo mesto v svoje roke – zares!

V zadnjem letu in pol so se po svetu dvignili ljudje vseh družbenih slojev in »okupirali« javne prostore v protest zoper tiste, ki mimo njih odločajo o usodi njihovih življenj. Ta gibanja Ljubljane niso zaobšla. Razmere želijo spreminjati od spodaj navzgor. Učimo se od tistih, ki so stvari vzeli v svoje roke, da bi ohranili svoje dostojanstvo in pravico do spodobnega življenja. Kadar slišimo besede »spregovorila je ulica«, si o tem ne mislimo nič dobrega. Toda ulica je tokrat spregovorila v jeziku strpnosti in upanja za boljšo, drugačno prihodnost. Naj se ta glas ulic in trgov sliši tudi v Mestni hiši. 25. marca bomo imeli nadomestne volitve in župan bo opravljal svojo funkcijo le dobri dve leti. Zdaj ni čas za visokoleteče obljube, ki jih je težko izpolniti, zato predlagam spremembe, ki jih narekujejo razmere, v katerih živimo. Moje obljube niso prazne, predvsem pa ne predrage!

Zadnja leta so zaznamovale ambiciozne gradnje in prenova mesta, zdaj pa se mora mesto prilagoditi krizi. Zmanjšati je treba proračunski primanjkljaj, že zaradi naraščajočih obresti. Hitro potrebujemo ukrepe, ki bodo lajšali zaostrene socialne razmere. Prepričan sem, da je izvolitev župana, ki ne bo imel absolutne večine v mestnem svetu, koristna za Ljubljano, saj

bo manj hitrega in včasih nepremišljenega odločanja, zato pa bo več razprave in premisleka o posameznih odločitvah. V krizi potrebujemo več, in ne manj demokracije!

Verjamem v dialog in načelnost

Za župana Ljubljane kandidiram, ker:

- želim mestno politiko odpreti in jo narediti strpno do pobud in predlogov civilne družbe, ki je gibalno, in ne motnja razvoja,
- mora biti mestna politika načelna in na funkcije ne sme imenovati ljudi dvomljivih etičnih standardov,
- moramo v času gospodarske krize delovanje javnih služb prednostno usmeriti v pomoč ljudem v stiski,
- verjamem, da imam v politiki malo zamer in dovolj izkušenj, da bom lahko vzpostavil konstruktiven dialog z vsemi svetniškimi skupinami v Mestnem svetu,
- želim, da ima Ljubljana alternativo!

Izbrane programske smernice

V Ljubljani naj imajo prednost projekti, ki izboljšujejo kakovost okolja in vsakodnevne življenja v Ljubljani, nadaljevanje gradnje kanalizacijskega omrežja, gradnja objektov za predelavo odpadkov, zmanjšanje izgub vodovodnega omrežja, izboljšanje oskrbe s pitno vodo, dokončanje čistilne naprave, izgradnja mreže kolesarskih stez, obnove vrtcev, šol, knjižnic, domov za starostnike ...

Veselim se dokončanja notranjega cestnega kroga, povezave Roške ulice z Njegoševo, kot poprej tudi ureditve

nabrežij Ljubljanice. Nasprotujem pa gradnji garaže pod osrednjo ljubljansko tržnico, ker je nesmiselno z garažami spodbujati avtomobilski promet v zgodovinskem delu mesta, ki ga želimo narediti prijaznejšega za pešce, kolesarje, invalide, mamice z vozički ... Ljubljana potrebuje čistejši zrak, zato je nujno zasnovati celovit projekt zmanjšanja vrednosti prašnih delcev pod 10 mikronov in tudi s pomočjo evropskih sredstev spodbuditi izgradnjo kogeneracij na biomaso po različnih mestnih soseskah.

Ubirajmo zares nove poti!

V kriznih časih je treba dati prednost programom, ki jih ni na seznamu sedanje mestne uprave: • urbanemu vrtničarstvu in skupni začasni rabi »mirujočih« gradbenih parcel v mestni ali zasebni lasti – uporabljajmo vse prostore v mestu!; • socialnemu podjetništvu in samozaposlovanju mladih, tudi z nudenjem prostorov po primernih cenah; • javnim delom pri urejanju mesta za brezposelne; • ohranjanju cen komunalnih storitev na sedanji ravni in omogočanju obročnega odplačevanja storitev brezposelnim; • programom za večjo energetske varčnosti in rabo obnovljivih virov energije; • vključitvi ljubljanske univerze v mestno življenje – oprimo se na znanje pri iskanju razvojnih priložnosti! Ljubljana bo postala *najlepše mesto na svetu*, ko bo urejena tudi tam, kjer jo vidimo redko.

Volilni programi kandidatov

Foto: arhiv stranke Naprej Slovenija

Jože Drnovšek

Jože Drnovšek, roj. 23. 8. 1974,
Uršičev štradon 44, Ljubljana
Poklic: elektronik, **delo:** vodja izmene
Predlagatelj: Kongres stranke Naprej Slovenija

JOŽE DRNOVŠEK

Kandidiram za župana Ljubljane predvsem zato, da rešim občane pred nadaljnjim zadolževanjem Mestne občine Ljubljana.

Naša stranka Naprej Slovenija je za ljudsko pravičnost in zato za vsestransko blagostanje. Predstavlja program, ki je narejen po meri srečnega človeka in narave in se udejanja učinkovito z demokratičnimi postopki. V njem boste prepoznali vse, kar je pomembno za osebni in družbeni razvoj v urejeni družbi.

Upoštevač naravne danosti in prednosti mesta Ljubljane, smo prepričani, da se z modrostjo in osebno odgovornostjo upravljanja mesta doseže lahko mnogo več. Od osebnega do skupnega zadovoljstva. Blagostanje za vse solidarne meščane.

Kot član stranke Naprej Slovenija sledim smernicam našega programa.

V programu stranke imamo prednostne točke, in to so: ● pravica do dela, ● gospodarski razvoj in varčevanje z javnimi izdatki, ● odprava brezposelnosti in skrb za človeka, ● mobilnost zaposlovanja in pravica do stanovanja, ● lokalna samouprava, ● razvoj podjetništva, ● kmetijstvo, ● trajnostni - sonaravni razvoj, ● varstvo narave, ● oskrba z energijo, ● zdravstveno varstvo,

● spodbujanje starševstva, ● socialna pravičnost, ● vzgoja, izobraževanje, znanost, raziskovanje in razvoj, ● šport, rekreacija, sproščanje, ● pravična in zato vsestransko bogata družba.

Kot bodoči župan bom v službi Ljubljančank in Ljubljančanov.

Stanje življenjskih razmer v Ljubljani želim izboljšati na vseh področjih: ● vsako leto bodo odprta nova delovna mesta v storitvah in proizvodnji, ● vsako leto bo na voljo več neprofitnih stanovanj za mlade družine, ● onesnaževanje z osebnim prometom se bo zmanjšalo za 10 % na leto, ● poplavna varnost se bo izboljšala tudi s poglobitvijo odtočnih kanalov, potokov in rek ter izgradnjo protipoplavnih pregrad, ● izgradnja garažnih hiš v vseh spalnih naseljih Ljubljane, ● 5 % letno povečanje samooskrbe z zdravo hrano iz kmetijskega zaledja Ljubljane, ● znižanje stroškov delovanja vseh komunalnih storitev v povprečju za 10 %, ● povečanje zelenih površin v Ljubljani in posaditev čim več dreves letno, ● oskrba vseh Ljubljančanov s pitno vodo iz neonesnaženih izvorov pitne vode, ● dnevno obveščanje javnosti o vseh odlivih in prilivih občinskega proračuna, ● tudi mladim se bodo odprle priložnosti za ustvarjalno delo, učenje in šport, ● vrtičkarstvo se bo spodbujalo v največji mogoči meri, ● z elektronsko socialno kartico se bo pravično pomagalo pomoči

potrebni, ● preusmeritev prometa v Ljubljani na enosmerne ulice in krožišča, ● uvedba avtobusov na električni pogon (kot je že bilo), ● spodbujanje kolesarstva in vožnje z električnimi vozili, ● omejitev glasnosti na razumno mero vseh prireditve v Ljubljani, ● oživitve trgovinske, obrtne, gostinske in sprostitvene dejavnosti, ● uveljavitev javnih tribun predlogov vseh Ljubljančanov.

Sreča in blagostanje sta naša pravica.

Z navedenim programom prevzemamo odgovornost reševanja sedanjih pomanjkljivosti in zavestno in odgovorno oblikujemo skupno in sočutno prihodnost. Povezan, prosvetljen, celosten način življenja ustreza trajnostnemu razvoju človeške skupnosti. Vsi, najmlajši, mladi, odrasli, upokojeni, invalidni in drugi, bodo v prosvetljenem svetu našli svoj mir, srečo, zadovoljstvo in priložnosti za nemoten kulturni in osebni razvoj. Združeni v dobrem in slabem bomo vedno ponosno zrl v prihodnost.

Ponosni smo, da živimo v mestu, kjer lahko vsem ljudem dobre volje ponudimo najboljše, kar zmoremo. Ampak z vami zmoremo še več.

Jože Drnovšek

za župana/županjo Ljubljane

Foto: arhiv stranke Nova Slovenija

Mojca Kucler Dolinar

MOJCA KUCLER DOLINAR

Moj program

V svojem programu imam vedno pred očmi dobro vseh someščanov. Zavedam se, da je še vrsta stvari, ki Ljubljani manjkajo, da bi bili njeni prebivalci bolj zadovoljni. Pa pojdimo kar po vrsti in naštejmo vsaj nekaj stvari, ki jih Ljubljana potrebuje in so del mojega programa.

Ali smo Ljubljančani deležni ustrežne komunalne oskrbe za ustrežno ceno?

Nemogoče je odgovoriti pritrnilno. Komunalne storitve so se v zadnjih letih podražile tudi za 200 odstotkov. Obljubljam zmanjšane zneske na položnicah. Javna podjetja naj bi bila tista, ki odločujoče prispevajo k dobremu počutju meščanov. V dobro teh podjetij in v dobro denarnic meščanov bomo prekinili s škodljivo prakso izčrpavanja javnih podjetij in zagotovili, da se denar od položnic namenja izključno za vzdrževanje in modernizacijo sistemov.

Če se vam zdi, da živite v urejenem mestu ... ali veste, koliko kilometrov kanalizacije je treba še zgraditi?

Sliši se naravnost neverjetno, a je resnično. Manjka nam 200 km kanalizacije. Komunalno urejanje je tisti del lokalne samouprave, kjer bi morala biti vloga mestnega sveta in župana ključna. Zagotovili bomo izgradnjo manjkajoče kanalizacije s pomočjo evropskih sredstev na območju Polja, Zgornjega in Spodnjega Kašlja, delu Vevč, Starih Stožic, Tacna, Glinc, Dolnic, delu Rudnika in Viča, Kozarij in Spodnje Hrušice.

Le kdo bi si lahko želel prezgodnjo smrt – sebe ali svojih bližnjih?

Onesnaženost na področju podtalnice, tal, zraka, hrupa, svetlobnega onesnaženja je v Ljubljani alarmantna, pa se o tem mestna oblast sploh ne pogovarja. Ukrepov v zvezi z okoljem imam v svojem programu veliko, tukaj pa naj omenim vsaj delček, ki zadeva promet. Zmanjšali bomo dnevno migracijo vozil z izgradnjo dodatnih P+R parkirišč, mestni promet bo postal časovno in finančno ugodnejši, sprejeli bomo odločitve o elektrifikaciji javnega potniškega prometa na tirnih osnovah.

Kako lahko razbremenimo meščane dolga, ki je težak že 800 evrov na osebo?

Dolg v mestnem proračunu bomo zmanjšali z uvedbo fiskalnega pravila »porabiš lahko toliko, kolikor imaš«, izpadla sredstva pa nadomestili z boljšim črpanjem evropskih sredstev ter racionalnejšo organiziranostjo dela mestne uprave in javnih podjetij – brez podvajanja opravil.

Kje stanovati? V Ljubljani ali zunaj Ljubljane?

Če ste bili kdaj pred nakupom stanovanja, ste gotovo že lahko izračunali, da je v Ljubljani za nakup 40 m² stanovanja potrebno približno trinajst let odrekanja. Na Dunaju ali v Berlinu več kot polovico manj. Zato bomo vzpostavili fond najemniških stanovanj, s čimer bomo z ugodnimi najemninami mladim omogočili spodoben začetek. Druga rešitev bo možnost najema mestnih zemljišč za individualno gradnjo.

Kako lahko celotni Ljubljani dvignemo standard?

V Ljubljani je kar 22.000 m² praznih poslovnih prostorov, ki so v lasti mestne občine. Ta potencial je treba izkoristiti in ustvariti ugodne razmere za podjetništvo. Privabili bomo poslovne dejavnosti v mesto z oddajo prostorov v lasti MOL na licitaciji po izključni ceni 1 evro ter povečali konkurenčnost z znižanjem komunalnega prispevka.

Kdo bi si lahko predstavljal, da smo pod dozdašnje oblastjo plačali kar 28.000 evrov za eno samo parkirno mesto?!

Taki enormni zneski se morajo končati. Ker ostaja parkiranje marsikje velik problem, bomo uredili parkiranje v večjih soseskah (BS3, Prule, Glavarjeva, Bratovševa ploščad) z brezplačnim prenosom zemljišč v lasti MOL in v sodelovanju z zasebnimi investitorji. Strošek na parkirno mesto bo zaradi tega in zaradi transparentnega delovanja vsaj trikrat manjši.

Kakšne so socialne razmere v Ljubljani – če pogledamo najprej k starejšim?

V Ljubljani kronično primanjkuje mest v domovih za starejše. Vsekakor ta hip na sprejem v dom čaka 8000 starostnikov. Vsem bomo po najboljših močeh omogočili varno starost tako z izboljšano oskrbo na domu kot tudi z več varovanimi stanovanji.

Med mladimi, ki so naša prihodnost, jih je kar četrtnina brez službe.

Podprli bomo programe za pridobivanje neformalnih znanj in z dodatnimi sredstvi spodbujali organizacije, ki izkazujejo učinkovito posredovanje pri zaposlovanju mladih. K sodelovanju bomo posebej povabili območne obrtno podjetniške zbornice in gospodarsko zbornico.

Ali se zavedamo, da pred vrati vrtcev čaka več kot 1 400 otrok?

Odsotnost strategije oziroma neupoštevanje projekcij rojstev je na področju otroškega varstva povzročilo velike težave pri zagotavljanju potrebnega števila mest v vrtcih. Zagotovili bomo dodatne kapacitete z izrabo praznih prostorov MOL in nezasedenih šolskih prostorov ter spremenili odlok o kriterijih za sprejem otrok v vrtec tako, da bo življenjski. Staršem bomo omogočili izbiro, v katero osnovno šolo bodo vpisali svoje otroke.

Skupaj bomo zmogli. Vse dobro vam želim!

Mojca Kucler Dolinar

Mojca Kucler Dolinar, roj. 26. 8. 1972, Gornji trg 22, Ljubljana
Poklic: univ. dipl. pravnica, **delo:** predsednica Mestnega odbora NSi Ljubljana
Predlagateljica: Nova Slovenija – Krščanska ljudska stranka (kandidira tudi s podporo Slovenske demokratske stranke)

Volilni programi kandidatov

Foto: arhiv Slovenske ljudske stranke

Dr. Matjaž Glavan

DR. MATJAŽ GLAVAN

Kot kandidat za župana Mestne občine Ljubljana želi:

1. povezovanje vseh generacij v mestu.

Odpreti želi medgeneracijske centre v vseh večjih stanovanjskih naseljih (Fužine, Štepanjsko naselje, Jarše). Ti centri bi služili aktivnemu preživljanju prostega časa mladih, pomenili pa bi jim tudi varnost pred kriminalom ter možnost dodatnega izobraževanja. Vključevanje upokojenih občanov kot mentorjev mladim bi dalo dodano vrednost njihovem življenju. Interaktivno medgeneracijsko delovanje bi imelo pozitivne učinke: prenos znanja, spretnosti in izkušenj ter presejanje osamljenosti na eni strani in umik z ulic, stran od družbenega obroba na drugi – v smer razvoja in napredka družbe.

2. okrepiti položaj obstoječih inovativnih in visokotehnoloških gospodarskih družb z visoko dodano vrednostjo v mestu Ljubljana.

V tem trenutku so zapostavljene, saj jih visoke cene zemljišč in nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča odvrtačo od investiranja. V preteklem obdobju so vse površine, nekdanje pomembne za gospodarstvo, zaradi sprememb v občinskem prostorskem načrtu zasedli trgovski centri in stanovanjske zgradbe, ki so zaradi previsokih cen stanovanj sedaj prazne. Primerna politika gospodarjenja z zemljišči bo ustvarila boljše pogoje za razvoj mesta in povečala zaposlitvene možnosti meščanov.

3. ljudem približati kakovost življenja, ki jo nudi okolica mesta. Okrepil bi sinergijske

učinke med mestom kot potrošnikom in lokalnimi mestnimi ter primestnimi pridelovalci hrane. Vzpostavil bi več razpršenih in/ali mobilnih tržnic s ponudbo lokalnih pridelkov, izdelkov in dejavnosti primestnih kmetij. Izboljšati želi dostop meščanov in v mestu bivaajočih do varne hrane znanega porekla. Obenem bi s tem lokalnim pridelovalcem omogočili zanesljiv in stalen trg ter spodbujali lokalni izletniški turizem na dosegu kolesa. Zato je treba urediti povezavo s kolesarskimi stezami in pohodnimi potmi iz centra mesta do podeželja in jih povezati v pot lokalno pridelane hrane.

4. poskrbeti za dostojno starost. Načrtna in smotrna izgradnja dostopnih varovanih stanovanj v mestu Ljubljana, in ne le na obrobju. Le mesto s svojo infrastrukturo (zdravstvo, kultura) lahko starejšim nudi kakovostno tretje življenjsko obdobje.

5. nuditi možnosti in priložnosti za perspektivno in ustvarjalno življenje mladih. Mladim družinam je treba omogočiti najem cenovno ugodnih in kakovostnih stanovanj. Mesto mora samo pristopiti h gradnji večstanovanjskih objektov, in jih ne odkupovati na trgu po previsokih in precenjenih cenah. Prepegosto se mlade družine prekomerno zadolžijo že na začetku svoje družinske poti, kar onemogoča normalen razvoj družin in njihov obstoj.

6. izboljšati športno infrastrukturo in pogoje delovanja športnih organizacij, ki delujejo v Ljubljani in so dale prve v svojih disciplinah. Gimnastika, plavanje, atletika so discipline, ki so zapostavljene in delujejo v sramotnih razmerah. Treba je pristopiti k ureditvi

infrastrukture, ki bo omogočala rezultatom primerne pogoje delovanja. Preučiti je treba možnost izrabe že zgrajenih objektov v Stožicah, ki še niso bili predani trgovski dejavnosti, za namen športa. Pospešeno je treba razvijati rekreativne površine v mestu Ljubljana na območju Rožnika, Golovca, ob Savi in Ljubljani z izvedbo treking poti, kolesarskih stez, fitnesa v naravi.

7. ohraniti kakovostno pitno vodo. Le-ta ni samoumevna in pristojne inštitucije mesta Ljubljana se močno trudijo ohranjati njeno kakovost na zavidljivi ravni. Zato je treba v luči podnebnih sprememb in vedno bolj pogostih suš nameniti še več pozornosti ohranjanju kakovostne podzemne vode. Pospešiti je treba izgradnjo kanalizacijskih sistemov in preprečiti kakršen koli izliv odplak neposredno v vodotoke. Izgradnja regijskega centra za ravnanje z odpadki (RCERO) je nujna, ravno tako pospešitev postopkov s tem v zvezi.

8. omejiti presežene koncentracije prašnih delcev z učinkovitimi ukrepi. Preurediti in zmanjšati je treba nepregledno število semaforjev v mestu, ki povzročajo zastoje v prometu in veliko nepotrebnih izpušnih plinov. Zgraditi moramo več javnih garažnih hiš na robu notranjega mestnega obroča in na območju križanja glavnih mestnih vpadnic z avtocestnega križa s sistemom P+R. Dejavnosti na tem področju so zastale, kakovost bivanja v mestu pa se na račun prometa hitro slabša. Ljubljano bi razdelil v parkirne cone, kjer bi se višina parkirnine manjšala proti robu mesta in bi bila na območju P+R brezplačna.

9. povečati pristojnosti četrtnih skupnosti v Ljubljani. Vrniti jim je treba sredstva in pristojnosti pri odločanju o projektih, ki potekajo v okviru njihovih skupnosti. To se nanaša predvsem na urejanje javnih zelenih površin, igrišč, kulturne dejavnosti, komunalnih vodov, občinskih cest. Prav tako morajo pridobiti vlogo soudeleženca pri izvajanju mestnih projektov. Le tako bomo izkoristili ves potencial, ki ga ima občina v najpomembnejšem naravnem viru – človeškem.

Dr. Matjaž Glavan je zaposlen na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani kot asistent za okoljsko načrtovanje. Stanuje v četrtini skupnosti Rudnik, prosti čas namenja družini, petju in različnim dejavnostim v župnijski cerkvi na Rudniku. Na nadomestnih volitvah za župana MO Ljubljana nastopa s sloganom Ljubljano vrniti ljudem.

Dr. Matjaž Glavan, roj. 16. 4. 1981, Hudourniška pot 12, Ljubljana
Poklic: doktor bioloških in biotehniških znanosti,
delo: asistent in raziskovalec za okoljsko načrtovanje
Predlagatelj: Mestni odbor SLS Ljubljana

za župana/županjo Ljubljane

Foto: studio Arih

Zoran Janković

ZORAN JANKOVIĆ

DELA NAPREJ

za glavno mesto najlepše države na svetu

SPOŠTOVANE LJUBLJANČANKE, SPOŠTOVANI LJUBLJANČANI, PONOVRNO PROSIM ZA VAŠE ZAUPANJE!

Po končanem prvem županskem mandatu ste tako moji listi kot meni na volitvah jeseni 2010 namenili višji odstotek podpore kot prvič. To je pomenilo **veliko priznanje** za celotno ekipo, ob tem pa tudi **izjemno odgovornost** za naše prihodnje aktivnosti in obljubljene projekte.

Ljubljana je skoraj pol stoletja moj dom, moja sreča, družba in energija. Tukaj živim, zato sem vesel, da smo skupaj s sodelavkami in sodelavci naše mesto v preteklih petih letih uspešno prebudili. Ljubljana je danes varnejša, bolj zelena, urejena in čista, je sodobno in mednarodno vedno bolj prepoznavno glavno mesto s prijaznimi, gostoljubnimi in samozavestnimi prebivalkami in prebivalci. Kljub temu ne počivamo na lovrikah, saj se zavedamo, da je treba še mnogo postoriti, popraviti, prenoviti, izboljšati.

Mnogi dosežki in pozitivno vzdušje so nas lansko jesen opogumili, da smo ustanovili Pozitivno Slovenijo in se podali na državnozborske volitve za dobrobit vseh državljanov. K naši zmagi ste Ljubljančanke in Ljubljančani prispevali levji delež. V državnem zboru je danes 28 poslank in poslancev Pozitivne Slovenije, ki kot konstruktivna opozicija delajo v dobro celotne Slovenije, tudi **v korist Ljubljančank in Ljubljančanov**.

Pred volitvami sem odkrito predstavil svoje ambicije in cilje. Po razpletu v državnem zboru

sem se zato po tehtnem razmisleku odločil, da **ponovno kandidiram za župana v Ljubljani**, saj sem prepričan, da sem lahko s svojim znanjem, izkušnjami in načinom dela najbolj koristen na zahtevnem operativnem delovnem mestu, kar vodenje glavnega mesta zagotovo je. Odziv ljudi, ki jih vsak dan srečujem na svojih poteh po Ljubljani, mi daje misliti, da sem se odločil prav.

Ljubljana naj bo še naprej svobodomiseln in pokončna. Kot je v preteklosti že zmagovala, si bom odgovorno prizadeval, da bo s prihodnjim razvojem v dobrobit vseh prebivalk in prebivalcev nanizala še veliko zmag, na Ljubljanskem gradu pa bo tudi v prihodnje plapolala ljubljanska zastava.

Z vašim zaupanjem bomo za Ljubljano delali skupaj uspešno naprej.

Kaj smo naredili doslej?

Ljubljančanke in Ljubljančani ste mi doslej **dvakrat zaupali** mandat župana: leta 2006 z **62,99** in leta 2010 z **64,79** odstotka glasov vseh udeležencev volitev. Hkrati z izvolitvijo župana ste namenili večino tudi Listi Zorana Jankovića, v prvem mandatu 23, v drugem pa celo 25 sedežev v mestnem svetu. Ekipa Mestne občine Ljubljana je v preteklih petih letih za večjo kakovost življenja v mestu **izvedla skoraj 600 večjih in manjših projektov**: od celovite prenove mestnega središča, danes namenjenega pešcem, novih mostov čez Ljubljanico, urejenih nabrežij in prenovljenega Kongresnega trga z garažo do novega Severnega parka, parka pri Žalah ter prerujenega Koseškega bajerja. Imamo nov Center urbane kulture Kino Šiška, Oder pod zvezdami, športno dvorano in stadion v Stožicah, podaljšane in nove linije LPP, uspešen sistem

BicikeLJ, prenovljeno komunalno infrastrukturo na Rakovi Jelši, vodovod na Šmarni gori ter Rožniku, nove vrtce in šole, četrtne mladinske in dnevne centre za starejše, nove kulturne, športne in izobraževalne programe, smo gostitelji mednarodnih dogodkov in prejemniki domačih ter tujih priznanj in nagrad.

Zakaj bo življenje v mestu še boljše?

V volilnem programu, ki je že jeseni 2010 pridobil podporo volivcev, za obdobje do leta 2014 predstavljamo projekte, ki bodo pomembno vplivali na **kakovost življenja v Ljubljani**, med njimi: ● napeljava **vodovoda** in **kanalizacije** v vsako hišo ● prenova kopaljšč **Kolezija** in **Ilirija** ● gradnja **gimnastičnega centra** Pegan-Petkovšek in **dvorane za odbojko** v Črnučah ● prenova **Trga republike** po zgledu Kongresnega trga ● širitev sistema **P+R parkirišč** ● nadgradnja **Regijskega centra za ravnanje z odpadki** in gradnja **toplarne na odpadke** ● prenova nekdanje tovarne **Rog** v center sodobnih umetnosti in kreativnih industrij ● izgradnja **novih vrtcev** (v Podutiku, Dravljah ...) in **dnevnega centra za otroke** ● ureditev **dnevnih centrov** in **domov za starejše občane** (v Šiški, Črnučah ...) ● vzpostavitev novih **četrtnih mladinskih centrov** ● ureditev **Konjeniškega centra** na obrežju Save in nove **rekreacijske površine** ● sklenitev **notranjega cestnega obročja Njogoševa – Fabianičev most – Roška** ● prenova **Tržnice** in nova **garažna hiša** za prebivalce in obiskovalce ● nadgradnja **Tehnološkega parka** ...

Mesto bo krepilo **zeleno, čisto, prijazno in varno Ljubljano**, uresničitev zastavljenih ciljev pa bo pomenila dvoje: **kakovostnejše življenje** vseh prebivalk in prebivalcev ter **povečanje ugleda** slovenskega glavnega mesta doma in v tujini. Ljubljana je lahko zgled Sloveniji in njeni usmerjenosti v prihodnost. **Pravična in uspešna Ljubljana je temelj in spodbuda pravični in uspešni Sloveniji.**

Najbolj zavezujoča pa bo **vaša odločitev 25. marca. Vabim vas, da se volitev udeležite v čim večjem številu.** Tokrat bo vaš glas dejansko in dokončno odločil, saj ga nihče ne bo mogel predrugati.

Vaš Zoran Janković

Za Zorana Jankovića obkrožite številko 5.

Volilna pisarna je odprta od ponedeljka do sobote med 13. in 19. uro. Iskreno dobrodošli na Mestnem trgu 2 in na spletni strani www.zoranjankovic.si

Zoran Janković, roj. 1. 1. 1953, Vinterca 55, Ljubljana
Poklic: univ. dipl. ekonomist, **delo:** poslanec v Državnem zboru Republike Slovenije
Predlagateljica: PS Pozitivna Slovenija

Volilni programi kandidatov

Foto: Miha Fras

Miha Jazbinšek

MIHA JAZBINŠEK

V mestnem svetu bi najprej radikalno odpravil izvorni in uvoženi politični dualizem, torej ves mestni svet spremenil v eno samo koalicijo z »vlado«, proporcionalno sestavljeno iz podžupanov vseh strank z odgovornostjo na resorjih, ki so jim najbližji. Kot profesionalcu na ključnih resorjih javnega sektorja in pri pripravi ključnih prostorskih aktov takratne občine Center in Ljubljane 2000 mi bo lahko in v zadovoljstvo nuditi podporo vsaki pobudi, ne le »koalicijski«. Seveda pa mi bodo v pomoč tudi izkušnje s štiriletnim vodenjem enega največjih in najbolj plastovitih ministrstev, kjer sem bil nosilec priprav nove zakonodaje, olastninjenja in reform na prostorskem, stanovanjskem, gradbenem in okoljskem področju, z zakonom o gospodarskih javnih službah pa smo vzpostavili dolgoročne osnove delovanja v javnem sektorju, v komunalni, prometu, energetiki, vodarstvu tudi z uvedbo koncesijskega prava.

Kot predstojnik uprave bi najprej v normalni tek spravil preveč instrumentalizirano mestno upravo, s tem pa pospešil tisto, kar je dobro zastavljeno, in popravil tisto, kar ni. Odpraviti bo treba predvsem uslužnost uprave sistemski korupciji v Mestni občini Ljubljana sami, v Holdingu Ljubljana, v javnih podjetjih in javnih zavodih ter odpraviti blokade

javnega obveščanja. Posebej izpostavljam sistemsko korupcijo v primeru prostorskih aktov (Strateški in izvedbeni del OPN, zadnje poročilo Računskega sodišča, primer Karner-Slivnik ...), v primeru aktov javno-zasebnih partnerstev (Tržnica, Bazen Ilirija ...), v primeru varstva kulturnih spomenikov (Kolizej, Plečnikov Stadion, Šumi ...), v primeru arheoloških prehitev (NUK 2, PCL ...).

Dokončati bo treba tiste od 22 »Jankovičevih« projektov, ki so menda dokončani, pod Barjanko dokončati park in povezave, razbremeniti Promenado smetnjakov in vizualnih ovir do Tivolija, na Kongresnem trgu sanirati parter in drevesni sestoj parka Zvezde, Bukvarno, odstraniti smetnjake in rampo pred Kazino v kombinaciji s Šubičevo in Šumijem (ki ima potencial le za novo »veliko« Dramo s povezavo do današnje »srednje« in Male Drame), iz CUK Kina Šiška izločiti »pritepenega« solastnika, nasedli projekt bazena Ilirija preseliti na investicijsko pogorišče v Stožicah, ki se ga reši le s prestrukturiranjem »shoppinga« v športno infrastrukturo, most pri Cukrarni nameniti tudi pešcem in kolesarjem, Domu starejših občanov v Šiški zagotoviti lastništvo terapevtskega dvorišča, gradnjo stanovanj pa vrniti v neprofitni sektor.

Nezačete projekte (Potniški center Ljubljana, prenova Plečnikovega Stadiona, Center za ravnanje z odpadki, akademije na Roški, študentski domovi ob Vojkovi,

Kulturni kare na Metelkovi, obnova Roga in oživitev bregov Save) bi zagnal s predelavo investicijskih programov in prostorskih rešitev, ker se je izkazalo, da Janković zahtevnih projektov ne zna niti začeti, vsi po vrsti so v krizi zaradi zanemarjene pripravljalne faze. Predvsem pa bi odpravil zadrege v vseh javno-zasebnih partnerstvih, ki so, kakor so zasnovana, neuresničljiva, nesposobna prodrati do državnih in evropskih sredstev in bremenijo mestni razvoj. Pri Emoniki bi morali nemudoma začeti gradnjo avtobusne postaje, pri Kolizeju je rešitev druga natečajna nagrada, Cukrarno je treba spremeniti v negovalno bolnišnico, pri Plečnikovem stadionu bi se morala MOL izločiti iz družbe BŠP, da se ohrani park pred Fondovimi bloki, za študentske domove bi zagotovili koncesijo ali investicijo javnega zavoda, z majhnimi vložki intenzivneje uredili prometni in rekreacijski »parter« zunaj mestnega središča, mestne vpadnice pa tako, da bo na njih imel prednost javni in skupinski promet.

Zunaj paketa »Jankovičevih« projektov bo treba povrniti Trg Republike v last mesta, urediti javni promet na obstoječih cestah, pospešiti ureditev funkcionalnih zemljišč in zadružne gradnje garaž v velikih soseskah, izseliti Papirservis, poskrbeti za zemljišča za džamijo brez novih stroškov za Islamsko skupnost, saj jim je Janković prodal tudi zemljišča, ki jih ne rabijo, na gradbeno parcelo pa umestil Energoplan s hipotekami, Energoplan pa je pred stečajem. Predvsem pa me čaka naloga zagotoviti pripravo novelacije občinskega prostorskega načrta, ki jo je spravljal v tek sam Janković in za katero sta, hvala bogu, po novem ločeno odgovorna dva ministra, za prostor in za okolje tako v pripravljalni fazi smernic kot v fazi odobritve, da se zagotovi povrnitev nepotrebnih stavbnih zemljišč nazaj v kmetijsko rabo, da se zagotovi namembnost še za kaj drugega kot za stanovanjsko gradnjo (vsaj minimum proizvodnih površin), da se zagotovijo deklarirani »zeleni klini« in da se ne ponovi Žarničeva korupcija na državni ravni z dvema spornima podpisoma iz ene roke.

Miha Jazbinšek, roj. 4. 11. 1941, Česnikova ulica 8, Ljubljana
Poklic: univ. dipl. inž. arhitekture, **delo:** mestni svetnik
Predlagateljica: Konvencija Zelenih Slovenije, OO Ljubljana

za župana/županjo Ljubljane

Foto: Staša Cafuta Trček

Gregor Škerl

GREGOR ŠKERL

Kot kandidat za župana lahko obljubim le, kar lahko realno naredim v tako kratkem času z ekipo prejšnjega župana, zato bom z obljubami skop, z vizijo pa ne bom varčeval. Moj moto je trajnostno gospodarjenje z načrtovanimi viri za ljudi in naravo.

1. Skrb za popolno demokratizacijo in transparentnost delovanja Mestne uprave Mestne občine Ljubljana

Zaustaviti je potrebno vse neprednostne projekte, strokovno pregledati finančne projekcije in določiti prednostne naloge. Tekoče projekte je potrebno zaključiti z minimalnimi možnimi sredstvi in v skladu s trajnostnimi načeli, za nove projekte z dobrimi idejami vsakomur odpreti vrata. Uvedena bo osebna in materialna odgovornost pristojnih, nadzor uspešnosti in učinkovitosti pa bo opravljala skupina neodvisnih strokovnjakov, predlaganih s strani sodelujočih v projektu in izvoljenih s strani volivcev (tudi z e-volitvami).

2. Zaposlenost s spodbujanjem z javnimi projekti, katerih vodenje prevzame Mestna občina Ljubljana v navezi z Univerzo v Ljubljani

Vključiti je potrebno ogromen potencial domačih nezaposlenih strokovnjakov. Namesto tujih podjetij ali verižnih podjetij, ki dvigujejo cene, se razpišejo dela samostojnim izvajalcem iz lokalnega okolja. Nadzor projektov izvajajo strokovno usposobljeni domači strokovnjaki. V povezavi s sponzorji in Univerzo mesto razpiše nagrade za inovatorske dosežke, izume, izboljšave,

ki vodijo v ekonomsko učinkovitost mesta in meščanov, v energetske samooskrbo, t. i. zeleno energijo. Stavbe in infrastrukturo v lasti MOL je potrebno urediti v energetske učinkovite in tako ureditev spodbujati tudi pri lastniških stavbah meščanov.

3. Skrb za čisto vodo, okolje in zdravo življenje, za kar je MOL zadolžena tudi s statutom

Dokončati je potrebno izvedbo kanalizacije do vsake hiše in izvesti sanacijo vodovodnega omrežja, spodbuditi uporabo kapnice, uvesti popolno reciklažo odpadkov in celovito sanacijo odlagališča. Sežigalnica ne pride v poštev. Zgled dobre prakse je mesto Dunaj. Ljubljano bom razglasil za območje brez GSO, ki dokazano škodujejo živim bitjem. Mesto bo podpiralo in spodbujalo biodinamično in permakulturno pridelavo hrane in druge naravne, ekološke in biološke načine pridelave.

4. Prednostna skrb za samooskrbo s prehrano

Mestna občina Ljubljana se poveže z drugimi slovenskimi občinami, pokrajinami in pridelovalci zdrave hrane. Vsaj tri obstoječe tržnice Ljubljana odpre samo zdravi ekološko pridelani hrani ter v prehodnem obdobju s subvencijami omogoči razumne cene te hrane. Kmetijske in primerne mestne površine mesto odda za namene urejenega vrtičkarstva, t. i. urbanega vrtnarjenja, neuporabljene kmetijske površine pa dodatno obdavi. Urejanje javnih površin, primernih za zasaditev sadnega drevja ter zelenjave, zagotovi nova delovna mesta. Tako bodo izkoriščeni tudi nekateri lepi parki, hrana pa bo na voljo vsem meščanom. Na površinah, neprimernih za sadje

in zelenjavo, se zaseje industrijska konoplja, ki omogoča predelavo v izdelke visoke kakovosti.

5. Spodbujanje malega gospodarstva in socialnega podjetništva s subvencijami in ustanovitvijo mestne hranilnice

Spodbuditi je potrebno uporabo obstoječe infrastrukture, prazne industrijske prostore, neizrabljene kapacitete optičnega omrežja, prazna stanovanja ipd. pa dodatno obdavi. Uvesti je potrebno moratorij na stanovanjske novogradnje, dokler ostajajo stanovanja prazna. Subvencionirati je potrebno oddajo stanovanj socialno ogroženim.

6. Javni transport posodobljen z dvema tramvajskima linijama

Spodbujal bom sistem P+R, ki mora biti vpeljan na vseh mestnih vpadnicah. Te linije javnega prevoza je potrebno zgostiti in jih podaljšati do sosednjih mest ter jih povezati z drugimi javnimi prevoznimi sredstvi, npr. z vlakom. Za nerezidente Mestne občine Ljubljana, ki želijo z avtomobili v center, se uvede ekološka taksa, ki se namensko uporabi za sanacijo okolja, P+R ipd. Mesto se z ekscentričnimi krogi razdeli na več con (npr. 1. strogi center, 2. center, 3. obroč okoli centra). V obroču okoli centra, v 1., 2. in 3. coni, imajo absolutno prednost pred avtomobili kolesarji. To se izvede z obstoječo infrastrukturo. Kolesarske steze je treba urediti celovito, brez ovir. Garažne hiše se postavi na za to primerne in s študijami podkrepjene površine.

7. V prestolnici kulture najde svoj prostor vsak umetnik

Dodeli se površina za ustvarjanje na prostem. Kulturno dediščino se obravnava kot nacionalni in občinski interes. Festivalov s tradicijo se ne prodaja.

8. Kapacitete vzgojno-izobraževalnih ustanov do povečanja rešujejo lokalno-zasebna partnerstva

Prednost pri vpisu v javne vzgojno-varstvene zavode imajo otroci, ki prebivajo v Mestni občini Ljubljana. Šole in okoliške bloke se opremi s plezalnimi oprimki ter varovalno opremo oz. zavarovanim pristopom. V prostor se umesti igrala in urbane športne parke (zgled UrbanRoof, geslo: Otroci v parke).

9. Nadaljevanje pospeševanja turizma in pripadajočih kapacitet ter komplementarnih dejavnosti

Ureditev ekokampov in postajališč za prikolice ter bivalne kombije.

Gregor Škerl, roj. 2. 9. 1974, Opekarska cesta 40, Ljubljana
Poklic: elektrotehnik - elektronik - računalničar, **delo:** inovator alternativnih virov energije
Predlagateljica: Stranka Humana Slovenija – Pokrajinski občinski odbor Ljubljana

Volilni programi kandidatov za župana/županjo Ljubljane

Foto: Staša Cafuta Trček

Jožef Jarh

Jožef Jarh, roj. 25. 1. 1946, Vide Pregarčeve 22, Ljubljana

Poklic: univ. dipl. ing. strojništva - energetik, srednješolski učitelj, **delo:** oblikovalec pohištva

Predlagateljica: Stranka enakopravnih dežel - SED

JOŽEF JARH

Spoštovane Ljubljančanke, cenjeni Ljubljančani!

Program mojega dela

Prenova mesta je namenjena nam, Ljubljančankam in Ljubljančanom, da se bodo s ponosom zgledovali po njej vsi Slovenci in tako izkazovali svetu svojo modrost. Postati želim župan vseh nas, saj le mi vsi skupaj in združevanje vseh naših ustvarjalnosti dosežejo cilj. Ljubljana je tvoren člen vseh slovenskih občin. V ustvarjalne postopke vizije razvoja Ljubljane se morejo vključiti vsi, ki jim je življenje v Ljubljani na prvem mestu in jim javno preverjanje dobrih zamisli ni tuje.

Temelji razvoja Ljubljane:

1. Demokratizacija upravljanja in demokratični nadzor upravljalških služb občine (s 7-članskim Nadzornim svetom, ki se neposredno izvoli na občinskih volitvah, pri čemer smejo volilci odpoklicati svetnike ali župana, če ti ne izvajajo danih obljub po svoji izvolitvi).

2. Osebna odgovornost. Vsi odlivi in prilivi denarja v občinsko blagajno, vpisi in izpisi materialnih dobrin občine so javno dostopni vsakodnevno tudi na spletni strani občine. Za vsa javna naročila so obvezni preverljivi javni razpisi.

3. Ost zoper podkupovanja. Ustrezni napori bodo namenjeni preprečevanju vseh

oblik podkupovanja, nepotizma, klientelizma in drugi očitnih ali prikritih metod mrežnega ropanja občanov in občinskega proračuna.

4. Določitev ciljev razvoja občine:

Občinski svetniki, občinska uprava skupaj s soupravljanjem javnosti v 3 mesecih po mojem prevzemu županovanja na osnovi sedanjega stanja v občini določijo vse smenice dolgoročnega razvoja in na tej osnovi izvedbene kratkoročne ukrepe.

5. Dostojanstvo vseh Ljubljančanov - odpiranje novih delovnih mest

(vsaj 2000 letno) na osnovi 10 % letne rasti samooskrbe s pridelano hrano iz zaledja Ljubljane, gospodarske oživitve nekdanje tovarne Rog, Cukrarne, zamrlih podjetniških in tovarniških con, nagradnje inovatorstva z mednarodnimi tržnimi izdelki, toplotne izolacije javnih in zasebnih stavb, ekološke sanacije Ljubljanice v 1. kakovostni razred, trolejbusa na Tržaški, Dunajski, Dolenjski, Zaloški in Celovski, izgradnje: mednarodnega tehnološkega študentskega campusa na Roški, 50 malih trgovin, blokovskih parkirišč, parkirnih prostorov za podjetja, državnih in javnih zavodov, Bežigrajskega stadiona, Stožic.

6. Dvig kakovosti življenja ob dejstvu, da je Ljubljana trikrat preveč onesnažena z zdravju škodljivimi prašnimi delci, pretiranim hrupom in nesprejemljivimi prometnimi zastoji, ki nam Ljubljančanom onemogočajo normalno pričakovano mobilnost v samem mestu. Rešitve so postopne: Ekološki davek na vozila v Ljubljani njenih nerezidentov, moratorij na gradnjo vseh stanovanjskih objektov na

površinah Ljubljane, kjer je možna pridelava hrane, dokler so v Ljubljani prazna ali (polno)nezasedena stanovanja, izgradnja sežigalnice komunalnih odpadkov in reciklirnice, parkirišč na obrobju Ljubljane, povrnitev potnih stroškov tistim, ki se vozijo z javnim prevozom, 5 km kolesarskih stez letno, internetni brezžični dostop na javnih mestih, campi za bivanje v avtomodih ali camp prikolicah, garažna hiša v Grajskem hribu, postopna uvedba cevovoda pitne vode iz Krimskega pogorja ...

7. Ljubljana, odprta svetu. Kongresni trg dobi prozorno streho, pod katero bo tradicionalna etnološka zbirka (kajže, kašče, lesene hiške, kozolci ... Slovenija v malem). Prešernov trg dobi trajno strešno kupolo, med Lesarjevim in Čevljarjskim mostom bo zgrajen veličasten katamaran, pod njim bodo plule barke, na ploščadi bodo vse evropske prestolnice predstavile svoje arhitekturne simbole (praviloma v pomanjšanem merilu) s programi iz kulturnega in zabavnega življenja in ustvarjalnosti.

Vabljeni ste, da podprete mojo župansko kandidacijo s prispevkom na transakcijski račun pri PBS: SIP6-9067 20000 755 12!

Z odličnimi pozdravi, Vaš Jožef Jarh

Opomba: Volilni programi si sledijo po vrstnem redu kandidatov za župana/županjo MOL, kakor so zapisani na glasovnici.

Črn humor in svetla prihodnost mobilnosti v slovenskih občinah

Vita Kantić

Nekateri na razprave o mobilnosti gledajo optimistično, drugi temačno, tretji s humorjem. Lahko pa se nanje gleda tudi s črnim humorjem, kakor je razvojno konferenco *Prihodnost mobilnosti v slovenskih občinah* na začetku začel moderator Matej Praprotnik, čigar glas nam je znan predvsem z Vala 202. »Radijec« se je denimo na tem dogodku v organizaciji novonastale Slovenske platforme za trajnostno mobilnost (SPTM), ki je v ljubljanski Mestni hiši potekal 6. marca 2012, pošalil, da je edina res razvita kultura pri nas avtomobilska kultura in da je najbolj priljubljen park voznik ter da je športni avto registriran za dve osebi – za voznika in njegov ego. Z zabavnim uvodom je tako prebil led v komuniciranju z več kot 80 navzočimi, preden je govorniški oder prepustil podžupanju Tjaša Ficko.

Podžupan prof. Janez Koželj urbani vizionar leta 2011 za uvedbo sistema BicikeLJ

»Mobilnost je ena ključnih tem, s katerimi se moramo ukvarjati in tudi se ukvarjamo, saj je pomembna za vse. Mobilnost je več kot priti od točke A do B v najkrajšem možnem času, je tesno povezana s kakovostjo življenja, ne samo v izgubljenih minutah, ampak tudi v povezavi s kakovostjo zraka, hrupom ... Osrednje vprašanje v Ljubljani je še vedno promet, a za izboljšanje položaja je bilo narejenega veliko,« je dejala podžupanja **Tjaša Ficko**, pri čemer je izpostavila zaporo mestnega jedra za motorna vozila, uvedbo sistema BicikeLJ, za katerega je podžupan **prof. Janez Koželj** nedavno prejel naziv *urbani vizionar leta 2011*, preureditev številnih ulic v enosmerne, nagrado *Access City Award 2012* za nenehna prizadevanja za zagotavljanje dostopnosti v mestnem središču, obenem pa je pohvalila partnerje projekta CIVITAS ELAN (www.civitasljubljana.si) in ekipo prof. Koželja za dosežke na področju trajnostne mobilnosti. Zelo pomembno pri vsem tem pa je po njenih besedah komuniciranje z meščani, državljani, saj je pomembno, da se tudi »slišimo, ne samo poslušamo«, če želimo spremeniti potovalne navade. Navzoče je pozdravil tudi **Bojan Žlender**, generalni direktor Direktorata za promet na Ministrstvu RS za infrastrukturo in prostor, ki je poudaril najpomembnejšo nalogo ministrstva do leta 2014 – integracijo javnega potniškega prometa z enotno vozovnico. »Družba je žal usmerjena v avtomobile, ki so vrednota, zato je trajnostna mobilnost težka naloga, a se z njo uspešno spopadamo,« je povedal.

Foto: Nik Rovani

V operni hiši v Ljubljani je bila 29. februarja podelitev nagrad *outstanding – dosežki v zunanjem oglaševanju*, ki jo je organiziralo ljubljansko oglaševalsko podjetje Europlakat ob svoji 20. obletnici delovanja. Poleg nagrad plakatom so podelili tudi posebno priznanje *urbani vizionar 2011*, ki ga je prejel podžupan prof. Janez Koželj za projekt BicikeLJ. Gre za projekt, ki izboljšuje kakovost življenja v mestu in pomeni prispevek k trajnostnemu razvoju Ljubljane.

Avtomobilov nimamo v genih

Ozaveščanje o problematiki je pomemben dejavnik, če želimo biti kos tej nalogi, zato je SPTM (www.trajnsotnamobilnost.si) pripravila omenjeni dogodek kot prvega z namenom, da pride do izmenjave znanj za boljšo načrtovalsko prakso na področju prometa v slovenskih občinah. Na konferenci so prikazali, da je od prometa in mobilnosti odvisno učinkovito premikanje ljudi in dobrin, s tem pa tudi kakovost življenja celotne skupnosti. Izkušnje uspešnih občin namreč kažejo, da se bodo z izzivi prihodnosti uspešneje kosale tiste lokalne skupnosti, ki bodo znale preseči preživete pristope in prestopiti na raven celovitega, trajnostnega načrtovanja prometa.

V dopoldanskem, mednarodnem, delu, ki so ga organizirali ministrstvo, Mestna občina Ljubljana (MOL), Urbanistični inštitut RS (UIRS) ter drugi partnerji projektov CIVITAS ELAN in Eltisplus, so strokovnjaki predstavili ključne značilnosti in prednosti trajnostnega načrtovanja prometa. **Karl Reiter** iz graške raziskovalne ustanove FGM AMOR je navzočim predstavil, zakaj trajnostno načrtovati promet. Izpodbil je globoko zakoreninjeno mnenje, da je povečanje avtomobilskega prometa »naravni zakon«, ki ga ni mogoče spremeniti. »Ni res, spremembe so možne, saj je promet 'ročno delo'!« je vzkliknil, s čimer je poudaril, da lahko sami vplivamo na tovrstne spremembe. Za vse dvomljivce, ki pravijo »Kako to mislite, da bi zaprli glavno prometno žilo skozi mestno središče in ga namenili pešcem, kolesarjem in javnemu prevozu? To gre morda v kakem Københavnu, pri nas pa je povsem drugačna kultura!« je pokazal fotografiji preureditve newyorškega

trga Herald Square iz prostora za pločevino (prej) v prostor za ljudi (potem) s pripisom znanega verza skladbe »New York, New York«, ki v prevodu pomeni »Če lahko uspem tam, lahko kjerkoli!«.

In čeprav nekateri menijo, da imamo Slovenci avtomobile v genih, je **Tom Rye**, profesor za prometno politiko in upravljanje mobilnosti na Edinburgh Napier University, to ovrgel z besedami, da nobenega prevoznega sredstva nimamo v genih in da je to sprememba, ki jo uvede (prometna) politika, ter nadaljeval: »Pomisliti moramo, kaj želimo doseči, in delati v smeri ciljev.« Rye je spregovoril tudi o ključnih koristih trajnostnih mestnih mobilnostnih načrtov za mesta in občine in pri tem izhajal iz teze, da imajo mesta s takšnimi načrti bolj kakovosten promet, višjo kakovost življenja in so bogatejše. Svetoval je, da je pri načrtovanju in urejanju prometa koristno vključevati različna področja, kot so zdravje, varnost, socialna vključenost, turizem idr., saj lahko tako združujemo moči in sredstva za boljše in učinkovitejše rezultate.

Osredotočenost na ljudi, ne na avtomobile

Dr. Aljaž Plevnik z UIRS je razložil, v čem se trajnostno načrtovanje prometa razlikuje od tradicionalnega, predvsem pa v tem oziru osvetlil osredotočenost na ljudi, namesto na avtomobile, in to med drugim prikazal na primeru razpolovitve števila parkirnih mest pred ljubljansko Filozofsko fakulteto in preureditve tega območja v prostor za ljudi s številnimi stojali za parkiranje koles. Stara paradigma je bila denimo usmerjena v zadovoljevanje prometnega povpraševanja, nova pa v upravljanje prometnega povpraševanja; odločevalci so po nekdanji

Foto: Matjaž Rebolj

Dobra praksa pred Filozofsko fakulteto: Nekoč je bilo pred njo parkirišče ...

Foto: UIRS

... zdaj pa so število parkirnih mest za avtomobile razpolovili in namesto njih postavili stojala za kolesa.

Foto: arhiv MOL

Se še spomnimo, kako poln avtomobilov je bil nekoč videti Breg ...

Foto: Dunja Wedam, ZTL

... in se zavedamo, kako danes na njem uživamo pešci in kolesarji?

paradigmi sprejemali odločitve brez strateških presoj, po novem pa bi morale obveljati strateške presoje možnosti glede na cilje; stari pogledi temeljijo na netransparentnem odločanju, novi pa v iskanju rešitev vključujejo mnenje javnosti in interdisciplinarno znanje. Kljub temu, da je Ljubljana naredila veliko za napredek v trajnostni mobilnosti, je Plevnik prepričan: »Tudi najboljši ste lahko še boljši.«

Koordinatorica projekta CIVITAS ELAN **Zdenka Šimonovič** je predstavila proces, v katerem smo v MOL na podlagi uspešnih ukrepov na področju mobilnosti, tudi tistih, ki jih je prinesel omenjeni projekt, oblikovali celostno strategijo. Pri tem je spomnila na zapiranje mestnega jedra, skozi katero so nekoč peljali avtomobili in avtobusi, širitev območij za pešce, izgradnjo novih mostov za pešce in kolesarje, obnovo trgov in nabrežij in uvedbo enotne mestne kartice urbana, ki je predpogoj za modernizacijo javnega potniškega prometa. Ta je že precej izboljšal svoje storitve s postavitvijo prikazovalnikov napovedi prihodov avtobusov, 20 avtobusov na metan in hibridni pogon, električnimi vozili kavalir, intenzivnim sodelovanjem z različnimi ciljnim skupinami, kot so gibalno in senzorno ovirani, ponudbo

načrtovanja poti prek spletne aplikacije Google Transit, P+R v Stožicah in drugimi novostmi. Tudi kolesarjenje se je z uvedbo BiciklJa okrepilo in pridobilo veljavo z zaposlitvijo kolesarskega koordinatorskega v MOL ter aktivnim delovanjem Kolesarske platforme Ljubljane. K izboljšanju stanja so precej prispevale tudi ozaveščevalne akcije in kampanje ter številni tematski dogodki za spodbujanje hoje, kolesarjenja in uporabe javnega prevoza.

Nekaj naštetih ukrepov so kolegi podrobneje predstavili na popoldanskem delu dogodka, ki je obsegal posvet *Trajnostna mobilnost: dobre prakse*, na katerem so bile predstavljene tri dobre prakse zniževanja izpustov CO₂ s področja trajnostne mobilnosti: poleg dosežkov trajnostne mobilnosti v MOL še uporaba videokonferenčnega sistema namesto službenih poti – primer Toyota Adrie – in t. i. »carpooling« (deljenje avtomobila), ki ga prakticirajo uporabniki spletnega mesta Prevozi.org. Posvet je potekal v okviru partnerstva na področju komuniciranja evropskih vsebin med Evropsko komisijo, Vlado Republike Slovenije in Evropskim parlamentom, organizirala pa ga je Umanotera ob sodelovanju UIRS in Skupnosti občin Slovenije.

Izzivi prihodnosti

Dopoldanskim predstavitvam je sledila panelna razprava, ki je s pomočjo tujih in domačih strokovnjakov ter predstavnikov občin skušala odgovoriti na vprašanje *Ali so slovenske občine pripravljene na izzive prihodnosti?* Zdenka Šimonovič je prizadevanja za še prijetnejšo Ljubljano povzela v naslednjih maksimah: v Ljubljani želimo čim manj avtomobilov; tisti, ki pridejo, naj bodo čim čistejši; tisti, ki mirujejo, pa naj bodo pod zemljo, da lahko javni prostor namenimo drugim vsebinam, ki dvigujejo kakovost življenja v Ljubljani. Poleg Ljubljane je primer dobre prakse občina Trzin, zato je na razpravi sodeloval tudi njen župan Tone Peršak, ki je izpostavil tamkajšnja prizadevanja za trajnostno mobilnost. »Navade je težko spremeniti, predvsem v manjših okoljih. Porast cen bencina za mnoge ni dovolj tehten motiv, da bi začeli drugače potovati. Tudi kaditi ljudje namreč pretežno ne nehajo zaradi denarja,« je primerjal. Nekaterih ukrepov občani niso sprejeli ali pa so nezadostno izkoriščeni, kakor to velja denimo za sistem Parkiraj in se pelji, kjer je celodnevno parkiranje na javnem parkirišču brezplačno, če gredo ljudje na avtobus ali vlak, a občina še vedno vztraja pri ukrepih za izboljšanje stanja. Sicer pa tudi Ministrstvo RS za infrastrukturo in prostor po besedah mag. Polone Demšar Mitrovič občine spodbuja, naj na državo naslovijo pobude za reševanje tovrstnih problemov.

Podalpska veduta

Nagrajena fotografija Lotharja B. Piltza

Stane Jagodič, akad. slikar in publicist

Foto: Lothar B. Piltz

Nagrajena fotografija.

Nagradni fotonatečaj Moja Ljubljana

Avtor vsakokratnega izbranega posnetka motiva Ljubljane prejme 125 evrov. Fotografije za objavo v naslednji številki pošljite najpozneje do 13. aprila 2012 na naslov:

Mestna občina Ljubljana, glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana na CD-ju ali v fizični obliki ali na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljan.si. Za vse prejete natečajne fotografije si Mestna občina Ljubljana pridržuje pravico, da jih objavi v tiskani in/ali spletni obliki glasila Ljubljana.

Pred okroglo 52 leti sem na naslov revije Mlada pota poslal barvno risbo in od slikarke, pedagoginje Alenke Gerlovič v rubriki Pogovori s sodelavci prejel prijazen odgovor s strokovnimi pojasnili in navodili. V analizi mi je priznala dobro risbo, a mi je očitala preveč kričavo, že kar kičasto barvitost. Tekst sem večkrat premotril, trezno prisluhnil nasvetom ter na uredništvo poslal novo pošiljko in doživel spodbudno pohvalo in objavo. Alenko Gerlovič imam v lepem spominu, kajti na samem začetku ustvarjalne poti mi je dala strokovne napotke, ki sem jih dosledno upošteval pri svojem poznejšem vizualnem ustvarjanju.

Čemu to pojasnilo ob fotografskem natečaju? Zato, ker je fotografija najbližja slikarstvu in zahteva likovne zakonitosti: domiselno motiviko, uravnoteženo kompozicijo, pravi kontrast in barvno harmonijo. Te zakonitosti, ki veljajo tudi za glasbo, poudarjam zaradi tega, ker se na naslov uredništva oglašajo tudi avtorji, ki niso seznanjeni z omenjeni postopki. Najpogosteje manjka ustrezen kontrast in barvna harmonija fotografskega motiva.

V vsesplošni poplavi kiča je potrebno estetske kriterije na vseh vizualnih področjih zaostri. Če se ozremo po paleti zgodovinskega slikarstva v duhu ekspresionizma, fauvizma, konstruktivizma ali pop arta, smo sicer priča živosti primarnih barv, vendar so pretežno komponirane tako, da se med seboj slabijo ali jih povezujejo nevtralni toni črne, sive ali bele barve. Pri črno-beli fotografiji ni teh težav, ker ni barvnega dogajanja, mora pa fotograf izrazito paziti na svetlobo, da ta primerno izriše motiviko, pričara optično slikovitost in monokromatsko sozvočje.

Lothar B. Piltz je poslal 17 fotografij v črno-beli in barvni tehniki. Obvlada različno motiviko, vendar v kvaliteti niha. Najboljši je v podobah, ki predstavljajo moderno arhitekturo, uspel mu je tudi lahkoten skicozni motiv pouličnega življenja in črno-bel posnetek muzikanta; nagrado pa je osvojil s panoramo Bežigrada, ki v spodnjem, najtemnejšem pasu prikazuje zgoščeno stolpičasto naselje, v drugem osvetljenem Kamniške Alpe z Grintovcem, Sedlom ter Ojstrico in v zgornjem pasu veličastno poravnane oblake. Gre za izrazito horizontalno kompozicijo v duhu freskofriza, ki povezuje mesto, zasneženo gorovje in slikovito nebo v harmonični barvitosti.

Nagrajencu se je s serijo imenitnih fotografij najbolj približala Maša Gala, ki je tudi vsestranska in nadarjena opazovalka nočne ter dnevne motivike; v detajlih ali širši panorami arhitekture. Zelo se ji je posrečil barvni posnetek kapelice, v katero je pobožno zazrta mimoidoča ženska v živobarvnem oblačilu. Bi pa motiv glede izpovednosti veliko pridobil v črno-beli tehniki. Jerneja Radovič je prispevala sicer plemenit črno-bel posnetek laboda na zamrznjenem Koseškem bajerju, katerega vrat se žal togo stika s horizontalno temino ozadja. Pri Barbari Gregurici najbolj izstopa posnetek pustnih šem, ki ga je duhovito naslovila *Jara gospoda*, medtem ko je Mirjana Ribič ujela mlad simpatičen par, sedeč na pritlehni veji. Škoda, da motiv ni bolj kontrasten. Anja Ferik se je ponovno izkazala v nočni motiviki in sicer s pogledom z Grajskega hriba proti Kongresnemu trgu; na spodnjem temnem robu fotografije motijo posamezne štrleče rastline. Anžeta Cariča je pritegnil motiv na Cankarjevem nabrežju in Martina Gustinčiča zasneženi gozd na obrobju mesta.

LUKATARINA.NET

Oblikovanje in okoljsko ozaveščanje

Nada Breznik

Foto: Peter Kuralt

Nekdanja mestna štipendista Katarina Mrvar in Luka Mancini, ki ju navdihuje narava.

Oblikovalski tandem Luka Mancini, grafični oblikovalec, in Katarina Mrvar, industrijska oblikovalka, sta kljub svoji mladosti tudi dolgoletna življenjska partnerja. Zvesta in predana svojemu delu, razmišljujoča, radovedna, tenkočutna in vztrajna. Katarina je svojo umetniško ustvarjalnost v gimnazijskem obdobju izražala tudi skozi poezijo in glasbo. V spominu mi je ostala njena razstava na gimnaziji Bežigrad, kjer je predstavila nekaj fotorealističnih risb običajnih predmetov. Kot gimnazijka je priredila koncert v knjižnici, na katerem je svojo poezijo pospremila z igranjem na kitaro. Luka, nasmejani mladenič vrtajočega pogleda, ki se nikoli ne zadovolji z enoznačnimi odgovori, želi vedno vsemu priti do dna. Že v času štipendiranja sta pripravila nekaj skupnih razstav, pa tudi na prireditvah štipendistov Mestne občine Ljubljana sta bila nepogrešljiva, bodisi kot sooblikovalca ali kritična opazovalca.

Katarina je še v času študija za Klub štipendistov oblikovala logotip in celotno grafično podobo.

Mednarodna žirija 5. bienala vizualnih komunikacij je oktobra 1998 v obrazložitvi Brumnovih nagrad zapisala, da je raven slovenskega oblikovanja visoka, vendar se ni zadovoljila z »dobrimi«, »pametnimi« ali »ustvarjalnimi« deli, temveč so nagradili tista, ki so izstopala po vrhunskosti in izvirnosti. Luka in Katarina sta bila med nagrajenci.

Oba sta obiskovala gimnazijo Bežigrad, družili so vaju skupni interesi, že zgodaj tudi zrela etična in moralna načela, oba sta na vpisala Akademijo za likovno umetnost in oblikovanje, le na različnih študijskih smereh. Na katerih področjih sta se kot posameznika najbolj odlikovala, kaj štejeta za svoja največja posamezna dosežka?

Katarina: Proti koncu študija industrijskega oblikovanja sem se veliko ukvarjala z oblikovanjem črkovnih vrst. Sčasoma so iz črk nastali vzorci, kasneje ilustracije, še kasneje info grafike. V nasprotju s prevladujočo družbeno klimo zame največji dosežek ni uspešen finančno in medijsko odmeven projekt, temveč projekt, ki ga delaš z veseljem in v prepričanju, da delaš prav. Tako je na primer nastala neprofitna prostovoljna iniciativa *Mula nakupovalnih vrečk iz blaga*, ki smo jih pred štirimi leti ustvarili skupaj s prijateljico ekologinjo **Andrejo Palatinus** za ozaveščanje o pretirani uporabi plastičnih vrečk v Sloveniji. Osebnost pa se mi zdi največji dosežek, če ti uspeva biti srečen in izpolnjen v vsakem trenutku, ne glede na to, kaj se ti v življenju dogaja.

Luka: Tudi meni v luči projekta, ki se mu reče življenje, poklicni dosežki nekoliko zbledijo, se ne zdijo tako bistveni. Morda lahko omenim, da sem pred kratkim dopolnil svojo izobraževalno pot s končanjem magistrskega študija, kjer sem se ukvarjal z »vizualizacijo filozofskih konceptov«. Praktični del naloge je samostojen projekt *philoguerrillo*, kjer gre za vizualizacije filozofskih citatov na majicah in plakatih. Namen projekta je bil širjenje filozofske vednosti na spontan, poulični način prek uporabe za filozofijo netipičnih medijev. Projekt je plod sodelovanja s filozofom **Petrom Kuraltom**, ki je postal tudi dober prijatelj, kar štejem za velik dosežek. Poleg tega pa se mi zdi velik uspeh tudi povsem prostovoljska umetniška/okoljska akcija *Vrečka na vrečko*, kjer smo novembra leta 2010 in 2011 združili moči okoljevarstveniki in vizualni ustvarjalci (**društvo Eco Vitae, Ekologi brez meja, The Miha Artnak in Lukatarina**) ter z veliko mero zabave, zagnanosti in

naporov izpeljali zelo odmevno kampanjo za ozaveščanje javnosti o problematiki plastičnih (nakupovalnih) vrečk. Glede na odzive (večine) trgovcev, ki so v naslednjih mesecih po akciji začeli spreminjati svojo politiko na tem področju, umaknili zastojne vrečke, opremili blagajne z nalepkami, uvedli vrečke iz biorazgradljive plastike ... smo ocenili, da je akcija dejansko pomembno prispevala k temu, da se je o tem sploh začelo govoriti in da smo plastične vrečke spravili nekoliko na slab glas.

Uspešno sta sodelovala pri mnogih »ekoloških projektih«. Je to plod vajine življenjske filozofije? Kateri od teh projektov so bili najbolj odmevni?

Katarina: Po diplomi sem globoko v sebi začutila veliko praznino – občutek, da nisem koristna družbi in da zapravljam čas. V tem času sva se preselila v skupno stanovanje, se samozaposlila v kulturi in začela tudi finančno skrbeti zase. V medijih se je začelo počasi glasno govoriti o globalnem segrevanju in ekoloških problemih. Polemika glede ne/segrevanja se mi je zdela brezplodna. Bolelo me je to, da ne moremo piti vode iz naših rek, da ne moremo vdihniti svežega zraka v mestu, da ne vemo, kaj se skriva v naši hrani, da dobesečno iztrebljamo rastlinstvo in živalstvo našega planeta in si kopljemo globoko jamo. Celoten sistem in naše delovanje sem občutila kot močno pervertirano, degradirano in samouničujoče. Začutila sem, da dizajn lahko pomaga ozaveščati ljudi. Željo, da bi delala ekološke projekte, sem poslala v veselje in kmalu zatem je poklicala ekologinja Andreja. Tako sva začela delati ekološke projekte.

Luka: Začelo se je plodno sodelovanje z mestnim Oddelkom za varstvo okolja, ki naju je skupaj z Andrejo Palatinus izbral za postavitev izobraževalne razstave v Mestni hiši, ki smo jo poimenovali *Dejanja so glasnejša od besed*. Naša naloga je bila predstaviti ključne ukrepe mesta na področju okolja, ki so opisani v Programu za varstvo okolja za MOL 2007-2013. Na ogled smo postavili deset deloma interaktivnih instalacij. Obiskovalci so lahko prižigali LED in običajne žarnice s poganjanjem

koles, poslušali zvoke mesta (hrupne »simfonije« prometa) in podobno. Z Oddelkom za varstvo okolja smo uspešno sodelovali tudi pri razstavi *Vdihni Ljubljano!*, ki je bila zgodovinski vpogled v znižanje emisij toplogrednih plinov zaradi zmanjšanja števila individualnih kurišč ob izgradnji toplarne v Mostah. Rezultat je bila deset metrov dolga infografika. Danes je največji onesnaževalec v Ljubljani promet. Temu je bila v okviru projekta CIVITAS ELAN in kot otvoritveni dogodek Evropskega tedna mobilnosti posvečena razstava o zgoščevalni taksi *Spet ta gneča!*, katere cilj je predvsem preusmeritev iz osebne na javni prevoz. Sledila je razstava *Do kam seže Slovenija?* v sodelovanju z nevladno organizacijo Umanotera za Službo Vlade Republike Slovenije za podnebne spremembe o globalnem segrevanju, namenjena poslancem, postavljena pa je bila v Državnem zboru.

V lanskem letu sta bila med dobitniki Brumnovih nagrad. Za katero stvaritev sta jo prejela in kaj vama ta nagrada pomeni?

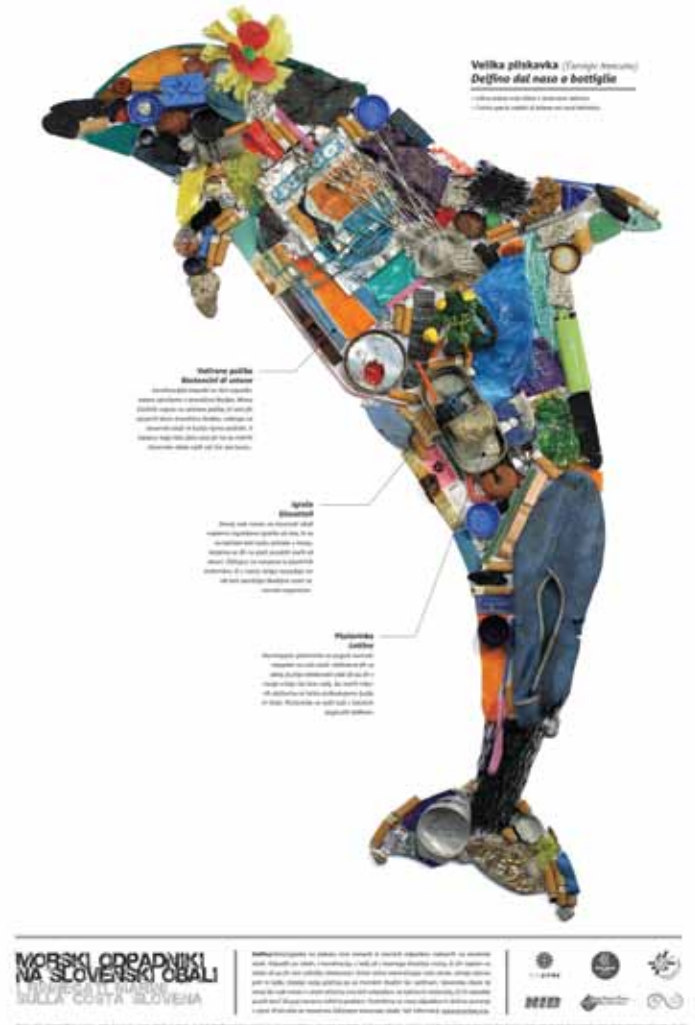
Katarina: Brumnovo priznanje sva prejela za serijo treh izobraževalnih plakatov *Morski odpadniki na slovenski obali*. Malokdo ve, da je slovenska obala razmeroma čista le zato, ker jo že več let mesečno čistijo. Pri tem pomaga tudi društvo Eco Vitae, v okviru katerega je projekt zaživel. Iz tipičnih nabranih odpadkov, kot so koščki stiroporja, cigaretni ogorki, koščki plastičnih vrečk in plastike, plastični zamaški, pločevinke, mreže, laks ipd. sva sestavila tri silhete morskih živali. Kasneje smo jih pomenljivo poimenovali »morski odpadniki«. Nastala je premišljena informacijska grafika, saj smo s pomočjo strokovne podpore Eco Vitae za posamezno žival izbirali predvsem tiste smeti, ki žival tudi resnično ogrožajo. Tako lahko na primer pri želvi usnjači vidimo veliko mehke plastike, saj je znano, da želve zamenjajo plastične vrečke za meduze, ki so njihova hrana. Pri srebrnem galebu smo uporabili pretežno plastične zamaške in druge manjše dele plastike, ki so jih znastveniki pogosto našli sredi razpadlih trupelc teh ptičev, pri delfinu veliki pliskavki pa ostanke ribiškkih mrež, v katere se pogosto ujamejo. Vsaka žival je opremljena s tremi kratkimi, jasnimi teksti, ki opisujejo najbolj značilne odpadke. Na ta način sva združila grafično prepričljivo podobo, ki presune, in hkrati tudi informira. Dejstvo, da je delo, ki smo ga vsi ustvarjali s srcem, med tem zelo uživali in z njim v javnost razširili pomembne vsebine za naš planet, dobilo še oblikovalsko nagrado po izboru mednarodne žirije, nama veliko pomeni.

Luka: Poleg tega je častno omembo prejel tudi oglas, na katerem se je pojavil skrivnostni Bagfoot. Brumnove nagrade podeljuje Bienale vidnih sporočil Slovenije, osrednja prireditev za grafične oblikovalce v Sloveniji, ki pa v medijih ostaja večinoma spregledana. Javnost se, kot kaže, še vedno premalo zaveda, kako vseprisotno je oblikovanje in kako neposreden je njegov vpliv v številnih segmentih naše družbe. Omenil bi le kultiviranje estetskega okusa ter sposobnost učinkovitega komuniciranja pomembnih vsebin. Letos sva prireditev spoznala od znotraj. Sodelovala sva namreč z oblikovalcem Matjažem Čukom pri oblikovanju kataloga in razstave ter njeni postavitvi.

Že nekaj časa delujeta kot oblikovalski tandem. Kdo vse so vajini naročniki? Lahko ocenita odnos do lepega, izvirnega in sporočilnega pri Slovencih?

Luka: Delala sva za različne naročnike (podjetja, neprofitne organizacije, društva, posameznike) logotipe, celostne grafične podobe, brošure, zloženke, spletne strani, CD-je, knjige, plakate, razstave. V zadnjih dveh letih se je to področje oblikovanja malo razširilo, tako da npr. ustvarjavo tudi iniciative za ozaveščanje (npr. Mula vrečke, Vrečka na vrečko, Bagfoot), umetnine (o. p. ker so iz umetnih materialov) iz smeti, performansi, ples. Ker sva predlansko leto odkrila vrečasto pošast Bagfoota, se je začelo tudi sodelovanje oz. igranje v videih in celo v poskusni TV seriji.

Katarina: Težko je posploševati in ocenjevati odnos ljudi do oblikovalskih del, saj je vsak človek zgodba zase. Morda je res, da večina ljudi oceni delo na podlagi všečnosti in šele potem opazijo, da je neka

oblika taka zaradi funkcije oz. vsebine. Z naročniki pa je zelo različno. Nekateri so bolj zahtevni, nekateri manj. Nekateri nama dajo povsem proste roke, nekateri imajo povsem izdelano sliko rezultata. Z nekaterimi se takoj na začetku ujamemo in jim je tudi ideja takoj všeč, pri nekaterih se ideja razvija dalj časa. Drugače pa mislim, da vsak človek v sebi nosi občutek za lepo. Veliko ljudi ta občutek na poti odrasčanja izgubi, pozabi oziroma ga ne razvija, saj na splošno velja, da je ta del družbenega delovanja nekoristen in nedobičkonosen.

Kolikor vem, sta se z nekaterimi idejami prebila tudi v druge države Evrope? Kako je s tem sedaj?

Katarina: Pogosto naju kontaktirajo različne svetovne oblikovalske revije in založbe, ki želijo najina dela uvrstiti v svoje publikacije. Tako naju je pred leti našlo tudi japonsko podjetje Uniqlo, ki proizvaja trendovska oblačila, in odkupilo grafiko za majice. V nemškem podjetju Berintapete pa se prodaja kolekcija najinih »tipografskih« tapet Tipotapete.

Luka: Za sodelovanje s tujimi kreativci nisva razvila primerne socialne mreže. Tudi pri nas so krasni naročniki in zanimivi projekti. Omenil bi projekt, ki nama je zelo ljub: celostno podobo (darilnih) izdelkov za Krajinski park Sečoveljske soline, ki temelji na ilustraciji tamkajšnje flore in favne. Ravno prejšnji teden so naju poklicali iz neke tuje založbe, da bi omenjeni projekt radi predstavili v knjigi, ki jo pripravljajo.

Kakšni so vajini načrti za prihodnje?

Katarina: Sočasno z ekološkimi projekti se mi je porodila želja, da se preselim v naravo. Pred pol leta se mi je izpolnila in zdaj živiva v hišici ob gozdu v okolici Ljubljane. Zjutraj me zbujajo sonce, na sprehodih me boža veter, zvečer me pozdravljajo zvezde. Zaenkrat nimam načrta in se prepuščam temu, kar prinese življenje.

Luka: Trenutno gradiva permakulturni vrt ter novo spletno stran, obeta se potovanje v daljne kraje, za tople mesece pa načrtujem čim več prijetnega druženja ob tabornem ognju.

Ustvarita še veliko dobrih projektov v zadovoljstvo sebi in v prid nam vsem.

Državni prostorski načrt

Vesna Kos Bleiweis, mag. Lenča Šolar

Devetega septembra 2011 je bil v prostorih Četrtna skupnosti Trnovo v Ljubljani posvet o pripravi državnega prostorskega načrta za Ljubljansko železniško vozlišče. Na posvet, ki ga je pripravilo Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije – Direktorat za prostor, so bile vabljeni tudi vse ljubljanske četrtne skupnosti. Te predvsem z namenom, da informacije o načrtovani izgradnji Ljubljanskega železniškega vozlišča posredujejo občanom, njihove odzive pa koordinatorju projekta, Ministrstvu za okolje in prostor.

Foto: Dunja Wedam

Pogled na ljubljansko železniško postajo.

Na posvetu sta bili predstavljeni 2 varianti poteka tras Ljubljanskega železniškega vozlišča, tako imenovani varianti I in IV.

Varianti sta bili določeni v zaključku predhodno izdelane študije variant razvoja JŽI in druge železniške infrastrukture na območju ljubljanskega železniškega vozlišča, katere rezultate je potrdil posebej za to imenovani projektni svet. Gre za izhodiščni varianti, ki sta v trenutni fazi priprave državnega prostorskega načrta pripravljene v merilu, ki še ne omogoča opredelitve in presoje konkretnih posledic v prostoru.

Državni prostorski načrt za Ljubljansko železniško vozlišče je v fazi odločanja o pripravi državnega prostorskega načrta

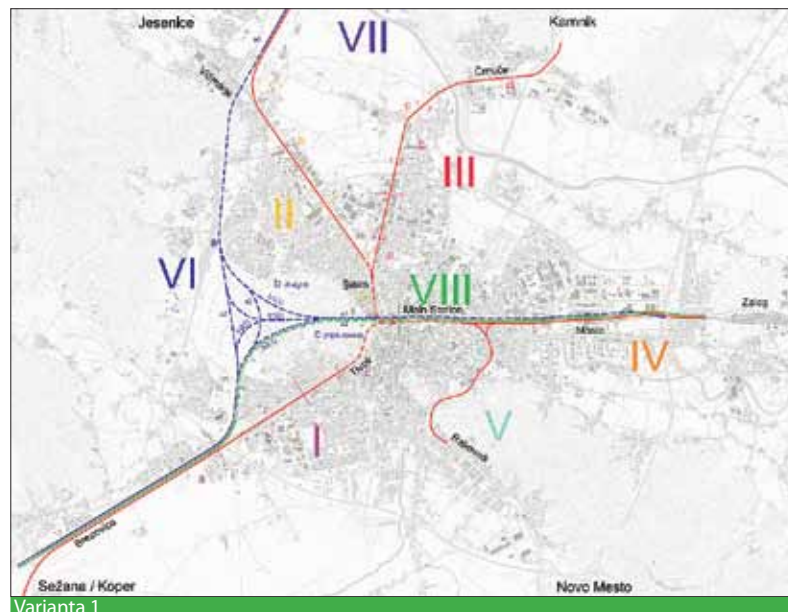
Ministrstvo, pristojno za prostor, je prejelo informacijo, da na terenu, predvsem med prebivalci ČS Šiška z območja Kosez in Četrtna skupnosti Dravlje, kroži informacija o že kar konkretnih posegih v prostor, povezanih z ljubljanskim železniškim vozliščem. V zvezi s tem je ministrstvo, na pobudo Četrtna skupnosti Šiška za vse občane mestne občine oblikovalo naslednjo informacijo: *Državni prostorski načrt za Ljubljansko železniško vozlišče je v fazi odločanja o pripravi državnega prostorskega načrta.*

Najprej pridobivanje smernic nosilcev urejanja prostora

V začetku leta 2010 je bila pripravljena pobuda za državni prostorski načrt, katere namen je pridobiti smernice nosilcev urejanja prostora. V postopku priprave državnega prostorskega načrta za Ljubljansko železniško vozlišče sodeluje 18 nosilcev urejanja prostora na državni ravni, 7 nosilcev javnih funkcij in Mestna občina Ljubljana s svojimi gospodarskimi javnimi službami. Njihove smernice in priporočila je potrebno analizirati, v zaključku Analize smernic pa se je potrebno odločiti za nabor izvedljivih variant, ki so predmet nadaljnega preučevanja iz tehničnega, prostorskega, ekonomskega in okoljskega vidika. Nezanemarljiv je tudi odnos lokalne skupnosti do posamezne variante.

Večkriterijska analiza in postopek celovite presoje vplivov na okolje za pripravo predloga najustreznejše variante

Z vseh naštetih vidikov ocenjene variante se nato medsebojno primerjajo. Rezultat te večkriterijske analize je predlog najustreznejše variante, ki se v postopku priprave državnega prostorskega načrta po predhodni potrditvi predloga najustreznejše variante tudi v vzporednem postopku celovite presoje vplivov na okolje javno razgrne in obravnava. K predlogu se nato pridobijo mnenja zgoraj naštetih nosilcev urejanja prostora, v katerih le-ti ugotovijo, kako so bile v postopku načrtovanja upoštewane njihove smernice, nato pa o njem odloča Vlada Republike Slovenije.

Varianta 1

- obvozna tovorna proga (nivo -1 / skozi mesto -2);
- hitra potniška proga skozi Rožnik (nivo na postaji -1);
- potniška postaja (nivo -1);
- potniški promet v območju postaje (nivo -1)

za Ljubljansko železniško vozlišče

Do sprejema uredbe o državnem prostorskem načrtu še nekaj let

Stroka ocenjuje, da bo do javne razgrnitve osnutka državnega prostorskega načrta oziroma do sprejema uredbe o državnem prostorskem načrtu preteklo še nekaj let. Informacije o konkretnih posledicah načrtovanega projekta v prostoru, ki krožijo med prebivalci Četrtna skupnosti Šiška z območja Kosez in Četrtna skupnosti Dravlje, so preuranjene.

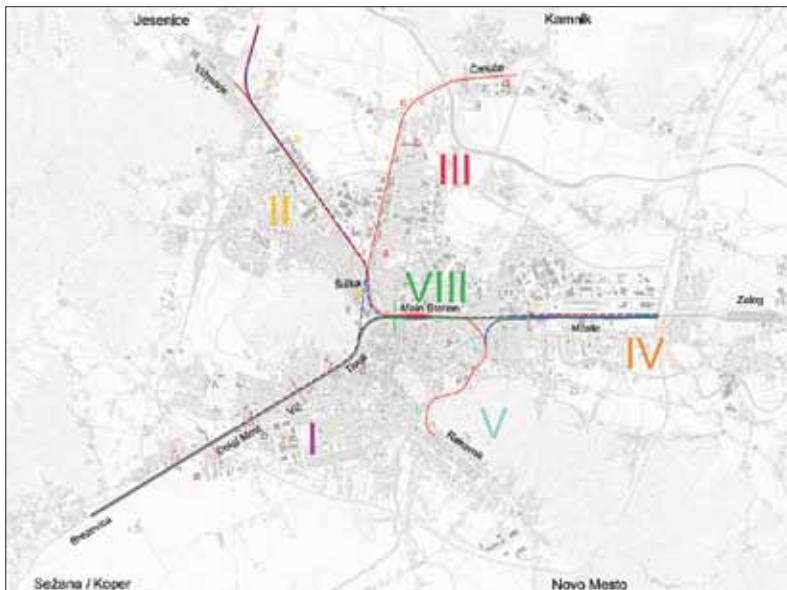
Povabilo k ogledu doslej izdelanih strokovnih podlag za državni prostorski načrt za Ljubljansko železniško vozlišče

Da bi se izognili po nepotrebem povzročeni slabi volji med prebivalci, vse prebivalce Mestne občine Ljubljana, ki jih ta problematika zanima, vabimo, da si informacije v zvezi s postopkom priprave Ljubljanskega železniškega vozlišča in doslej izdelane strokovne podlage za državni prostorski načrt za Ljubljansko železniško vozlišče ogledajo na spletnih straneh ministrstva, pristojnega za prostor. Naslov spletne strani: http://www.mop.gov.si/si/delovna_podrocja/prostorski_nacrti/drzavni_prostorski_nacrti/ljubljansko_zeleznisko_vozlisce/, konkretna vprašanja pa naslavljajo na mag. Lenčo Šolar (tel. 01 478 7032, e-naslov: lena.helena.solar@gov.si).

Vladni potrditvi predloga sledi izdelava projektne dokumentacije in javna razgrnitev osnutka

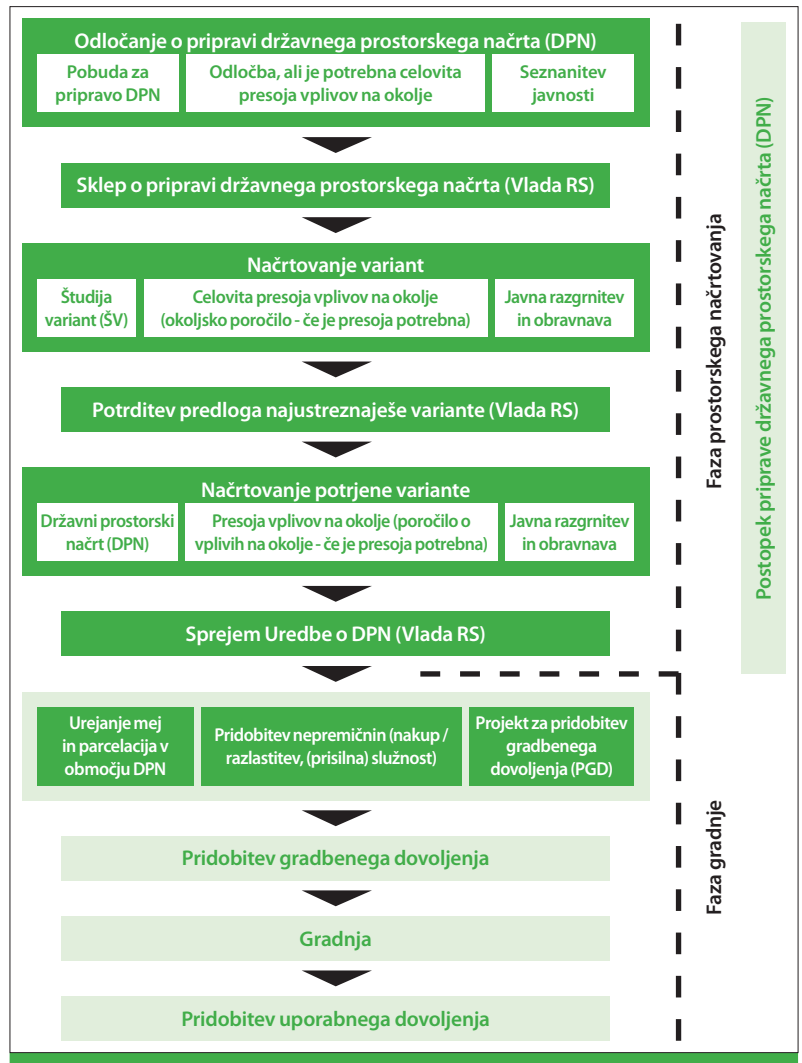
Potrditvi predloga s strani vlade sledi faza izdelave projektne dokumentacije za potrjeno varianto, v okviru katere se izdela tudi presoja vplivov na okolje, pridobitev drugih mnenj nosilcev urejanja prostora in javna razgrnitev ter javna obravnava osnutka državnega prostorskega načrta. V zaključku te faze merilo načrtovanja omogoča vpogled v obseg in posledice konkretnih posegov v prostor.

Na podlagi stališč do razgrnjenega predloga se nato pripravi predlog državnega prostorskega načrta, ki ga z uredbo sprejme Vlada Republike Slovenije.

Varianta 4

- tovorna proga v koridorju obstoječe proge (nivo skozi mesto –1)
- hitra potniška proga, integrirana v obstoječi železniški koridor
- potniška proga v obstoječih koridorjih (nivo terena)

Prikaz postopka priprave državnega prostorskega načrta.

Četrtni

Ljubljanska gnezda Mladih zmajev

Aleš Susman

Javni zavod Mladi zmaji – center za kakovostno preživljanje prostega časa otrok in mladih je v dobrih dveh letih delovanja postal pomemben dejavnik na področju preživljanja prostega časa mladih v Ljubljani. Zavod združuje pod svojim okriljem štiri četrtne mladinske centre (ČMC): Bežigrad, Črnuče, Šiška in Zalog, ki mladim v starosti od 12 do 18 let, pa tudi malo mlajšim in starejšim, predstavljajo varen prostor, kjer se lahko neobremenjeno družijo, pridobivajo nove izkušnje ter učijo socialnih in vseživljenjskih veščin. Dva koordinatorja v vsakem od ČMC-jev skrbita, da se vrata centrov odprejo ob 14. uri in zaprejo ob 19. uri ter da program v tem času poteka, kot je treba.

Široka paleta različnih brezplačnih delavnic

Mladi imajo na voljo uporabo računalnikov z internetom, televizije, družabne igre, učno pomoč in možnost pridobivanja novih znanj. V sodelovanju z nevladnimi organizacijami s področja Ljubljane jim namreč nudimo široko paletu različnih brezplačnih delavnic s področij, ki segajo od astronomije, prek glasbe, športa, filma pa vse tja do gospodinjstskih opravil in izdelave manjših uporabnih predmetov. Skupaj se odpravimo tudi na izlete, taborne in mednarodne izmenjave, seveda pa ga ni čez vsakodnevne debate o vsem, kar razveseljuje, muči, žalosti ali osrečuje naš mladi rod.

V želji po vedno boljši kakovosti našega programa se ČMC-ji povezujemo z lokalnimi akterji, kot so četrtne skupnosti, CSD-ji, lokalna društva in šole v bližini; na nacionalni ravni sodelujemo v mreži *Preventivni programi za mlade Slovenije*, v mednarodne vode pa na izmenjave zaplujemo s pomočjo programa Evropske komisije *Mladi v akciji*. Vseskozi skrbimo za redno izpopolnjevanje znanja naših kadrov in udeležbo na pomembnih dogodkih lokalne in mladinske narave, pri izvajanju naših aktivnosti pa nam pomaga tudi več prostovoljcev in praktikantov ljubljanskih fakultet.

Foto: arhiv MOL

Zaposleni v Javnem zavodu Mladi zmaji so na študijskem obisku v Wiesbadnu z zanimanjem spremljali delo tamkajšnjih mladinskih centrov in organizacij.

Dogodivščin polno leto 2011

Leto 2011 je v kopici dejavnosti minilo, kot bi mignil. Nedolgo po pospravljanju novoletnih okraskov smo med zimskimi počitnicami že smučali, plezali, drsali in se vozili po toboganih zimskega kopališča. Seveda so skozi vse leto potekale delavnice, na katerih smo pridobivali nova znanja, se zabavali, odkrivali skrite talente, tekmovali za simbolične nagrade in še in še. Prvomajske počitnice smo preživeli na ekokmetiji in v živalskem vrtu, lepe dneve do poletnih počitnic pa izkoriščali tako, da smo izvajanje delavnice preselili na prosto. Poletne počitnice so prinesle izlete po vsej Sloveniji, tabor MEPI pri Bohinjski Bistrici, športne aktivnosti v Savudriji, voden ogled Ljubljane, vzpone na okoliške hribe ter redna neopozabna kopanja na kopališču Kodeljevo. Skupina enajstih deklet se je odpravila na mednarodno izmenjavo v Wiesbaden na temo ženskega nogometa, prvič v času našega obstoja pa smo v Sloveniji gostili tudi mladostnike iz Wiesbadna, s katerimi smo v Socialnem centru Rog grafitirali na temo boja proti diskriminaciji. Naporen začetek šole smo prebrodili z lovljenjem jesenskih sončnih žarkov pri zunanjih dejavnostih, med jesenskimi počitnicami pa smo na reciklažnem taboru obnavljali

infrastrukturo v vasi Zazid, tiskali majice in uživali v radostih notranjih bazenov. Mraz nas je pregnal nazaj v prostore centrov, da ne bi ždeli le med štirimi zidovi, pa smo decembra okviru delavnice človekovih pravic obiskali ameriško ambasado, kjer smo se srečali z veleposlanikom in se z zaposlenimi pomerili v kvizu. Do novoletnih počitnic smo le dočakali toliko snega, da smo lahko dva dneva izkoristili na smučeh, enega smo rezervirali za obisk Hiše eksperimentov, pod novoletno jelko pa nas je že čakal kup obetov za prihajajoče leto.

Pretekli uspehi in nove akcije

A to še zdaleč ni bilo vse, kar smo počeli v minulemu letu. Mladci iz Zaloga so se v sodelovanju z arhitekti in gradbeniki v mednarodnem projektu *Zalograd* lotili nadaljevanja obnove lokalnega igrišča. Iz recikliranih steklenic bodo postavili nadstrešek, ob ličnem mozaiku pa si že lahko potešijo žejo z vodo, ki so jo uspešno napeljali do roba igrišča, posedijo na prenovljenih klopih ter smeti odvržejo v prenovljene koše. Projekt je bil predstavljen v Moderni galeriji ter na mednarodnih simpozijih tako v Sloveniji kot v tujini. V Črnučah, kjer že vadita dve skupini nadebudnih mladih glasbenikov, pa je padla odločitev, da bomo

razgledi

uredili glasbeni studio, ki bo zainteresiranim mladim omogočal snemanje lastnih stvaritev. ČMC Bežigrad bo deležen temeljite prenove, pohištvo pa po lastnih željah iz recikliranega materiala že izdelujejo mladi sami. Dva mladostnika sta v sklopu Tedna mladih v prostorih centrov na ogled postavila svoje fotografije, glasbena skupina pa je nastopila na prizorišču v Stari Ljubljani.

V sklopu mreženja z drugimi organizacijami smo sodelovali na dnevih sosedov v ČS Bežigrad, Črnuče, Šiška, Polje in Posavje in organizirali že tradicionalne projekte v lokalnih skupnostih: spomladanski in jesenski turnir *Plata 2011 – Z nogometom proti diskriminaciji* v Zalogu, festival *Biti mlad je zakon* za Bežigradom ter praznovanju rojstnih dni ČMC-jev Šiška in Črnuče. Organizirali ali sodelovali smo tudi pri izobraževanjih za prostovoljce ter na različnih festivalih v Ljubljani. Konec novembra smo enkrat tedensko začeli izvajati delavnice za mlade iz ČS Posavje, upamo pa, da bo tam kmalu zrasel tudi nov ČMC.

Zaposleni Javnega zavoda smo vse leto sodelovali na različnih izobraževanjih, ekipno pa smo se udeležili dveh študijskih obiskov. V Wiesbadnu in Londonu smo z zanimanjem spremljali delo tamkajšnjih mladinskih centrov in organizacij in skušali s seboj odnesti čim več znanja za izvedbo idej, ki smo jih že imeli, seveda pa tudi nove ideje, za katere smo presodili, da bi jih bilo smiselno uvesti pri nas. Tako smo med letom uspešno uvedli urice ali dneve za dekleta, za starejšo in mlajšo populacijo, projektne urice in še kakšen nov pristop pri delu z mladimi bi se našel. Upamo, da bodo uveljavljene novosti nemoteno tekale tudi v prihodnje.

Številke, številke

Čprav največ šteje vsebina in za statistiko pravijo, da več skriva kot odkriva, se lahko za leto 2011 vendarle pohvalimo tudi s konkretnimi številkami. Naše programe je skupno obiskalo več kot 1 000 različnih mladostnikov, število njihovih obiskov v naših centrih pa je zneslo čez 14.300, kar v povprečju pomeni, da vsak posamezen center dnevno obišče od 20 do 25 mladih iz Ljubljane in okolice. Skozi leto je prek razpisa 19 organizacij v naših centrih izvedlo 59 delavnic in projektov, sodelovali pa smo z 51 organizacijami.

V letu zmaja

Zagona nam ne zmanjka tudi letošnje leto, ki je (gotovo ne po naključju) leto zmaja. Vanj smo strumno zakorakali z novimi pridobitvami, saj sta se nam prek Evropske prostovoljne službe programa *Mladi v akciji* pridružila Iman iz Bolgarije in Antonio iz Španije, ki dodobra popestrita različnost naših vsakdanov in mladim skozi pogovore in delavnice širita obzorja zunaj meja naše domovine.

Zaključen razpis v letu 2011 nam je omogočil izvajanje delavnic že vse od začetka leta, takoj pa so stekle tudi priprave za zimske počitnice, v katerih smo ponudili že ustaljen športno-zabavni program, ki smo ga času ustrezno razširili s pustovanji. ČMC Zalog je v sodelovanju s ČS Polje v prostorih športne dvorane OŠ Kašelj izdelal delavnico izdelave mask in poslikave obraza, mladih nadebudnežev s starši pa je bilo toliko, da je proti koncu že primanjkovalo materialov. ČMC Črnuče je v sodelovanju s slaščičarno Rašica organiziral pustovanje s krofi in z osvežilnimi brezalkoholnimi koktajli, poslikavo obraza ter izborom najlepše maske, ki se ga je udeležilo okoli 50 mladih

obiskovalcev. Z izdelovanjem prvih zvočnih elementov studia so med počitnicami pričeli tudi mladi iz projektne skupine *Glasbeni studio*. ČMC Bežigrad pa je prvega marca obiskal japonski okoljevarstvenik in pohodnik za mir Yuji Miyata. Z mladimi je delil svojo zgodbo in zanimive izkušnje, ki jih je doživel na svoji zdaj že 5 let trajajoči poti po svetu in jim v spomin vtisnil napotek, ki mu sledi tudi sam: *Sledite svojim sanjam, svojemu srcu!*

Jeseni Družinski center Mala ulica

Slednjega se držimo tudi v Javnem zavodu Mladi zmaji, saj bomo svoje delovanje predvidoma jeseni razširili še z Družinskim centrom Mala ulica. Ta bo poskrbel za ljubljanske malčke in osnovnošolce prve triade ter njihove starše v obnovljenih prostorih na Mali ulici 5, kjer se bodo otroci pod budnim očesom zaposlenih igrali na vrhunskih igralih, medtem ko bodo njihovi starši skočili po opravkih ali pa spili kakšno kavico in se družili s prijatelji kar v lokalu ob igrišču. V naših četrtih mladinskih centrih pa medtem za mlade iz Ljubljane pripravljamo nove vznemirljive vsebine, kopico delavnic, zanimiv poletni počitniški program s tabori, izleti, kar štirimi mednarodnimi izmenjavami in seveda nasmeh, nasvet, učno pomoč, navsezadnje, če je potrebno, tudi kakšno oštevanje, vsekakor pa pestro zabavo za vsakogar.

Več o nas lahko izveste na www.mladizmaji.si, kjer pod kontakti najdete tudi povezave na posamezne mladinske centre ter programe, naše profile in skupine pa lahko poiščete tudi na Facebooku. Se nam boste pridružili?

(Aleš Susman je strokovni sodelavec, koordinator v Četrtnem mladinskem centru Črnuče.)

Foto: arhiv MOL

Popotnik Yuji Miyata v ČMC Bežigrad.

Foto: arhiv MOL

Plakat ob obletnici ČMC Šiška.

Četrtni razgledi

ČS Šiška

V Šiški bo še kaj odprtega

Vesna Kos Bleiweis

Pomoč društvom in reševanje prometnih zagat

V ČS Šiška si želimo, da bi bilo leto 2012 zaznamovano z dobro bero uresničenih načrtov. Tako tistih, ki so v domeni ČS, kot tistih, ki so v domeni Mestne občine Ljubljana.

Lani smo društvom, organizacijam in šolam, ki delujejo na območju naše četrtne skupnosti, namenili pomoč pri zagotovitvi razvoja in krepitvi nekaterih dejavnosti. Letos nameravamo te dejavnosti aktivno predstaviti tudi našim prebivalcem predvsem v sklopu prireditev ob dnevih četrtne skupnosti, ki bodo junija 2012 na različnih prizoriščih. Ostalo pa nam je še nekaj »dolgov«, katerih poravnava je v domeni služb Mestne občine.

Tu gre predvsem za dokončanje nekaterih v letu 2011 nedokončanih rekonstrukcij prometnic, kot sta Litostrojska cesta in podaljšek Alešovčeve ulice do križišča z Litostrojsko, in še nekaterih drugih šišenskih prometnih zagat. Na kolesarsko stezo od križišča Celovške ceste z Drenikovo ulico do križišča z Verovškovo ulico bomo najbrž čakali bodisi do ureditve enosmernega prometa v Šiški ali pa kar do uresničitve ljubljanske prometne strategije. Ta odsek je v letu 2010 po pločniku ali po cestišču prevozilo nekaj več kot 2 milijona kolesarjev, saj je Drenikova ulica najkrajša povezava Šiške z Bežigradom. Za ulico Pod hribom smo lani jeseni v sodelovanju s prebivalci in Odsekom za promet Mestne občine Ljubljana našli začasno rešitev za umiritev tranzitnega prometa s postavitvijo prometne signalizacije, ki je dovoljevala le lokalni dovoz. Pa se je pokazala za bolj malo učinkovito. V času, ko velja začasna ureditev, pa je nastala študija, ki dopušča enosmerni promet zgolj iz smeri Vodnikova – Šišenska ali obratno. Rešitev, ki jo ponuja stroka, so si prebivalci lahko od konca februarja do začetka marca 2012 ogledali v prostorih četrtne skupnosti in zapisali svoja mnenja. Čeprav so se prebivalci ulice Pod hribom in sosednjih ulic lani jeseni odločili za prečno zaporo, so tisti, ki so si projekt ogledali, zapisali, da jim tudi ena od predlaganih enosmernih ureditev ustreza. Vsi po vrsti pa: ulica naj dobi tudi pločnik.

Parkirni prostori ob Kogojevi in Ob žici

Odločitev lastnika oziroma najemnika zemljišča ob Kogojevi ulici in Ob žici, da prebivalcem, v

letu 2012 zaračuna uporabo parkirnih prostorov po ceni 100 evrov mesečno, je povzročila veliko razburjenja, saj komunalno urejeno zemljišče prebivalci soseske uporabljajo že desetletja. Najemnik zemljišča je na pritisk županstva ceno najema znižal na 100 evrov letno, začel postavljati na parkirna mesta ovire, sodni mlini pa meljejo postopke, ki so jih v zvezi z uporabo zemljišča proti lastniku in najemniku sprožili prebivalci. Ta primer je sprožil vprašanje odnosa med Mestno občino Ljubljana in zasebnimi lastniki zemljišč, po katerih potekajo infrastrukturo in prometno urejene mestne ulice, kjer so urejena otroška igrišča, parki ... Ker ne gre za majhne površine med Celovško in Vodnikovo cesto, je četrtna skupnost januarja 2012 na pravno službo MOL naslovila vprašanje o postopkih, ki jih v zvezi s to problematiko vodi MOL. Odgovor še čakamo.

Vodnikova domačija dobila novega programskega upravitelja

Oddelek za kulturo MOL je z javnim razpisom izbral programskega upravitelja Vodnikove domačije. Ponudnik je bil izbran sredi marca, želimo pa si, da bi Vodnikova domačija zaživela z novimi programi, ne da bi bili prezrti dosedanja.

Državni prostorski načrt za ljubljansko železniško vozlišče

Prebivalce Kosez je vznemirila priprava državnega prostorskega načrta, ki zadeva ljubljansko železniško vozlišče. Z direktoratom za prostor nekdanjega Ministrstva za okolje in prostor je ČS pripravila informacijo o postopku priprave prostorskega načrta in jo objavila na svoji spletni strani, lahko pa si jo preberete tudi v tej številki Ljubljane. Obe od trenutno obravnavanih variant namreč potekata po ozemlju naravnega parka Rožnik-Šišenski hrib in v neposredni bližini Koseškega bajerja, zadevata pa tudi ČS Dravlje in Šentvid.

Foto: Dunja Wedam

Najemnik zemljišča s parkirnimi prostori na Kogojevi in Ob žici je z zaračunavanjem 100 evrov mesečno za uporabo parkirnega mesta povzročil veliko razburjenja.

Foto: Dunja Wedam

Vodnikova domačija ima novega upravitelja.

Obvestila o predavanjih s področja varstva okolja sledijo

Odzvali smo se tudi na ponudbo programov za usposabljanje in informiranje Službe za lokalno samoupravo MOL, ki zadevajo področje varstva okolja, saj je tudi v program dela za leto 2012 ta tema vključena v delovanje ČS. O predavanjih ali drugih oblikah seznanjanja s problematiko bodo prebivalci ČS obveščeni prek spletne strani ČS ali pa na drug način obveščanja.

Dvoje malih del: pitnik vode ob vstopu v Mostec in fitnes pri Koseškem bajerju

S sredstvi, ki smo jih v ČS namenili za tako imenovana mala dela, nameravamo postaviti pitnik vode ob vstopu v Mostec in v neposredni bližini vstopa na Pot pri Koseškem bajerju postaviti fitnes naprave na prostem. Vzor za to odločitev nam je bila ČS Moste, kjer se zadeva odlično obnese.

ČS Šmarna gora

Očistimo Slovenijo za lepši svet!

Krajanke in krajanji ter obiskovalci in obiskovalke ČS Šmarna gora bomo tudi letos sodelovali pri tej pomembni, pozitivni in širše koristni vseslovenski akciji, ki bo potekala 24. marca 2012, in to tako v naši četrtni skupnosti kot drugod. O pomenu, okoliščinah, ciljih in drugem v zvezi z akcijo ali našo udeležbo drugod po Sloveniji več izveste na spletišču www.ocistimo.si, lahko pa tudi prek spletišča ČS Šmarna gora www.smarna-gora.si, kjer so tudi podatki za našo četrtno skupnost.

Udeležba na prostoru naše četrtne skupnosti: Za čiščenje razpršenih odpadkov ter divjih (in protizakonitih!) odlagalšč se bomo zbrali **v soboto, 24. marca 2012, ob 9. uri** na treh lokacijah: ● na glavnem parkirišču v Tacnu

(tako j čez most iz Ljubljane-Broda v Tacen),
 ● pred OŠ Šmartno pod Šmarno goro in ● na
 športnem igrišču za samopostrežno trgovino v
 Gameljnah.

Glavno izhodiščno (in končno!) zbirališče za
 čiščenje divjih odlagališč bo na parkirišču v
 Tacnu.

Vse, ki se boste udeležili akcije, naprošamo, da
 s seboj prinesete vrečke za smeti in delovne
 rokavice zase, tiste, ki bodo čistili divja
 odlagališča, pa prosimo, da s seboj prinesete tudi
 orodje (lopate, grablje, morda kdo kakšno vrv
 ipd.). Veseli bomo tudi vseh prikolic, traktorjev in
 vozil, s katerimi bomo odvažali smeti na glavno
 zbirališče (glavno parkirišče v Tacnu).

Zaključek akcije s skromno pogostitvijo bo
 ob 14. uri v Tacnu. Več informacij dobite pri
 tabornici Mancini na tel. št. 031/410-378 ali na
 e-naslovu manca.smolej@gmail.com.

Pridružite se tudi vi, vsaka roka šteje! Vabimo vas
 ob podpori Sveta ČS Šmarna gora.

Zmagajmo skupaj!

Povabilo k sodelovanju

Meščanke in meščani ste prijazno povabljeni, da prispevate
 utrinke iz življenja v svojih četrtih skupnostih, sporočate o
 pridobitvah v vašem ožjem življenjskem okolju, pa tudi svoje
 predloge, pobude in vprašanja, na katera bodo odgovorili
 sodelavci Mestne uprave. Svoje prispevke pošljite na naslov:

Mestna občina Ljubljana
 Glasilo Ljubljana
 Mestni trg 1
 1000 Ljubljana

e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si

Zagotovljen smeh v dvorani

V Gameljnah so se po dvajsetih letih ponovno
 združili ljubitelji igre. Lotili so se zahtevnega
 dela in pripravili burko v treh dejanjih, ki v
 teh čudnih časih še uspe privabiti nasmeh
 na obraze gledalcev. Predstava z naslovom
Gospoška kmetija, ki jo je zapisal Štefan
 Jerko, traja kar dve uri in pol, čemur skoraj
 ne verjamemo, saj čas zaradi komičnih
 situacij zelo hitro mine. Besedilo igre je v
 celoti ostalo nespremenjeno. Zasluge za
 organizacijo in vodenje igralske skupine ima
 domačin Lojze Suhoveršnik, ki je tudi dejaven
 svetnik ČS Šmarna gora. V Gameljnah so že
 trikrat napolnili dvorano kulturnega doma,
 zdaj pa gostujejo v bližnji in daljni okolici,
 a obljublajo, da se bodo v četrtno skupnost
 zagotovo še vrnili. Gostovali so že na Krasu
 ter pri naših zamejcih v Italiji in Avstriji.
 Vse se je začelo in deluje brez finančnih
 pomoči, kar je dokaz, da se s trdno voljo in
 zagnanostjo da marsikaj narediti. Vložena
 lastna finančna sredstva bodo pokrili s
 prostovoljnimi prispevki, ostanek pa podarili
 v humanitarne namene.

Zgodba govori o družini mestnega svetnika
 Bahovca, ki s svojo ženo in odraslima
 otrokoma preživlja poletne počitnice na
 kmetih. Pri Bregarju so ravno sredi žetve,
 zato jim na pomoč priskočita tudi teta Neža
 in Janez, ki odkrito pogleduje za Bregarjevo
 nečakinjo Jerco. Na kmetiji je dela na pretek,
 a višji svetnik vztrajno trdi, da je kmečko delo
 prava otroška igrača. Za velik denar stavi, da
 bodo vse delo igraje opravili sami, a žal ne
 gre vse, kot so pričakovali. Le kdo bo stavo
 dobil?

Tržnica v Domu gasilcev Tacen

Turistično društvo Šmarna gora Tacen v
soboto, 31. marca 2012, ponovno pripravlja
 Tržnico v Domu gasilcev Tacen, na kateri bodo
 domači sadjarji, peki, čebelarji, mesarji, sirarji
 in mlekariji ponudili svoje izdelke. Tržnica bo
 odprta od 9. do 15. ure. Vabljeni!

ČS Polje

Nepopisno veselje malčkov in učencev v ČS Polje

Mag. Minka Jerebič

Se še spominjate, kako je bilo, ko ste prvič stopili
 v vrtec? Se spominjate prvih korakov v hram
 učenosti? Malčkom v Polju v novem naselju Polje
 II bo to ostalo v trajnem spominu. Sredi februarja
 je podžupan v začasnem opravljanju funkcije
 župana Mestne občine Ljubljana Aleš Čerin
 odprl novo enoto vrtca Miškolin. Male žabice,
 stare od dveh do treh let, so pripravile prijeten
 nastop s pesmimi in plesom. Predstavniki
 Mestne občine Ljubljana so povedali nekaj
 resnih zadev v zvezi z gradnjo, podžupan in
 ravnateljica gospa Mak pa sta svečano prerezala
 trak in malčkom oznanila veselo novico, da je
 nova enota vrtca samo njihova, kjer se bodo
 lahko igrali, jedli, spali in v prijetnem varstvu
 vzgojiteljic počakali na svoje starše.

Po otvoritvi je sledil ogled novih prostorov
 in pogostitev. Bilo je nadvse prijetno, a s tem
 prazničnega dne še ni bilo konec. V Zadobrovi,
 le kilometer stran od novega vrtca, so
 osnovnošolci dobili nove učilnice in sodobno
 telovadnico. Na otvoritev so prišli ravnatelj
 sosednjih šol in pobratenih mest, predstavniki
 Mestne občine Ljubljana, svetniki ČS Polje, starši
 in učenci OŠ Zadobrova.

Kulturni program z naslovom *Z nasmehom
 do sonca* so popestrili nastopajoči: pevki
 Eva Černe in Petra Polak, tolkalistka Barbara
 Kresnik, plesna skupina učencev OŠ Zadobrova,
 otroški in mladinski pevski zbor osnovne šole,
 recitatorji, igralci dramske skupine in številni
 nastopajoči učenci. Ves čas nas je spremljala
 čudovita glasba, diaproyekcija in film o gradnji
 prizidka. Ko sta podžupan in ravnatelj prerezala
 trak in s tem oznanila otvoritev nove investicije,
 ni mogel nihče, ki obiskuje to šolo, skriti
 zadovoljstva z novo pridobitvijo. Veselje je bilo
 neizmerno.

Foto: Dunja Wedam

Kolesarska steza od križišča Celovške z Drenikovo ulico do križišča z Verovškovo ulico čaka na ustrezno prometno ureditev.

Ljubljanske novice

Svetovni dan zdravja 2012: Staranje in zdravje. Zdravje dodaja življenje letom
Svetovna zdravstvena organizacija vsako leto 7. aprila obeležuje svetovni dan zdravja. Letošnji svetovni dan zdravja se osredotoča na temo Staranje in zdravje. Zdravje dodaja življenje letom, tematiko pa dodatno poudarja vpetost v Evropsko leto aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti, ki ga je za leto 2012 razglasila Evropska unija. V Mestni občini Ljubljana smo se v sodelovanju z Zdravstvenim domom Ljubljana odločili za obeležitev letošnjega svetovnega dneva zdravja z delavnicami in meritvami, ki bodo v času med 10. in 20. aprilom potekale po vsej Ljubljani. Na voljo bodo naslednje delavnice:

Preizkus hoje na 2 km, ki bo potekal na različnih lokacijah na prostem, kjer bodo izmerili našo telesno pripravljenost. Na podlagi doseženih rezultatov bodo sodelavci ZD Ljubljana svetovali, katera dejavnost je za nas najbolj primerna, kako jo izvajati in stopnjevati. Preizkus hoje poteka približno 30 minut, v primeru slabega vremena pa delavnica odpade.

Kraj in čas delavnice: ● 11. 4. 2012 od 15. do 17. ure na Poti spominov in tovarištva (PST) pri Žalah (zbirališče in začetek bo na parkirišču Nove Žale, ● 12. 4. od 15. do 17. ure na PST pri Koseškem bajerju, ● 16. 4. od 15. do 18. ure na Fužinskem gradu, ● 16. 4. od 16. do 18. ure na atletski stezi Gimnazije Šentvid

Dejavniki tveganja, Seznanili nas bodo z dejavniki tveganja za srčno-žilne bolezni (zvišan krvni tlak, povišan krvni sladkor, holesterol ...) ter nas naučili, kako jih zmanjšamo ali celo odstranimo. Delavnica poteka v splošni obliki (predvidoma 2 uri) ali v tematsko omejeni obliki, ko se osredotoča le na problem krvnega sladkorja (predvidoma 1 ura) ali maščob v krvi in ateroskleroze (predvidoma

2 uri). Prosijo, da ob prihodu na delavnico ne bi zamujali.

Kraj, čas in teme delavnice:

Dejavniki tveganja – splošno:

● 10. 4. ob 14.30 uri v ZDL Moste-Polje, ● 17. 4. ob 17.30 uri v ZDL, Šiška, ● 18. 4. ob 9. uri v ZDL Center. **Dejavniki tveganja – krvni sladkor:** ● 12. 4. ob 14.30 v ZDL Bežigrad, ● 16. 4. ob 16. uri v ZDL Vič-Rudnik, ● 19. 4. ob 14.30 v ZDL Bežigrad. **Dejavniki tveganja - maščobe v krvi in ateroskleroza:** ● 10. 4. ob 10. uri v ZDL Bežigrad, ● 17. 4. ob 10. uri v ZDL Bežigrad.

Promocija zdravja. Predstavili bodo osnovna načela zdrave prehrane, primerne telesne aktivnosti in telesne teže ter vpliv alkohola in kajenja na zdravje. Delavnica poteka predvidoma 2 uri. Prosijo, da ob prihodu na delavnico ne bi zamujali.

Kraj in čas delavnice: ● 11. 4. ob 12. uri v ZDL Šiška, ● 12. 4. ob 10. uri v ZDL Šentvid, ● 17. 4. ob 14.30 v ZDL, Moste-Polje.

Meritve krvnega tlaka s svetovanjem v ZDL Bežigrad:

● 10. 4. od 12. do 14. ure, ● 11. 4. od 8. do 10. ure, ● 12. 4. od 12. do 14. ure, ● 13. 4. od 8. do 12. ure, ● 16. 4. od 8. do 10. ure, ● 17. 4. od 12. do 14. ure, ● 18. 4. od 8. do 10. ure, ● 19. 4. od 12. - 14. ure, ● 20. 4. od 8. - 10. ure.

Tehtanje s posebno tehtnico (analizator telesne maščobe), meritve obsega pasu in določanje telesne mase (ITM) v ZDL, Bežigrad: ● 12. 4. od 12. - 14. ure, ● 13. 4. od 8. - 12. ure, ● 17. 4. od 16. - 18. ure, ● 18. 4. od 11. - 13. ure.

Lokacije: ZDL, PE Šentvid, Ob zdravstvenem domu 1, 1210 Ljubljana Šentvid, ZDL, PE Moste-Polje, Prvomajska ul. 5, 1000 Ljubljana, ZDL, PE Vič-Rudnik, Šestova ul. 10, 1000 Ljubljana, ZDL, PE Center, Metelkova ul. 9, 1000 Ljubljana, ZDL, PE Šiška, Derčeva ul. 5, 1000 Ljubljana, ZDL, PE Bežigrad, Kržičeva ul. 10, 1000 Ljubljana.

Obisk vseh delavnic in meritev je brezplačen. Predhodna prijava ni potrebna.

Vpis na Vadbo z otroškimi vozički v naravi! Začetek 3. aprila

V lepih sončnih dnevih se lažje odpravimo v naravo na sprehod z otroškim vozičkom. Po porodu je želja vsake mamice obnoviti svojo postavo, odpraviti ponosečniške bolečine in biti polna energije. Ekipa Aktivna mamica vam ponuja vse to in vas vabi, da se pridružite simpatičnim skupinicam mamic in dojenčkov, malčkov in otrok na vadbi v naravi, ki je prilagojena za mamice po porodu.

Aprila bodo začeli z na naslednjih lokacijah: ● **Park Tivoli, Ljubljana**, vsak torek in četrtek od 9:00 do 10:00 in 10:00 do 11:00.

● **Koseški bajer, Ljubljana**, vsak ponedeljek in sredo od 9:00 do 10:00 in 10:00 do 11:00.

Prijave zbirajo prek obrazca na: <http://www.aktivnamamica.si/vadba-z-otrokimi-voziki-v-naravi-2012/> ali pokličite Roka na: 041/732748.

Vsem prednaročnikom priznajo 10 % popust do 27. 3. 2012. Število prostih mest je omejeno, zato pohitite z vpisom.

Vir: Ekipa Aktivna mamica

Sproščeno v april

Žiga Černe

Za april je sicer znano, da naj bi bil moker ali vsaj nestanovitni, a tole vreme je v zadnjih letih na glavo postavilo že marsikateri ljudski rek. Držimo torej pesti, da bo četrti mesec tega leta kar se da primeren tudi za gibanje na svežem zraku.

Začnimo s pripravo na Tek trojk, ki bo maja, hkrati pa je zdaj tudi že čas za začetek priprav na oktobrski Ljubljanski maraton. Priložnosti se bodo že v kratkem kar vrstile: na Kodeljevem bo 7. aprila tekaški seminar

z videoanalizo teka udeležencev (www.treningteka.com), pet dni zatem bodo na Inštitutu za šport pripravili meritve aerobne vzdržljivosti za tekače in vam svetovali, kako vaditi pametneje (www.fsp.uni-lj.si), 18. aprila bo v Tivoliju Urban Praprotnik pripravili tekaško delavnico za začetnike, 21. aprila pa za že izkušene (www.tekaskitrener.si), 19. aprila pa bo na atletskem stadionu Slovan prvi letošnji Cooperjev preizkus v tekih na štiri oziroma šest krogov (www.tek.si). Aprila bosta v Ljubljani tudi vsaj dva rekreativna tekaška dogodka, in sicer vas bo naš nekdanji smučarski as Jure Košir na drugo soboto povabil na osemurni tek po parku Tivoli (www.timingljubljana.si), na isti dan pa bo v Zadvodu potekal tradicionalni Molniški tek (www.sportnodrustvozdvor.si).

Bliža se tudi največja ljubljanska rekreativna kolesarska prireditev, ki bo odslej kar tridnevna. Na Franji bodo na drugi podaljšani konec tedna v juniju na svoj račun prišli najprej tisti, ki radi kronometrsko vozite na čas, drugi in tretji dan pa bosta postregla s klasikami: družinskim maratonom, otroško vožnjo in seveda s kratko in

Foto: David Kozamernik

Foto: Primož Časl

Foto: M. G.

Fotografoma Primožu Časlu in M. G., katerih avtorstvo smo v prejšnji številki na straneh 26 in 25 navedli napačno, se iskreno opravičujemo za pomoto.

daljšo Franjo. Prijave so že odprte na www.franja.org. Do tedaj pa pridno vadite (lahko tudi z Gorazdom Penkom in Andrejem Hauptmanom iz Kolesarskega društva Rog – informacije o vadbi preberite na www.szlj.si), za ideje pa malce pobrsajte na www.gremonapot.si ali www.rekreacija.si. Nekaj bo tudi priložnosti za nabiranje kilometrov v družbi somišljenikov, morda pa se boste raje odločili za nabiranje izkušenj na kakšni delavnici ali tečaju. Na Inštitutu za šport bodo 19. aprila pripravili meritve aerobne vzdržljivosti za kolesarje (www.fsp.uni-lj.si), kar štiri delavnice pa pripravlja Boštjan Vidmar za gorske kolesarje. 7., 8., 21. in 22. aprila jih bo izvedel na Brdu v Ljubljani (www.mtbstudio.si). Najbolj priljubljena in uporabljena športna panoga je hoja. Tudi premalo gibalni dejavni, ki se raje vozite v avtom ali avtobusom, se ji čisto ne morete izogniti, kajne!? S pomočjo hoje pa lahko enostavno izmerite tudi svojo telesno pripravljenost – kondicijo. Gre za že znan preizkus hoje na razdalji dveh kilometrov, ki jih prehodite v čim krajšem možnem času, a tako, da pri tem ne ogrožate svojega zdravja. V Sloveniji takih testov vsako leto pripravijo več kot stošestdeset, v Ljubljani pa jih bo letos triindvajset. Za vas jih bodo aprila ljubljanski zdravstveni domovi pripravili kar šest: 4. in 12. aprila na PST-ju pri Koseškem bajerju (01/472-38-59, 01/581-52-34), 9. in 16. aprila na atletski stezi Gimnazije Šentvid (01/583-74-36), 11. aprila na PST-ju pri Žalah (01/300-33-51) ter 16. aprila na pešpoti ob Ljubljani pri Fužinskem gradu (051/315-271). Tudi hoja s palicami po smučarsko ali nordijska hoja je namenjena predvsem premalo športno dejavnim. Aprila se začnejo tečaji za začetnike ter vsaj enkrat tedensko tudi redna vadba v Tivoliju. Prvi tak tečaj bo 5. aprila v Tivoliju (www.szlj.si), ostali pa bodo potekali v Črnuški gmajni 7., 14. in 21. aprila (veria-natur-aste.blogspot.com).

Uživajte v gibanju in pazite nase!

Sezona kolesarjenja je tu

Aleš Remih

Daljši dnevi in močnejši sončni žarki pa pomenijo tudi vrnitev kolesarjev na ceste, steze in poti. Od 1. marca do 30. septembra bo za Ljubljančane (in okoličane) spet možnost kolesarskega spoznavanja okolice mesta skozi sezone akcije, ki jih že vrsto let pripravlja Mestna občina Ljubljana: ● vzpon na Mali Lipoglav (čim več vzponov na Mali Lipoglav nad Šmarjem-Sap), ● s kolesom na 10 vrhov v okolici Ljubljane (vzpon na 10 izbranih vrhov v okolici Ljubljane – Rašica, Toško Čelo, Krim, Mali Lipoglav, Rakitna, Koreno nad Horjulom, Kurešček, Katarina nad Medvodami, Zagorca pri Dolskem, Janče), ● vzpon na Koreno (čim več vzponov na Koreno nad Horjulom), ● družinsko kolesarjenje okoli Šmarne gore (od Tacna, čez Zavrh, Smlednik, Vodice, Šinkov turn), ● s kolesom okoli Ljubljane (Črnuče, Gunclje, Šmartno pod Šmarno goro, Brezovica, Podpeč, Škofljica, Orle, Sostro, Šentjakob, Črnuče). Več na: www.szlj.si.

Taborniški festival: V mestu in naravi skačemo po travi!

Živa Novljan

Vljudno Vas vabimo na že 16. Taborniški festival, tradicionalno taborniško prireditev v počastitev dneva Zemlje in dneva tabornikov v organizaciji Mestne zveze tabornikov Ljubljana. Taborniški festival bo potekal v soboto, 21. aprila 2012, v ljubljanskem parku Tivoli med Jakopičevim sprehajališčem in tivolskim ribnikom med 10. in 14. uro. Prireditev je brezplačna in bo izvedena v vsakem vremenu.

Na prireditvi pričakujemo 1200 udeležencev iz Ljubljane in drugih slovenskih krajev. Mladim bo namenjenih več kot

50 raznovrstnih delavnic s taborniško, naravoslovno, športno, izobraževalno in kulturno tematiko, med katerimi bodo udeleženci lahko izbirali glede na lasten interes. Zbor udeležencev bo ob 9.30 na Prešernovem trgu, kjer se bo odvijal krajši petnajstminutni program, nato pa se bodo udeleženci skupaj odpravili v Tivoli, kjer bodo ob 10. uri začele potekati delavnice.

Namen akcije je mladim ponuditi možnost za kvalitetno preživljanje prostega časa, hkrati pa jim želimo na zanimiv način predstaviti taborniško dejavnost v našem mestu.

Dodatne informacije so vam na voljo tudi na <http://www.mzt.org> in na mzt@rutka.net.

Vabljeni, da se nam v soboto, 21. aprila 2012, pridružite tudi Vi!

Športna rekreacija za odrasle

Bojana Horvat, Andrej Počervina

Ljubljana s svojo lego in mestnimi znamenitostmi ponuja raznolike možnosti za rekreacijo – sprehode, tek, kolesarjenje. Med njimi sta zagotovo najbolj obiskana ljubljanski park Tivoli in Rožnik, kjer lahko najdemo sprehajalne poti, tekaške in trim steze, park lahko obkrožimo s kolesom. Obiščemo lahko ljubljansko znamenitost Pot spominov in tovarništva (PST). To je 33 km urejene poti, po kateri lahko hodimo, tečemo ali kolesarimo. Vzpnemo se lahko na Ljubljanski grad v samem centru mesta in se potepamo po Golovcu, kjer so urejene sprehajalne poti. Rekreiramo se lahko ob Savi in Ljubljani ter na Šmarni gori, Rašici, Jančah in Polhograjskih dolomitih. Vse to je dostopno večini ljudem ne glede na finančne in časovne zmožnosti ali prevozno sredstvo (možnost uporabe mestnega prometa).

Z programom športne rekreacije želi Mestna občina Ljubljana spodbujati k športni aktivnosti, športni tekmovalnosti in zdravemu načinu življenja.

Osnovni cilji tekmovanj so druženje, razvedrilo, sprostitiv in spodbujanje redne vadbe. Želimo, da bi se čim več ljudi odločalo za šport v prostem času in s tem razvijalo svoj zdrav odnos do športa in telesa ter gradilo primeren odnos do preostalih udeležencev športnih prireditev.

Oddelek za šport Mestne občine Ljubljana sledi zastavljenim ciljem uresničitve strategije športa od leta 2008 do 2012 in skupaj z izvajalci, ki so izbrani na javnem razpisu, na področju športne rekreacije organizira: ● ligaška tekmovanja, ● animacijske programe, ● vodeno vadbo, ● tečaje, ● testiranja, ● velike športne prireditve in ● šport invalidov.

Vse informacije o športni rekreaciji v Ljubljani so dosegljive na spletni strani Mestne občine Ljubljana, www.ljubljana.si/si/zivljenje-v-ljubljani/sport/sportna-rekreacija-v-ljubljani/sportna-rekreacija-za-odrasle/ in na telefonski številki 08 200 3906.

Mali nogomet

Najbolj množično rekreativno ligaško tekmovanje v Ljubljani je že dolga leta liga malega nogometa. Nič presenetljivega, glede na to, da je žogobrc najpomembnejša vzporedna stvar na svetu. Mestna občina Ljubljana je v letu 2012 organizacijo ljubljanskih rekreativnih lig v malem nogometu dodelila ŠD Fenomen.

Ligaška igra ob popoldnevih od aprila do novembra s premorom med dopusti (julij, avgust). Mreže se bodo predvidoma tresle na zunanjih igriščih za Bežigradom (ŠRC Ježica, Forca), v Mostah (ZŠD Slovan - Kodeljjevo), na Viču (Krim) in v Šiški (Šentvid). Tekmovanje je razdeljeno na različne starostne kategorije, da so skupine bolj homogene in izenačene. To so članske, veteranske in (na željo najstarejših igralcev) ekipe super veteranov, primerne imena - Fenomeni. V tekmovanju lahko sodeluje ekipa, ki se prijavi pri ŠD Fenomeni, Strniševa c. 24, Ljubljana, po e-pošti na naslovu prijavanogomet@trimliga.com.

Dva koraka za znižanje stroškov*Matjaž Valenčič, energetski svetovalec*

Stroški ogrevanja so iz leta v leto višji, podobno tudi stroški elektrike, tople vode ... Že zdaj dosegajo skupni stroški v marsikateri družini šest mesečnih plač. Če pogledam slovenska gospodinjstva skozi definicijo energetske revščine, se zgrozim. Po podatkih Statističnega urada je v Sloveniji 650.000 gospodinjstev, ki skupaj porabijo 49.000 TJ energije. Ta številka ne pove kaj dosti, ko pa jo prevedem na povprečni izdatek za energijo na posamezno gospodinjstvo, ga ocenim na približno 3.000 evrov letno. Slovenska gospodinjstva s povprečnimi dohodki so uvrščena med energetske revna, saj porabijo prevelik del svojih dohodkov za osnovne energetske potrebe. Energetska revščina pomeni, da so stroški primerne ogrevanja stanovanjskih prostorov in raba drugih bistvenih energetskih storitev tako veliki, da povzročajo uporabnikom težavo ali nepremostljivo oviro.

Kako stopiti iz energetske revščine, ki je posledica nizkih dohodkov, visokih cen energije in slabe energetske učinkovitosti? Osebnih dohodki se še nekaj let ne bodo dvignili, cene energije pa bodo naraščale. Da ne zabredemo še globlje v bedo energetske revščine, je potrebno odločno zmanjšati rabo energije in izboljšati energetske učinkovitosti stanovanj. To lahko dosežemo s spremembo bivalnih navad in z ukrepi za povečanje energetske učinkovitosti.

Svetujem vam, da naredite dva koraka za znižanje stroškov energetske oskrbe svojega gospodinjstva. Prvi je pridobivanje informacij o možnih ukrepih, drugi pa je pridobivanje sredstev za izvedbo teh ukrepov.

Prvi korak: obisk energetske svetovalne pisarne ENSVET. Lahko jo obiščete tudi na spletni strani www.ensvet.si, vendar dajem prednost osebni stiku. Dobili boste nasvet, kako lahko zmanjšate svoje stroške s spremembo bivalnih navad. To vas nič ne stane, veliko pa lahko prihranite! Energetski svetovalec vam bo dal več kot le splošna navodila: prenehanje zapravljanja, učinkovito prezračevanje, ogrevanje na potrebno temperaturo, ugašanje luči, ugašanje gospodinjstevskih aparatov, izklop »standby« ... Znižanje temperature v stanovanju za 1°C zmanjša stroške ogrevanja

do 10 %; pričakovani letni prihranek znaša vsaj 200 evrov. Lahko stopite še malo naprej in se odločite za ukrepe v povečanje energetske učinkovitosti. Zamenjava starega potratnega hladilnika z energijsko učinkovitim lahko razpolovi rabo električne energije. Termostatski ventil, ki je pravilno uporabljen, lahko zniža strošek ogrevanja do 20 %. Gradbeni posegi naj izboljšajo energetske učinkovitosti: povečanje toplotne zaščite, zmanjšanje toplotnih izgub, zamenjava neustreznih oken, izboljšanje prezračevanja, zamenjava kurilne naprave ...

Drugi korak je obisk Eko sklada www.ekosklad.si ali komercialne banke, ki nudi finančna sredstva za ukrepe v povečanje energetske učinkovitosti. Vendar naj drugi korak sledi prvemu. Ni nujno, da izvedba posameznega energetskega učinkovitega ukrepa zagotovi prihranek energije ali izboljšanje bivalnih razmer. Tipičen primer je zamenjava oken z energijsko učinkovitimi: po zamenjavi oken se res zniža raba energije za ogrevanje, zato pa se poslabšajo bivalne razmere v prostoru in poveča raba električne energije za razsvetljavo. Čez nekaj časa, ko postane bivanje že nevzdržno (visoka vlaga, slab zrak, plesen po stenah in pohištvo ...), uporabniki najpogosteje začnejo puščati okna priprta; kakovost zraka se izboljša, raba energije pa poskoči. Napaka: pred zamenjavo oken obiščite energetske svetovalne pisarne. Mogoče namesto zamenjave oken zadošča že, da zamenjate zasteklitev v starih oknih: izdatek je veliko manjši, učinek pa boljši.

Brezplačne neodvisne strokovne nasvete o povečanju energetske učinkovitosti in izboljšanju bivalnih razmer poiščite v energetsko svetovalni pisarni **ENSVET** v Ljubljani, Dalmatinova 1 ali na spletni strani www.ensvet.si. Svetovanje je vsak torek in četrtek od 16:30 do 19:00. Prijavite se lahko vsak delavnik od 8:00 do 12:00 na tel. 01/306 11 44.

Najem poslovnih prostorov
Mestna občina Ljubljana oddaja več poslovnih prostorov v najem. Vse informacije so objavljene na spletni strani <http://www.ljubljana.si/>, dodatne informacije so vam na voljo na tel. št. 01/306-11-37.

Pokličite me!

● **Zdravstvo in socialno varstvo: Ambulanta za ljudi brez zdravstvenega zavarovanja:** tel.: (01) 437 20 10; **Socialna delavka v Ambulanti za ljudi brez zdravstvenega zavarovanja:** tel.: (01) 437 91 82; Klinični center: tel.: 01/522 50 50; **TOM - telefon otrok in mladostnikov:** tel.: 080 12 34; **telefonski klic v duševni stiski** (od 19. do 7. ure): tel.: (01) 520 99 00; **telefon za starše pri Mladinskem domu Jarše** (tor. in čet. od 16. do 18. ure): tel.: (01) 543 43 23 ali e-naslov: stan-skupina.hisa@guest.arnes.si; **Klepetalnica za starše pri Dijaškem domu Poljane** (tor. in čet. od 14.30 do 16.30 ure): tel.: (01) 300 31 34 ali e-naslov: lidija.vranesic@guest.arnes.si; **SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja:** 080 11 55 ● **SOS telefon** je namenjen ženskam in otrokom, ki so doživljali ali še vedno doživljajo nasilje v družini in drugih medosebnih odnosih ter potrebujejo pogovor. SOS telefon je namenjen tudi ženskam in njihovim otrokom, ki potrebujejo umik pred nasiljem v družini v Zatočišče za ženske in otroke – žrtve nasilja v Ljubljani. Prek SOS telefona se ženske lahko vključijo tudi v skupino za samopomoč za ženske, ki so doživljale ali še vedno doživljajo nasilje. Na SOS telefon lahko pokličete ob delavnikih od 12. do 22., ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 18. do 22. Telefonska številka 01/524 1993 pa je telefaks, namenjen gluhih – žrtvam nasilja. ● **Društvo SOS telefon**, Svetovalni telefon za osebe z izkušnjo nasilja na delovnem mestu: 031/722 333, vsak torek: od 17.00 do 20.00. ● **ROZA ALARMI** Prijavite homofobno diskriminacijo in nasilje prek spletne prijave na naslovu www.ljudmila.org/lesbo/alarm. Namenjena je prijavam, obveščanju in poročanju o nasilju, zlorabah in diskriminacijah, katerih žrtve so geji, lezbijke, biseksualci in transspolne ter transseksualne osebe. Omogoča hitro in preprosto poročanje o kršitvah ter takojšen dostop do pomoči in podpore. ● **Skupina SAA Ženske Slovenije** predstavlja anonimno skupino deklet in žena, ki okrevajo od zasvojenškega seksualnega vedenja. Za dodatne informacije se obrnite na: saa.zenske@gmail.com ali 030/254 592 ● **OA, Overeaters Anonymous** je skupina za samopomoč osebam, ki okrevajo od odvisnosti s hrano (kompulzivnega prenehanja, bulimije, anoreksije). Za dodatne informacije se obrnite na <http://oa-slovenija.com> ali 051 755 291. ● **Krizni center Ženske svetovalnice** lahko pokličete 24 ur na dan na telefonski številki: 040/260 656 in 031/233 211. ● **Svetovalnica Fužine: Svetovanje in informiranje posameznikom, parom, družinam, ki so se znašli v psihosocialnih stiskah in težavah;** Preglov trg 15, tel.: 5206-442, vsak dan od 9. do 17. ure. svetovalnica.fuzine@siol.net, www.csd.ljmstepolje.si ● **Program Korak: svetovanje, informiranje in pomoč uporabnikom nelegalnih drog in njihovih svojcem;** Preglov trg 15, tel.: 5206-442, vsak dan od 9. do 17. ure. svetovalnica.fuzine@siol.net; www.csd.ljmstepolje.si ● **Center za psihološko svetovanje POSVET**, Mestni trg 8, 1000 Ljubljana, uradne ure: vsak delovni dan od 12. do 19. ure, tel.: 01/251 29 50, faks: 01/421 77 95, e-naslov: posvet@posvet.org in info@posvet.org, spletna stran: www.posvet.org ● **Pomoč družini na domu: Zavod za oskrbo na domu (ZOD)**, tel.: 01/22 96 502. ● **Zavod Pristan:** 01/54 79 579, 031/702 698. ● **Društvo Al-anon** za družine, v katerih je problem alkohol. Naslov: Lepi pot 6, Mirje, e-naslov: alanon@email.si; dežurni telefon: 041/590 789. ● **Anonimni alkoholiki** Vas zanimajo naše izkušnje? Pišite, telefonirajte, pridite! Naslov: P. p. 3512, 1001 Ljubljana, tel.: 01/433 82 25, e-naslov: aa.slo@amis.net, spletni naslov: <http://www.aa-drustvo.si> ● **Društvo socialni forum za zasvojenosti in omame**, Resljeva 11, Ljubljana: najava po tel.: 01/438 68 00, 01/438 68 05 ali na e-naslovu tomazic.katja@siol.net; odprto od ponedeljka do petka med 9. in 15. uro, v ponedeljek in četrtek tudi od 17. do 19. ure ● **Zavod MISSS – Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije – Telefon MLADI MLADIM:** usposobljen mladinski svetovalec odgovarja na vprašanja vrstnikov po telefonu (01/510 16 76, 051/300 380), e-pošti, Facebooku in Msn-ju. Delovni čas: pon.–čet. 15.30 – 17.30. ● **POMP - psihosocialna pomoč družinam priseljencev:** celostna obravnava družin in aktivno socialno-kulturno in ekonomsko vključevanje priseljencev v skupnost: učenje slov. jezika, računalniško opismenjevanje, informiranje, medkulturno učenje in delavnice za otroke. ● **Svetovalnica Dravlje:** Individualno in skupinsko svetovanje mladostnikom, staršem in strokovnim delavcem. Pomoč pri reševanju težav v obdobju odrasčanja in vključevanja v socialno okolje, vsak delovnik od 8. do 17. ure. Vse storitve so brezplačne. Več na www.missss.si ali 01/510 16 70. ● **Združenje proti spolnemu zlorabljanju**, Masarykovi 23, Ljubljana nudi zagotovništvo, svetovanje ter podporo in pomoč v skupini za mladoletne in odrasle žrtve spolne zlorabe. Tel. 01/43 13 341 in na brezpl. št. 080 28 80 vsak dan od 9. do 17. ure, sre. od 9. do 19. ure, pet. od 9. do 15. ure, e-naslov: spolna.zloraba@siol.net, splet: www.spolna-zloraba.si. ● **Zaupni telefon Samaritanca za pogovor v stiski** – 24 ur na dan na brezplačni številki 116 123. ● **Promet: Oddelek za gospodarske javne službe in promet:** tel.: (01) 306 17 14; številka za zapuščenca vozila: tel.: (01) 306 16 25; Redarstvo: tel.: (01) 306 16 32; AMZS, pomoč, vlečna služba, informacije: tel.: 19 87 ● **Služba za pobude meščanov:** tel.: (01) 306 12 82 ● **Okolje: JP Snaga, reklamacije, informacije in naročila:** tel.: (01) 477 96 40 ali (01) 477 96 67; JP Energetika, Center za pomoč uporabnikom: tel.: 080 28 82; dežurna številka Inšpektorata MU MOL, informacije o divjih odlagališčih, prevrnjenih smetnjakih in drugih dejavnih onesnaževanja okolja: tel.: (01) 306 16 04 ● **Varuh človekovih pravic**, brezplačni klic in informacije: tel.: 080 15 30 ● **Policija:** tel.: 113 ● **Center za obveščanje, gasilci, reševalna postaja:** tel.: 112 ● **Dnevni center za starejše:** Povšetova, tel.: 01/430 51 520 ● **Zavetišče za živali Gmajnice 30,** tel.: 01/256 02 79. Uradne ure za obiskovalce – delavniki: od 11. do 12. ure in od 14. do 17. ure, sobote, nedelje in prazniki: od 12. do 15. ure. Za oddajo najdenih živali lahko pokličete kadarkoli 24 ur na dan in najdenčaka oddate.

Kakovost vode in zraka v Ljubljani

Kakovost pitne vode v Ljubljani februarja 2012

Centralni vodovodni sistem mesta Ljubljana in okolice se oskrbuje iz dveh vodnih virov, Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja, kjer se podzemna voda izkorišča v petih vodarnah: Kleče, Hrastje, Jarški prod, Šentvid in Brest.

Notranji nadzor nad skladnostjo pitne vode JP Vodovod-Kanalizacija izvaja na vseh oskrbovalnih območjih v skladu z določili Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09) v okviru mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preiskav, katerih obseg je odvisen od ocene tveganja za določeno vzorčno mesto oz. nadzorno točko sistema. Notranji nadzor izvajajo akreditirani laboratoriji.

Druge javno dostopne informacije uporabniki prejmejo:

- po elektronski pošti na naslovu voka@vo-ka.si,
- na spletni strani JP Vodovod-Kanalizacija www.vo-ka.si.

Dodatne informacije o rezultatih notranjega nadzora pitne vode so v podmenjih na spletni strani www.jh-lj.si/vo-ka/informacije/kaksno-vodo-pijemo

Kakovost podzemne vode v Ljubljani januarja 2012

< - meja določanja (LOQ)

MV - predpisane mejne vrednosti za podzemno vodo po Uredbi o stanju podzemnih voda (Ur. l. RS, št. 25/09)

Mejne vrednosti za podzemne vode so bile januarja 2012 presežene na merilnem mestu Hrastje I a in sicer za atrazin in njegov razgradni produkt desetilatrazin. Vodnjak ni vključen v sistem za vodooskrbo.

Zrak v Ljubljani januarja 2012

V tabeli so predstavljeni podatki meritev onesnaženosti zraka na merilnem mestu ob križišču Tivolske ceste in Vošnjakove ulice. Na tem merilnem mestu smo januarja 2012 zabeležili 16 dni s preseženo mejno dnevno vrednostjo onesnaženosti z delci, ki znaša 50 µg/m³.

V skladu z Uredbo o kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 9/2011) veljajo naslednji normativi:

SO₂ (žveplov dioksid): Mejna urna vrednost je 350 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 24-krat v koledarskem letu. Mejna dnevna vrednost je 125 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 3-krat v koledarskem letu.

NO₂ (dušikov dioksid): Mejna letna vrednost je 40 µg/m³. Mejna urna vrednost je 200 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 18-krat v koledarskem letu.

NO_x (dušikovi oksidi): Mejne vrednosti za skupne dušikove okside niso določene.

PM₁₀ (delci): Mejna letna vrednost v koledarskem letu je 40 µg/m³. Mejna dnevna vrednost delcev PM₁₀ je 50 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 35-krat v koledarskem letu.

Benzen: Mejna letna vrednost za benzen je 5 µg/m³.

Rezultati notranjega nadzora februarja 2012

PARAMETER	enota	mejna vrednost	OSKRBOVALNO OBMOČJE	
			JARŠKI PROD	HRASTJE, JARŠKI PROD
			1. 2. 2012	1. 2. 2012
pH		6,5 - 9,5	7,6	8,2
Elektroprevodnost (pri 20°C)	µS/cm	2500	453	423
Celotni organski ogljik (TOC)	mg/l C	brez sprememb	<0,5	<0,5
Nitrat	mg/l NO ₃	50	9,7	13
Nitrit	mg/l NO ₂	0,5	<0,007	<0,007
Sulfat	mg/l SO ₄	250	16	16
Klorid	mg/l Cl	250	11	14
Fluorid	mg/l F	1,5	<0,10	<0,10
Bor	mg/l B	1	0,017	0,019
Krom	µg/l Cr	50	2,4	3,2
Svinec	µg/l Pb	25	<1,0	<1,0
Atrazin	µg/l	0,1	<0,05	<0,05
Desetilatratin	µg/l	0,1	<0,05	<0,05
2,6-diklorobenzamid	µg/l	0,1	<0,02	<0,02
Pesticidi - vsota	µg/l	0,5	<0,05	<0,05
Trihaloeten in tetrakloroeten - vsota	µg/l	10	<0,5	<0,5
Trihalometani - vsota	µg/l	100	<0,1	<0,1
<i>Escherichia coli</i>	v 100 ml	0	0	0
Koliformne bakterije	v 100 ml	0	0	0
OCENA			SKLADEN	SKLADEN

Vir: JP Vodovod-Kanalizacija d.o.o., marec 2012

Podatki o kakovosti podzemne vode v vodnjakih vodarn na Lj. polju in Lj. barju

Januar 2012						
merilno mesto	datum	atrazin	desetilatratin	lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki	nitrat	krom (skupno)
enota		µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	µg/l
MV		0,1	0,1	10	50	30
Kleče Villa	16. 1. 2012	0,039	0,054	0,1	13	1,7
Hrastje Ia	16. 1. 2012	0,14	0,13	0,6	22	14
Šentvid Ia	16. 1. 2012	0,032	0,042	0,2	17	1,5
Jarški prod III	16. 1. 2012	0,026	0,038	0,2	9,7	2
Brest IIa	16. 1. 2012	0,031	0,094	2,2	7,1	1,2

Vir: Monitoring kakovosti podzemne vode in površinskih vodotokov za leto 2012, Oddelek za varstvo okolja Mestne občine Ljubljana

Zrak v Ljubljani januarja 2012

Merilno mesto križišče Vošnjakove ul. in Tivolske c. Veljavnih podatkov *	SO ₂	NO ₂	NO _x	PM ₁₀	Benzen
Maksimalna urna koncentracija	16	167	547	4	158
Maksimalna dnevna koncentracija	9	92	280	3	90
Minimalna dnevna koncentracija	1	31	41	2	20
Srednja (mesečna) koncentracija	4	63	157	2	52
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	0	-	0	16

* stopnja pokritosti z meritvami v merilnem obdobju. Vse vrednosti koncentracij so navedene v µg/m³.

Spoštovani Ljubljančani in Ljubljančanke!

Ob svetovnem dnevu vode, 22. marcu, ki letos nosi naslov Voda in varnost hrane, se še posebej zavedamo, da se prav v kakovosti vode kaže, kako čisto je naše okolje. Voda, ki je temelj življenja na Zemlji, namreč vzdržuje zdrav ekosistem, neoporečna pitna voda pa zagotavlja zdravje ljudi. V Javnem podjetju Vodovod-Kanalizacija smo ponosni, da je Ljubljana med redkimi privilegiranimi svetovnimi prestolnicami, kjer si lahko natočimo naravno pitno vodo iz pipe.

**Z veseljem vas vabimo,
da se v **soboto,**
21. aprila 2012,
od 10. ure dalje
udeležite prijetnega druženja
z JP Vodovod-Kanalizacija Ljubljana,
ki ga za vas pripravljamo
ob Ljubljanici na Špici.**

- ◆ Predstavili vam bomo različna vozila Javnega podjetja Vodovod-Kanalizacija.
- ◆ Pomerili se boste lahko v vodnih igrah in se naučili nekaj čarovnij z vodo.
- ◆ Od blizu se boste lahko spoznali z maskoto Cevkom.
- ◆ Predstavniki in zaposleni našega podjetja vam bodo odgovorili na vsa vaša vprašanja.

Dobrodošli!

